

1 MAYIS'TA ÖFKEMİZİ EMPERYALİZME VE FAŞİZME YÖNELTELİM!

Halkın öfkelerini örgütlemek, siyasî güce çevirmek, devrim için keskin bir kılıca dönüştürmek, kurtuluş için Halk Savaşına seferber etmek önümüzdeki en önemli görevdir. Süreci bu göreve sınıksız sarılarak karşılayalım.

özgür gelecek için
Yeni

Demokrasi

gazetesi

17 NİSAN - 1 MAYIS 2026 • SAYI: 207 • FİYAT: 30 TL • ISSN: 2630-5526

KIR ESARETİN ZİNCİRİNİ KATIL SINIFIN KAVGASINA

DÜNYA

8

İRAN: "HIZLI ZAFER"DEN, ATEŞKESE GİDEN SÜREÇ

Tarafların askeri kapasitesi değil, savaşın ekonomik ve politik maliyetleri belirleyici hale gelmiştir. Bu nedenle ateşkes bir çözüm değil, yeniden konumlanma süreci olarak görülmelidir. Savaşın kalıcı bir anlaşmaya mı yoksa yeni bir çatışma evresine mi evrileceği, önümüzdeki dönemin en belirleyici sorusu olmaya devam etmektedir.

GÜNCEL

16

HEGEMONYA KAVGASI
YOKSULLUĞU
DERİNLEŞTİRİYOR

Türkiye'nin ekonomik gerçekliği savaş koşullarının etkilerinin "yönetilebilir" olmayacağını dahası bağımlılık ilişkilerinden kaynaklı süregelen olan kriz halini daha fazla derinleştireceğini işaret etmektedir. Savaşın etkilerinin "yönetilebilir" olması sefaletin geniş halk kesimlerine pay edilmesi anlamına gelmektedir.

SAYFA 12-13

KOLEKTİF DOĞRULTU /

Orta Doğu'da Emperyalizmin Tahakkümü Derinleşiyor

Partizan 1 Mayıs'a çağırıyor

Partizan 2026 1 Mayıs'ında "Halkız, Kavgadayız, Bu Düzeni Yıkacağız" şiarıyla alanlarda olacak.

İstanbul 1 Mayıs'ı için Taksim'i işaret eden Partizan, Türkiye'deki ilk 1 Mayıs kutlamalarının 50. yılında Taksim'e yürüme çağrısı yaptı.

Partizan tarafından "Toprağımız, Emeğimiz, Geleceğimiz, Özgürlüğümüz için Birleşik, Güçlü ve Örgütlü Sesimizle 1 Mayıs'ta Taksim'e!" başlığıyla bir açıklama yayımlandı.

Açıklamanın tamamı şu şekilde:

"Emperyalistlerin ve uşaklarının Orta Doğu'yu kana buladıkları, mazlum halkları katlettikleri, kendi gelecekleri için öldürücü tüm silahları kullandıkları bir dönemdeyiz. İktidarlara zayıfladıkça daha fazla kan akıtmaya, daha fazla savaş tamtami çalışıyorlar. Bir kez daha, emek gaspı yetmediğinde gözlerini halkların kanına diktiler. Bir kez daha bölgemizi ateş çemberine aldılar. Filistin'deki soykırımla bugüne kadar binlerce insanı çocuk, yaşlı demeden katlettiler. Tüm bu saldırı ve katliamların sorumluları, yeni katliamlara hazırlanmak için, çatırdayan duvarlarını onarmak için düzenleyecekleri 7-8 Temmuz'da Ankara'da NATO Zirvesi'nde bir araya gelmeyi düşünüyorlar. Emperyalizme karşı direnişin ve dünya halklarına yönelik her türden saldırı planını bozmak için, Filistin'de, Suriye'de, İran'da, Lübnan'da katledilen halkın sesi olmak,

iş birlikçilerinden hesap sormak için 1 Mayıs'ta birleşelim ve alanlara çıkalım.

"Güvencesiz iş koşullarında, adına 'cınayet' dedikleri ölümleri kabullenmemizi istiyorlar. Sefaleti kalıcılaştıran ücret artışlarıyla, yoksunluğu meşrulaştırmakla, işsizlik tehdidiyle halkımıza zulme sessiz kalmayı dayatıyorlar. Aşımıza, ekmeğimize göz koyuyorlar. Çocuklarımızın geleceğini karartmak için ellerinden geleni yapıyorlar.

"Bu bir 'kötü liderlerin mizacından' kaynaklanmıyor; bu, emperyalizmin var olma biçimidir, sömürü düzenlerinin kaçınılmaz karakteridir. Sömürü varsa her türden kötülük de meşrudur! Açlığa, sefalete, zulme mahkûm olduğumuz

bu düzen karşısında seçeneksiz olduğumuzu ileri sürüyorlar ve bizden istiyorlar. **HAYIR** diyoruz. Bir avuç zengin için dayatılan bu yoksulluğu, zulmü, iktidarların çizdiği bu kaderi kabul etmiyoruz. Bunu haykırmak için tüm öfkemizle 1 Mayıs'ta bizim olana, toprağımıza, emeğimize, geleceğimize sahip çıkacağız.

"Nefes aldığımız ormanları, toprağımızı, ağacımızı, suyumuzu, tarihimizi ve geleceğimizi yok etmek için çıkarılan yeni yasaları, yeni projeleri protesto etmek, engellemek, yaşama geçirmek için 1 Mayıs'ta birlikte haykırmaya çağırıyoruz. Toprağına sahip çıkana sesi duyulması diye tutuklayıp hapisaneyeye koydular. Holdingleri halkın öfkesinden korumak için barikatlar kurdular, halkı gaz ve coplarla karşıladılar. Bu dünyanın hemen her yerinde böyle. Toprağın, doğadaki tüm canlıların, tüm dünyada zulme uğrayanların sesi olmak için 1 Mayıs'ta alanlarda olalım!

"Evde, sokakta, katledilen kadınlara her gün yenilerinin eklendiği, failleri koruyan devlet olduğu bu sisteme mecbur değiliz. Haklarımız için, özgürlüğümüz için, katledilen kadınları hatırlamak, hatırlatmak için 1 Mayıs'ta alanlarda olalım!

"Karanlığa sürüklenen geleceğin gerçek sahibi gençlerin sesini işçilerin gür sesiyle birleştirmek için alanlara çıkalım. Kayım atanmış, faşist baskılarla yönetilen üniversitelerde özerk-akademik-demokratik üniversite talebini yükseltmek için 1 Mayıs'ta alanlara çıkalım!

ratik üniversite talebini yükseltmek için 1 Mayıs'ta alanlara çıkalım!

"Bu yıl Türkiye'deki ilk 1 Mayıs kutlamalarının 50. yılı 1976 yılında, işçi sınıfının Taksim Meydanı'na aktığı o günde şehit edilen ilk 1 Mayıs şehidimizi, Mehmet Kocadağ'ımızı anıyoruz. İşçi sınıfının ve emekçilerin mücadele alanı olan Taksim'de, 1 sene sonra gerçekleşen katliamda katledilen şehitlerimizi, Taksim'i kazanmak için verilen mücadeleden adını 1 Mayıs tarihine yazmış şehitlerimizi anmak için Taksim'de olmakta ısrar ediyoruz.

"'Yasaklı alan' ilanına rağmen Taksim Meydanı işçi sınıfının kavgaya meydanıdır. Tarihten aldığımız güç ve bilinçle Taksim Meydanı'nın 1 Mayıs alanı olarak görüyoruz. Zorbalıkla haklarımızın gasbedilmesine 'Hayır' diyoruz. Tarihimize birlikte sahip çıkalım. Sınıfın meydanına kol kola girelim. Marşlarımızı, sloganlarımızı hep birlikte haykıralım.

"YAŞASIN 1 MAYIS!

YAŞASIN KAVGANIN ÖLÜMSÜZLERİ!

TAKSİM'DE BİRLEŞELİM, TAKSİM'DE YÜRÜYELİM!

KAHROLSUN EMPERYALİZM VE TÜM UŞAKLARI!

YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ-MÜCADELESİ!"

26 Nisan'da ekoloji buluşması düzenlenecek

Dersim Doğa, Yaşam ve Çevre Platformu 26 Nisan'da İstanbul Kadıköy'de ekoloji buluşması düzenleyeceğini açıkladı.

Taksim Hill Otel'de bir açıklama yapılarak Kadıköy'de "Emperyalist Talana, Ranta, Madene Hayır!" şiarıyla düzenlenecek olan ekoloji buluşmasına çağrı yapıldı.

Platform adına yapılan çağrıda egemenlerin krizinin doğa üzerindeki yıkıcı etkilerine işaret edilerek halka ve doğaya yönelen saldırılara karşı mücadeleyi büyütme çağrısı yapıldı.

Çağrıda "Ülkemize karşı henüz doğrudan bir savaş açılmamış olsa da çıkarılan yasalar ve dayatılan politikalarla coğrafyamızın

tamamı emperyalist ve yerli iş birliği sermayenin saldırısı altındadır. Özellikle doğal zenginliklerimizin başında gelen madenler üzerinden yürütülen talan giderek büyümektedir. 1923-2003 yılları arasında yaklaşık 1180 noktada madencilik yapılmışken, 2003-2026 döneminde bu sayı 398 bine ulaşmış, ülkenin dört bir yanı maden sahası haline getirilmiştir. Bu saldırının hedeflerinden biri de Munzur coğrafyasıdır. Bugün bu bölgede 145 ayrı noktada maden sahası ilan edilmiş, bazı alanlarda faaliyetler başlamıştır. Bu projeler hayata geçirildiğinde, yalnızca doğa değil, o coğrafyada süren yaşamın tamamı yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır" ifadelerine yer verildi.

Platform, 16 Kasım'da Dersim'de gerçekleştirilen mitingin önemine vurgu yapılarak İstanbul'da da aynı kararlılıkla bir araya geleceğini açıkladı. Tüm doğa savunucularını, çevre örgütlerini ve halka çağrı da bulundu.

Çağrıda son olarak "Biz bu nedenle 26 Nisan'da Kadıköy'de buluşuyoruz. Tüm doğa savunucularını, yaşamdan yana olan herkesi ve demokratik kitle örgütlerini bu buluşmaya katılmaya çağırıyoruz." denildi.

Saat 13.00'te Süreyya Operası önünde buluşulup İskele Meydanı'na yürünecek.

POLİTİK
GÜNDEM1 MAYIS'TA ÖFKEMİZİ
EMPERYALİZME VE
FAŞİZME YÖNELTELİM!

İşçi ve emekçiler; mücadelenin ve birliğin sembolü olan 1 Mayıs'a bu yıl, tüm dünyayı kuşatan emperyalist askerî saldırganlığın tırmandığı koşullar altında girmektedir. ABD emperyalizmi, Trump yönetimiyle birlikte; dünyadaki temel kuralların, diplomatik ilişkilerin ve yerleşik dengelerin kökten değiştiğini Latin Amerika'dan Orta Doğu'ya uzanan saldırı dalgasını büyütürken ilan etmiştir. ABD, dünyayı kasıp kavuran ekonomik krizin faturasını, hegemonyasını pekiştirip etki alanını genişleterek telafi etme peşindedir. Bu bağlamda, "güç yoluyla barış" maskesi altında ezilen halkları ve ulusları siyasî köleliğe mahkûm etmeye, rakip emperyalist odakları ise zayıflatarak kendi liderliğine tabi kılmaya çalışmaktadır.

Öte yandan, dünya halklarının ve ezilen ulusların, körüklenen bu savaş iklimine duyduğu öfke de aynı oranda artmaktadır. Bu öfke; bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde, başta ABD olmak üzere bir bütün olarak emperyalist sisteme yöneliktir.

Bu koşullarda emperyalist saldırganlığa karşı "tutarlı ve kararlı bir antiemperyalist mücadeleyi" büyütme 1 Mayıs'ın temel ekseni olacaktır.

TRUMP'IN ŞAHBAZI

ABD emperyalizminin ve Siyonist İsrail'in İran'a yönelen saldırganlığı, sürecin tüm siyasî gelişmelerini ve yönünü etkileyen ve yönlendiren, kitlelerin çelişkilerine tesir eden bir özelliğe sahiptir. İran'ın Hürmüz Boğazı'nı geçişlere kapatarak enerji kartını devreye sokmasıyla, ekonomik krize eklenen yeni halka ve oluşan enflasyon dalgası, işçi ve emekçileri emperyalistlerin saldırganlığına karşı yönlendiren bir etken olarak ortaya çıkmıştır.

ABD emperyalizmi ve Siyonist İsrail'in yaklaşık 40 gün boyunca İran başta olmak üzere Lübnan ve Irak'ı hedefleyen barbar saldırganlığında, özellikle İran'ın askerî tesisleri, üniversiteleri, okulları, hastaneleri, enerji kaynakları, üretim tesisleri ve bilimsel araştırma merkezleri hedeflenerek binlerce insan katledilmiştir. İran'ın dinî, askerî ve siyasî liderliği bu 40 gün boyunca

vurulmuştur. İran ile birlikte Irak ve Lübnan'da "direnç ekseninin" parçası olan güçler, bu saldırılara karşı büyük bir direnç sergilemiş; dağılmak bir yana, saldırılar karşısında daha da kenetlenmiştir. ABD'nin bölgedeki askerî üsleri, radar sistemleri, uçak ve helikopterleri; İsrail'e ait yerleşim alanları, stratejik limanlar, nükleer tesisler ve askerî karargâhlar İran ve Hizbullah tarafından etkili bir biçimde vurulmuştur.

Trump, mart ayı sonundan itibaren İran'a bir ultimatom verip Hürmüz Boğazı'nın 8 Nisan'a kadar açılmaması durumunda "bir medeniyetin yok edileceği" tehdidini savururken sistematik bombardımana devam etmiştir. Nihayetinde 8 Nisan'da, İran ile ABD emperyalizmi arasında iki haftalık bir ateşkes sağlandığı duyuruldu. Bu duyuruyu da Afganistan ve Hindistan'a yönelik saldırgan politikalarıyla bilinen, bu vesileyle utanmazca "barış güvercini" rolüne bürünen Şahbaz Şerif yaptı!

ATEŞKES İLE SOLUKLANMAK VE
DAHA BÜYÜK SALDIRI HAZIRLIĞI

Trump; İran'ın sunduğu 10 maddelik önerinin müzakereler için temel teşkil edeceğini, 11 Nisan itibarıyla İslamabad'da görüşmelerin başlayacağını duyurdu. Ancak bu ilandan hemen bir gün sonra yardımcısı Vance, İran'ın taleplerini "çöpe attıklarını" açıklayarak diplomasi masasının henüz kurulu olmadığını açıklamış oldu. Eş zamanlı olarak İsrail; ateşkes kapsamındaki Lübnan'a saldırmış ve bir gün içinde yüzlerce sivil katletmiştir. Bu da ABD ve Siyonizm'in, ateşkesleri, askerî saldırganlığı ve psikolojik savaşı derinleştirmek için bir kılıf olarak kullandığını kanıtlamıştır. Bir yandan iç kamuoyundaki savaş karşıtı baskı hafifletilmek istenmiş diğer yandan Hürmüz Boğazı'nın kapatılmasıyla oluşan krize karşı zaman kazanmak hedeflenmiştir. ABD, daha bugünden anlaşmanın tıklandığını öne sürerek, çok daha kapsamlı ve büyük bir saldırının sinyali vermektedir.

İran'ın, ABD'nin dayattığı koşulları karşılaması veya savaş gerekçesini ortadan kaldıracak bir uzlaşmaya gitmesi mevcut şartlarda düşük bir olasılıktır. Çünkü ABD, basit bir uzlaşma değil; kayıtsız

şartsız bir teslimiyet ve kendi sistemine tam uyumlu bir İran talep etmektedir. Oysa İran'ın tüm siyasî, ekonomik ve askerî yapısı bugün artık Çin ve Rusya ekseninde konsolide olmuştur. Savaş boyunca her türlü lojistik ve stratejik desteği sağlayan bu iki gücün, küresel hegemonya mücadelelerine gölge düşürecek bir geri adıma izin veremeyeceği açıktır.

Üstelik ABD'nin İran'a yönelik bu saldırgan tutumu; Washington'ı, tarihindeki tüm askerî müdahaleler içinde en ağır diplomatik tecrit koşullarıyla karşı karşıya bırakmıştır. ABD, doğrudan tehdit altında olduğu varsayılan Körfez ülkelerinden dahi beklediği açık ve güçlü desteği alamamıştır. NATO, Avrupa Birliği ve Japonya'yı kapsayan Batı İttifakı, bu savaşın "kendi savaşları olmadığını" her fırsatta ve en yüksek perdeden dile getirmiştir. Fransa, İngiltere, Almanya, Kanada ve Japonya; ABD'nin seferberlik çağrılarına verdikleri olumsuz yanıtlarla Trump yönetiminin doğrudan hedefi haline gelmişlerdir.

Trump'ın bu direnç karşısında "NATO'dan ayrılmaya niyetli olduğunu" beyan etmesi, İran krizinin müttefikler arasındaki güven ilişkisini nasıl onarılamaz şekilde zedelediğini göstermektedir. Trump, ittifak güçlerini kendi savaş planlarına dahil edebilmek için yine o bildik "güç yoluyla ikna" (tehdit ve şantaj) yöntemini devreye sokmuştur. Bu ülkelere "bedel ödeyeceklerini" ve yardıma ihtiyaç duyduklarında yalnız bırakılacaklarını söylese de, bu zorbalık politikası bir sonuç vermemiştir.

Sonuç olarak; İran'ın direnci kırılmadıkça, rejim aldığı darbelere rağmen yönetim kabiliyetini sürdürdükçe ve savaş süreci uzadıkça ABD için süreci yönetmek imkânsız hale gelmiş, emperyalist merkezin stratejik çıkmazı derinleşmiştir.

ABD; bugün başvurduğu "ateşkes" taktiğiyle, müttefik güçlerini kendi yanına çekmeyi, içeride ve dışarıda kaybettiği desteği yeniden tesis etmeyi ve derinleşen güvensizlik sarmalını tersine çevirmeyi amaçlamaktadır. Ancak emperyalist merkezin bu manevradan istediği sonuçları elde etme olasılığı oldukça

düşüktür. Zira ABD, sadece ekonomik olarak kan kaybetmekle kalmamakta; aynı zamanda siyasî konsolidasyon sağlama ve askerî caydırıcılık üretme kapasitesini de yitirmektedir.

Tüm tehditlerine, doğrudan saldırılarına, uluslararası hukuku hiçe sayan kuralsızlığına ve tek taraflı zorbalık adımlarına rağmen, Washington arzuladığı neticelere ulaşamamaktadır. Bu stratejik tıkanıklık, ABD'yi daha tehlikeli ve kontrolsüz bir yöne sevk etmektedir. Bu nedenle emperyalist yönetim; İran'a yönelik çok daha şiddetli ve kapsamlı bir saldırı planlamakta, hedef yelpazesini genişletmektedir. Küba gibi geleneksel direnç odaklarını da bu yeni saldırı konseptine dahil etme hesapları yapmaktadır.

ANTIEMPERYALİST MÜCADELEYİ
YÜKSELTELİM

Tüm bu kuşatmaya karşı koymanın yolu; 1 Mayıs meydanlarında emperyalizme karşı biriken halk öfkesini örgütlemekten geçmektedir. ABD emperyalizminin uşağı olan faşist TC'nin halkın ekonomik ve siyasî haklarına yönelen bitmek bilmeyen saldırılarına duyulan haklı nefreti siyasî bir bilince taşımak ve hazırlıkları bu eksende yoğunlaştırmak, dönemin en belirleyici görevidir. Kürt ulusunun "barış ve uzlaşma" adı altında oyalanması, bölgesel gelişmelere sorunun bağlanarak en demokratik hakların gasbedilmeye devam edilmesi yoğun şekilde teşhir edilmelidir. AKP-MHP bloku, bölgede gerginlik artıkça, barutun kokusu kesif hale geldikçe, emperyalizm ve Siyonizm ölüm kuspaya devam ettikçe içeride CHP'ye yönelik saldırılarını büyütme ve gücünü perçinlemeye çalışmaktadır. Bu, AKP-MHP için ABD karşısında aldığı konumlanışın avantajını kullanma olarak yorumlanmalıdır. Halka yönelik ekonomik ve siyasî saldırısı da, Kürt Hareketi'ni oyalaması ve tam bir tasfiye koşullarına çekme çabası da aynı avantajın kullanılmasıdır.

Halkın öfkesini örgütlemek, siyasî güce çevirmek, devrim için keskin bir kılıca dönüştürmek, kurtuluş için Halk Savaşı'na seferber etmek önümüzdeki en önemli görevdir. Süreci bu göreve sınıksız sarılarak karşılayalım.

HALKIZ BİZ KURTULUŞ ELLERİMİZDE!

Önümüzde işçi sınıfının "birlik, mücadele, dayanışma" bilinciyle yarattığı 1 Mayıs var. 2026 1 Mayıs'ına yürürken içinden geçtiğimiz süreci değerlendirmek elzem bir yere sahiptir. Son bir yılda yaşananlara baktığımızda halkın her geçen gün daha çok yoksullaştığını görürüz. Yoksulluk, her evde, iş yerinde, fabrikada, sokakta, okulda ve köyde hemen her kesimden insanın yaşadığı bir gerçekliktir. Yoksulluk, yolsuzluk ve yozlaşma; bu ülkenin en rutin, en kanıksanmış gerçekliği haline gelmiştir. Bugün tanık olduğumuz, kronikleşmiş bu sorunların ağırlaşmasından ve artık katlanılmaz bir boyuta ulaşmasından ibarettir.

Krizin aşıldığına dair yalanların aksine, ekonomik çöküşün iyice derinleştiği, hatta "derinleşme" kavramının bile yetersiz kaldığı bir tabloyla karşı karşıyayız. İnsanlarımız en temel yaşamsal ihtiyaçlarını karşılayabilmek için kırk dereden su getirmekte; maaşların cebegirmeden eridiği, banka kartlarının sadece günü kurtarmaya yaradığı bir borç

batağında boğulmaktadır. Marketlerden, manav tezgâhlarından tane ile alınabilen meyve ve sebzeler, bu acınası halin en yalın özetidir.

Ulaşım hakkından yeterli beslenmeye, barınma krizinden niteliksiz eğitime kadar uzayıp giden bu açmazlar içinde, öğrenci gençliğin gelecek kaygısı her geçen gün derinleşiyor. Bu sadece bugünün sorunu değil, yoksulluğu yapısal olarak kalıcılaştıracak bir olgudur. Mevcut belirsizlik, her gencin nefes aldığı değil, stres biriktirdiği bir yaşam alanına dönüşmüş durumda. Belirsizlik her gencin stres alanı.

Köylüler ise yaşam alanlarının talan edilmesi başta olmak üzere; mazot, gübre ve tohum gibi temel giderlerin her geçen gün katlanmasıyla üretimden el çekmek zorunda kalmaktadır. Toprağından koparılan köylü, bir üretim öznesi olmaktan çıkmaktadır.

İşçiler; güvencesiz, sendikasız ve ağır şartlar altında sömürülürken, egemen-

lerin belirlediği asgari ücret "zamlarıyla" ancak ertesi gün tekrar işe gidebilecek kadar ayakta kalmaya çalışmaktadır. Bu ücretler, emeğin karşılığı değil, kölelik düzeninin sürdürülebilmesi için verilen bir hayatta kalma payıdır.

Emeklilere reva görülen "zam" ise trajikomik olmanın ötesinde; egemenlerin onlara adeta "yaşamınıza gerek yok" dediği bir tasfiye politikasıdır artık. Bugünün Türkiye'sinde, bir evde birden fazla kişi çalışmadığı takdirde, kira ödeyerek insanca bir yaşam sürdürmek neredeyse imkânsız hale gelmiştir.

Bu yoksulluk tablosunu sayfalarca detaylandırmak kuşkusuz mümkündür; zira yaşadıklarımız, bizzat deneyimlediğimiz ve gazetemizin sayfalarında her gün somut verileriyle işlenen gerçekliklerdir. Ancak meselenin özgünlüğü ve asıl düğüm noktası; emperyalist saldırganlığın ve haksız savaşların, bugünkü nesnel gerçekliğimiz üzerindeki doğrudan etkisidir. Karşı karşıya olduğumuz bu manzara, bizim gibi yarı feodal, yarı

sömürge ülkelere özgü sürekli krizlerin tipik bir görüntüsüdür.

Emperyalistler, içinde bulundukları ekonomik açmazdan, derinleşmiş krizden çıkamadıkça sömürüyü derinleştirmekte, talana başvurmakta, savaş kışkırtıcılığına yönelmektedir. Bu sömürü ve saldırganlığın birincil hedefi ise yarı sömürgeci. Bu süreç, önce Rusya-Ukrayna savaşının kışkırtılmasıyla tırmandırılmış; ardından Orta Doğu'nun kalbine saplı köhne bir hançer olan Siyonist İsrail eliyle Filistin hedef alınmıştır. Müdahale ve saldırılar dalga dalga Lübnan, Suriye, Venezuela, İran gibi ülkelere yayılmıştır. Doğu Avrupa'dan Balkanlar'a, Orta Doğu'dan Afrika'ya, Kafkasya'dan Uzak Asya'ya kadar emperyalist saldırganlık her geçen gün genişlemektedir. Emperyalistlerin halklara vadettiği "demokrasi", bildiğimiz üzere kan, gözyaşı, işgal ve derinleşen yoksulluktan başka bir şey değildir.

Geçtiğimiz dönemde Lahey'de gerçekleştirilen zirvede, NATO üyesi ülkelerin daha fazla silahlanması ve savaş büt-

çelerinin artırılması konusunda mutabakata varılmıştır. Bu doğrultuda, 2035 yılına kadar NATO üyelerinin GSYH'den savunma harcamalarına ayırdığı payın yüzde 5'e çıkarılması kararlaştırılmıştır. Bu karar eğitime, sağlığa ve sosyal hizmetlere aktarılması gereken kaynakların, 2035 yılına kadar haksız savaşlara kurban edileceği anlamına gelmektedir.

Rusya-Ukrayna savaşında da görüldüğü üzere, bu haksız savaşların ezilen halklara zulüm ve yoksulluk getirmekten başka bir sonucu yoktur. Dünyanın neresinde olursa olsun bu çatışmalar; başta sömürge ve yarı sömürge ülkeler olmak üzere tüm ezilen halkları ekonomik olarak vurmakta, yoksullaştırmaktadır. Örneğin; ABD emperyalizminin İran'a yönelik saldırıları neticesinde Hürmüz Boğazı'nın kapanma riski bile petrol fiyatlarını doğrudan tetiklemiştir. Boğaz'ın kapanmasıyla da bu risk gerçekleşti... Ticarete yaşanan lojistik aksamalar, halk kitlelerine "iğneden ipliğe" her şeye zam olarak geri dönmektedir.

Türk hâkim sınıfları ise küresel gelişmelerin yarattığı boşluklara ve bu boşluklardan devşirecekleri çıkarlara yoğunlaşmaktadır. Hâkim klikler arasındaki iktidar kapışması sürerken; ABD emperyalizminin yönelimlerine uygun olarak, Kürt meselesinde "barış" adı altında yeni tasfiye hamleleri yürütülmektedir. Bu "barış masalları" aldatmacasıyla geçen süreçte, Suriye Kürdistanı'nda katliamlar yaşanmış ve Colani gibi yapılarla entegrasyon süreçleri işletilmiştir. Türk egemenlerinin ulusal soruna bakışı, bilindik yöntemlerden; yani yargı kısıkağı, sopa ve faşist saldırılardan ibarettir. MHP aracılığıyla yürütülmesi uygun görülen bu süreç; gözaltılar, işkenceler ve kayyım politikalarıyla devam etmektedir.

Emperyalist saldırganlığın bir diğer yakıcı yansıması ise doğanın ve yaşam alanlarının talanıdır. Tüm iktidarlar gibi mevcut iktidar da, elbette günümüzde artan yoğunlukta "İklim Kanunu" ve "Zeytinlikler Yasası" gibi yasal kılıflarla yaşam alanlarımızı emperyalistlere adeta altın tepside sunmuştur. Doğanın bu denli pervasızca peşkeş çekilmesi yeni bir durum olmasa da, bürokratik mekanizmalar eliyle bu talan iyice koyulaşmış ve kurumsallaşmıştır. Öyle ki, yasaların çıkarılmasının üzerinden kısa bir süre bile geçmeden ülkenin dört bir yanından yükselen talan haberleri devrimci-demokrat basın sayfa larını doldurmaktadır. Tokat'tan İzmir'e, Derim'den Çanakkale'ye, Muş'tan Amed'e kadar onlarca bölge bugün bu ekolojik

ve siyasi saldırıların kuşatması altındadır.

MESEM'ler (Mesleki Eğitim Merkezleri), yarattığı devasa yıkımla ayrıca incelenmesi gereken bir konudur. Ucuz iş gücü, uzun mesailer, güvencesiz çalışma koşulları, iş cinayetleri ve niteliksiz eğitim gibi sorunlarla liseli gençliğin en yakıcı gündemidir. Patronlara neredeyse hiçbir sorumluluk yüklemeyen bu sistem, devlet hibeleriyle fonlanarak sermayenin kârına kâr katmaktadır. "Meslek edindirme" kılıfı altında, emperyalizmin Bologna Süreci'nin bir ürünü olarak dayatılan bu model, çocuk yaştakilerin sömürülmesini meşrulaştırmaktadır.

Tüm bu başlıkları özetlediğimizde tablo netleşmektedir: Emperyalistler, yarı sömürge Türkiye'nin rolünü çok önceden belirlemiştir. Bu rol, kimi zaman Filistin direniş güçlerini tasfiye etmek ve teslimiyete ikna etmek için Gazze planında olduğu gibi "arabulucu/müzakereci"lidir; kimi zaman ise Suriye'de görüldüğü üzere emperyalistlerden alınan icazetle kuşanılan "sert güç" sıfatıdır. ABD ve Siyonist İsrail'in İran'a yönelik saldırı tehditleri sürerken, emperyalist odakların mevcut iktidara yönelik övgüleri, verilen rolün sadakatle uygulandığının tasdikidir.

Türk egemenleri, emperyalistlerin biçtiği bu role uygun olarak içte de baskıyı tırmandırmaktadır. Direnen sendikacılar hapsedilmekte, yaşam alanlarını savunan Esra Işık gibi doğa savunucuları tutuklanırken barındıkları evler "kamu alanı" ilan edilerek gasbedilmektedir. Halkın en demokratik talepleri faşist saldırılarla bastırılmaya çalışılmaktadır. Daha önce değindiğimiz asgari ücret ve emekli maaşlarının baskılanması, kamu harcamalarının kısıtlanması ve dış yatırımlar için "grevsiz, sessiz bir toplum" hedeflenmesi bu sürecin parçalarıdır. Adalet mekanizmalarındaki bu topyekûn yıkım, aslında egemenlerin kitlelerden duyduğu korkunun ne kadar büyük olduğunu göstermektedir.

Kuşkusuz bu saldırı silsilesi, içinden geçtiğimiz krizin derinliğiyle doğrudan ilgilidir. Tam da böylesi bir süreçte, 6-7 Temmuz'da Ankara'da emperyalizmin savaş aygıtı olan NATO'nun toplantısının planlanması tesadüf değildir. Bu toplantının Türkiye'de yapılması, ülkeye biçilen stratejik misyonun ve halka yönelik saldırıların uluslararası niteliğini açıkça ortaya koymaktadır.

Yaşadığımız yoksulluğun temel nedeni olan emperyalist savaşlara ve ezilen halklara yönelik topyekûn saldırılara

karşı; işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs, bugün her zamankinden daha kritik bir noktada durmaktadır. Türkiye'de ilk kez 1976 yılında Taksim Meydanı'nda kitlesel olarak kutlanan 1 Mayıs, bugün 50. yılına yaklaşırken sınıfsal özüne uygun, kitlesel ve birleşik bir mücadeleyi örgütlemek için tüm nesnel koşullar olgunlaşmıştır.

Ancak 1 Mayıs'ı güçlü bir şekilde örgütlemek için, basitten karmaşığa uzanan kendi örgütlülüğümüz belirleyici ve tayin edicidir. Sadece "1 Mayıs'ta Taksim'deyiz" demek yeterli olmayacaktır. 1 Mayıs'ı ve Taksim'i gerçekten örgütlemek; kitleleri seferber etmekle, onlarla birlikte nefes almakla ve kitlelerin o yaratıcı, yıkıcı gücüne sarsılmaz bir güven duymakla mümkündür. Antiemperyalist mücadele ve yoksulluk, bu sürecin ana gündemleridir; zira bu sorunların tamamı halkın yakıcı sorunlarıdır. Dolayısıyla 1 Mayıs da Taksim de halkındır.

1 Mayıs'a doğru yürürken, ağır politik gündemlerle yoğrulmuş bir sürecin içindeyiz. Bu noktada çalışmalarımızda ajitasyon ve propaganda araçlarımızın önemi yeniden bilince çıkarılmalı ve yaratıcılıkla geliştirilmelidir. İşçi ve emekçilerin 1 Mayıs'a nicel katılımı kuşkusuz kıymetlidir; ancak bundan daha hayati olan, bu katılımı örgütlerken öz örgütlülüğümüzü tahkim etmektir. Halkın devrimci rolüne güvenmek ve "kitle çizgisi" ilkesini eksiksiz uygulamak, hatalarımızdan arınarak daha yüksek bir bilinç düzeyine ulaşmamızı sağlayacaktır.

Aksi takdirde, yoldaşlarımız fiziksel değil, siyasî bir yorgunluğa düşeceklerdir. Yanlış yöntemlerle yol yürümek, kitle bağlarının zayıflığı, önceliklerin belirlenmemesi ve plansızlık bu yorgunluğun asıl nedenleridir. Kitlelere gitmek, kitlelerden öğrenmek ve bu öğretileri ideolojik-politik önderlikle birleştirerek pratiğe dökmek, devrimci coşkumuzu her zamankinden daha yoğun ve sarsılmaz kılacaktır.

Bir süredir çalışmalarımızda, hatta kitle eylemlerinde az sayıda yoldaşla hareket etmekteyiz. Bu durumun örgütlenme biçimimizdeki eksikliklerden ve hap-solduğumuz dar pratikçi anlayıştan kaynaklandığını görmeliyiz. 1 Mayıs'ı örgütlerken semtlerde, üniversitelerde ve Demokratik Kitle Örgütleri'nde (DKÖ); bizim haricimizde bize güvenen, inanan ve "gönül bağı" kuran tüm çevremizi bu sürecin öznesi kılmak hayati önemdedir. Somut gerçekliğimiz doğrultusunda halkın önerilerini almak, onları dinlemek ve fikirlerimizi

anlatmak birincil görevimizdir. Koşulların elverdiği her yerde komisyonlar oluşturmak, geniş kitlelere gitmenin en temel yöntemidir. Unutulmamalıdır ki her birey her işi yapamaz belki ama her insanın mutlaka devrime katacağı bir şeyleri vardır.

Faaliyetlerimizde her yere yumruk sallamak yerine, çelişkilerin en yoğun olduğu ve kitlenin doğrudan karşılık vereceği alanları tercih etmek stratejik bir yöntemdir. Bu alanlarda geniş ajitasyon ve propaganda çalışmaları yürütülürken ev ziyaretleri, özel sohbetler ve planlamalar ihmal edilmemelidir. Her mahallenin özgünlüğü gözetilmelidir; bir yerde kentsel dönüşüm ve uyuşturucu temel sorun iken, diğer bir mahallede çelişki farklı bir eksen de gelişebilir. Haliyle genel siyasî çizgi, bu yerel özgünlüklere göre uyarlanmalıdır.

Lise ve üniversite gençliğinin yüzü devrimcilere dönüktür; ancak burada bizim alacağımız pratik tutum tayin edicidir. Okula gitmeden, gençliğin gündelik yaşamına girmeden veya onu küçümseyerek gençliği örgütlemek mümkün değildir. Gençlik faaliyetini sadece pratik işlere indirgemek "havanda su dövmek"ten farksızdır.

Bunca saldırı, aslında egemenlerin duyduğu korkunun büyüklüğünün ifadesidir. Gezi Direnişi, egemenlerin korkulu rüyası olmaya devam etmektedir. 19 Mart süreci, gençliğin dinamik yönünü bir kez daha kanıtlamıştır. 2025 yılı 1 Mayıs'ı, tüm eksiklerine rağmen, kitlelerin talepleri doğrultusunda inisiyatif aldığımızda neler başarabileceğimizi gösteren öğretici bir deneyimdir. Biriken öfke, kendisine doğru bir yön aramaktadır. Bu öfke, doğru ideolojik önderlik ve pratikle buluştuğunda kitleler çağrıya kulak verecektir.

Egemenler, başta İbrahim yoldaş olmak üzere devrimci önderlerin fotoğraflarından, mezarlarından dahi korkmaktadırlar. Onların asıl korkusu devrimcilerin kanıyla, canıyla halkın bağrında yarattığı sarsılmaz ideolojik-politik sınıf çizgisidir. Özgürlük, halk tarafından mücadeleyle kazanılır; hiç kimse tarafından bir lütuf olarak sunulmaz veya inşa edilemez. Bugün nicel gücümüz zayıf görünebilir, ancak köklü bir geleneğin birikimi bize şunu defalarca kanıtlamıştır: İhtiyacımız olan her şey kitlelerdedir. 1 Mayıs'ta Taksim, halkın örgütlü gücüyle kazanılacaktır. Kurtuluş kitlelerin kendi elindedir! Kitlelerle Birlikte 1 Mayıs'a, Meydanlara!

HÜRMÜZ KRİZİ VE LONDRA KONGRESİ

Tahran yönetiminin Hürmüz Boğazı'nı kapatmasının ardından ABD emperyalizmi üzerindeki ekonomikaçmazlar derinleşmiştir. Dünyadaki petrol sevkiyatının yüzde 20'sinin ve sıvılaştırılmış doğal gazın büyük oranda bu boğazdan geçmesi ABD ekonomisini olumsuz yönde etkilerken aynı zamanda küresel enerji krizini tetikleyecek bir tehlikeye göz kırpmıştır. Arzın, yani ABD'nin ihracatının kesilmesiyle birlikte petrol fiyatlarında küresel çapta ani bir artış yaşanmıştır. Bu artış, ABD'de akaryakıt fiyatlarında şubat sonundan nisan başına kadar yüzde 42,7'lik bir orana, Türkiye'de ise yüzde 19'luk bir orana tekabül etmiştir. Hürmüz Boğazı'nın kapatılması sonrasında yaşanan akaryakıt fiyatlarındaki artış içerisinde motorin fiyatları benzini geride bırakmıştır. Bu, küresel lojistik ve taşımacılık maliyetlerinin ciddi şekilde baskılandığını göstermektedir. Bununla birlikte, Hürmüz Boğazı'nın kapatılması, enerji fiyatlarını dünya genelinde yükseltmiş, dolayısıyla İsrail'in enerji ithalatı maliyetini de doğrudan artırmıştır. Zira İsrail, petrol ve hammadde ithalatında deniz yollarına bağımlıdır. Aynı zamanda İsrail'in Çin, Hindistan ve Japonya gibi ülkelerle olan ticareti, Kızıldeniz ve Hürmüz çevresindeki istikrara bağlıdır. Dolayısıyla Hürmüz'ün kapatılması, İsrail'in enerji ve ticaret güvenliği açısından hem pahalı hem de riskli sonuçlar doğurmuştur.

Bu gelişmeler neticesinde Trump'ın "kafa karışıklığı", bir süreliğine, yerini pragmatik bir sükûnete bırakmış, Kürt kartını bir pazarlık unsuru olarak kullanma eğilimi netleşmiştir. Doğrudan bir kara harekâtı yerine İran içindeki protestolara ve Kürt ittifakına lojistik destek sağladığı yönünde söylemler geliştiren Trump yönetimi, rejim karşıtı hareketi bölgesel amaçları için bir tür manivelaya dönüştürmeye ağırlık vermiştir.

Trump, 5 Nisan'da Fox News'e verdiği demeçte, İran'daki halk hareketini kendi sömürgeci emellerine yedeklemek için protestoculara "Kürtler üzerinden silah gönderdik" iddiasını öne sürmüştür. Ancak bu iddia, ittifak bileşenleri tarafından yalanlanmıştır. PDK-İ Yürütme Komitesi Üyesi Nazif Kadiri,

iddiaların asılsızlığına dikkat çekerek şu açıklamayı yapmıştır: "Elimizdeki silahlar 47 yıl öncesine ait olup İslam Cumhuriyeti ile savaş meydanındaki kazanımlarımızdır, bazılarını da piyasadan satın aldık." Benzer bir yalanlama da Komala Erbil İletişim Sorumlusu Emced Hüseyin'den gelmiştir: "Elimizdeki silahlar uzun yıllardır bizde; 30-40 yıl öncesinden kalma. Bazılarını son dönemde kara borsadan aldık; ancak sizi temin ederiz ki hiçbir ülkeden veya yerden tek bir mermi dahi almadık." PAK'a bağlı Kürdistan Milli Ordusu Genel Komutanlık Üyesi Hamno Nakşibendi de Trump'ın söylemlerini şu sözlerle boşa çıkarmıştır: "Silahlarımız 20-30 yıl önceki gerilla savaşı döneminden ve bir kısmı da IŞİD ile savaş döneminden kalmadır." PJAK'ın üst düzey isimlerinden Siamand Moeini ise "PJAK olarak bildiğim kadarıyla biz herhangi bir şey almadık. Diğerleri adına ise cevap veremem." diyerek PJAK'ın sürece dair temkinli ve izleyen tutumunu yansıtmıştır. Bu açıklamalar, emperyalizmin bölge halklarını Orta Doğu'ya açılan kapıyı kırmada "koçbaşı"na dönüştürme girişimlerinin sahadaki direniş gerçekliğiyle nasıl çarpıştığını bir kez daha ortaya koymuştur.

Kürt güçlerinin Trump'ın iddialarını yalanlaması, Trump'ın Tahran yönetimine karşı gözü dönmüş bir üslupla tehditkâr söylemler geliştirmesini beraberinde getirmiştir. İran'la bir anlaşmanın gerçekleşmemesi durumunda "her şeyi havaya uçurmayı ve petrolü ele geçirmeyi" düşünen Trump, "Açın şu lanet boğazı, yoksa cehennemde yaşayacaksınız." diyerek İran'a yönelik büyük bir saldırı başlatmak için 6 Nisan'a kadar verdiği süreyi hatırlatmıştır. Tahran yönetimi ise "anahtarı kaybettik" diyerek geri adım atmamış ve herhangi bir ateşkes anlaşması için masaya oturmayacaklarını kesin bir dille ifade etmiştir. Hürmüz Boğazı'nın kapatılmasından bu yana Trump, çok kez Tahran yönetimine karşı savaş tehditleriyle bezeli ultimatomlar vermiştir ancak ABD şimdiye kadar "yok edici" bir saldırı geliştirmemiştir. İran'ın etkisini kırarak Hürmüz hattında hâkimiyet kurmak isteyen ABD'nin "bir gecede yok edebiliriz" dediği İran için bir kez daha tükürdüğünü yalaması, bölgeye yönelik

saldırılarından hâlâ kesin bir sonuç elde edememesinden kaynaklanmaktadır.

"İRAN ÖZGÜRLÜK KONGRESİ"

28-29 Mart'ta Londra'da gerçekleştirilen "İran Özgürlük Kongresi", İ. Kürdistan'ındaki siyasî dengeler ve ittifakın var oluş amacı açısından gerilimli bir atmosfere sahne oldu. Kongrenin temel amacı, "Molla rejimi"ne karşı mücadele eden Kürt örgütleri ve diğer muhalif dinamikler arasında ortak bir zemin oluşturmak, uluslararası kamuoyunda meşru bir muhatap yaratmak ve olası bir rejim değişikliği senaryosuna hazırlanmaktır. "Geçiş süreci yönetimi" ve "muhaliflerin ortak meşruiyeti" başlıklarıyla toplanan kongrede 250'den fazla aktivist, akademisyen ve siyasî lider yer almıştır.

"İran'ın toprak bütünlüğünü koruyan, Kürt, Beluç, Arap ve Azeri halklarının 'kendi kaderini tayin edebileceği' federal bir sistemin inşası; ABD ve İsrail etrafında tanımlanan 'dış müdahalenin' meşruiyeti ve bu müdahalenin halk hareketine etkisi; rejimin olası çöküşü sonrası kaosu engellenmesi; kadın hakları, internet özgürlüğü ve azınlıkların temsil adaleti" gibi konuların tartışıldığı kongrede PJAK katılımcı listesinden silinerek devre dışı bırakılmak istenmiştir. Bu durum, PJAK Sözcülerinden Zagros Enderyarî tarafından "şeffaflık, birlik ve demokrasi ilkeleriyle açıkça çelişen sorumsuz bir tutum" olarak nitelendirilmiştir. PJAK'ın açıklamalarına göre bu dışlama kararı, ittifak içerisinde yer alan PDK-İ ve Komala'nın bazı kanatlarının baskısıyla alınmıştır. Daha sonra bu dışlama "teknik bir sorun" olarak ifade edilmiş ve kongre geri adım atmıştır.

Ne var ki bu yapılar, PJAK'ın ideolojik çizgisinden rahatsızlık duyduklarını süreç boyunca dolaylı yollarla belli etmişlerdir. PDK-İ'nin ve Komala'nın Kürt milliyetçisi ve modernist çizgisi, PJAK'ın demokratik konfederalizm kapsamındaki öz yönetim çizgisiyle ittifak içerisinde rekabet etmektedir. Bu yapılar için mesele, ulusal kurtuluştan ziyade, emperyalist devletlerin ve bölgesel gerici güçlerin icazetine sığınarak kurulacak bir pazar düzeni-

dir. Bu bağlamda, KCK bileşeni olması hasebiyle PKK ile ideolojik bağı bulunan PJAK, bu "icazetli" kahramanlar tarafından emperyalist denklemde ilişkileri bozabilecek "riskli" bir ortak olarak görülmektedir. Olası bir savaş durumunda direnişin ana aktörü olma kavgası şimdiden patlak vermiş, bu da sahada fiili mücadele yürüten PJAK'ın "ittifak" masasının dışına itilmesine yol açmıştır.

TC içinse mesele sadece PKK'nin tasfiyesi değil, savaştaki konumlanışı nedeniyle devrimci nüveler taşıyan KCK'nin ve öz yönetim iradesinin parçalanmasıdır. Tıpkı Rojava'da YPG'ye karşı emperyalistlerin onayıyla yürütülen saldırganlık gibi İran'da da PJAK şahsında tüm direniş odakları hedef tahtasındadır. Türk hâkim sınıfları için "sınır güvenliği" veya "beka" söylemi, halkın örgütlü gücünü ezmek ve işgalci statükoyu her ne pahasına olursa olsun korumak için kullanılmaktadır.

İttifak, her ne kadar Molla rejimine karşı ortak bir mevzi vadetse de önceki değerlendirmelerimizde de vurguladığımız üzere köklü bir ulusal kurtuluş programından yoksun ve emperyalistlerin ve bölge gericiliğinin icazetine açıktır. Nitekim bölgeye yönelik emperyalist saldırganlık artarken, Tahran yönetimi Kürt bölgelerini öncelikli imha sahası olarak kodlayıp ulusal dinamikleri sınır hattında markaja almak için askerî operasyonlarını derinleştirirken ve TC'nin PJAK'ı gözetken Irak Kürdistanı'na müdahale tehditleri sürerken kongrede ironik bir şekilde düşman odakların kitabındaki meşruiyetin yitirilmesi kaygısı gündeme gelmiştir. Şimdiki halde, ittifakın kırılma zemini, Kürt örgütlerinin birliği güçlendirme çabalarına rağmen çatırdama emareleri göstermeye başlamıştır. Kara saldırısı iddiaları ise Kürt ittifakının bekleyen pozisyonu karşısında gerçekliğini yitirmeye devam etmektedir. Önümüzdeki günlerde ABD-İsrail ile İran arasındaki gerilimlerin çığırından çıkacağını öngörmek mümkün. Kürt ittifakının, bekleyen pozisyonundan çıkıp çıkmayacağı konusu ise özgürlük-zor diyalektiği çerçevesinde netleşecektir.

ORTA DOĞU'DA SAVAŞIN DİNAMİKLERİ: LÜBNAN, YEMEN, FİLİSTİN

Emperyalist-kapitalist dünya düzeni bir süredir çok katmanlı bir krizin içindedir. Emperyalistler dünya krizini aşmanın yollarını aramakta ancak bu yol savaşı çağırmaktadır. Bugün dünyanın dört bir yanında savaşın etkileri hissedilmektedir. Savaş kışkırtıcılığı, emperyalistlerin aşamadıkları krizin dengede tutulmasına yaramaktadır. Emperyalist birikim krizinin mevcut sistem içerisinde bir panzehri yoktur. Dolayısıyla dünyada “müzakere-savaş” ikilisi işlemektedir. Pakistan-Afganistan arasındaki kışkırtılan savaş, Orta Doğu’yu içine çeken İran savaşı, Rusya-Ukrayna savaşı ve Afrika ülkelerinde bitmeyen çatışmaların etkileri derinden hissedilmektedir. Görüldüğü üzere dünyayı savaş arenasına çeviren emperyalistler, bu çok cepheli çatışma düzenini yalnızca jeopolitik üstünlük kurma aracı olarak değil, aynı zamanda kendi içsel krizlerini yönetmenin bir mekanizması olarak da kullanmaktadır. Savaş, bu anlamda, sistemin tıkanan damarlarını geçici olarak açan; üretim, enerji, silahlanma ve yeniden inşa süreçleri üzerinden yeni bir birikim alanı yaratan işlevsel bir araç haline gelmektedir.

Bugün tanık olunan düzen geçici bir istikrarsızlık değil; aksine, emperyalist-kapitalist sistemin kendi krizini aşamaması nedeniyle kalıcılaştırdığı bir savaş düzenidir. Bu düzen, bir yandan müzakere süreçlerini sürekli gündemde tutarken, diğer yandan bu müzakereleri anlamsızlaştıracak ölçüde çatışmayı derinleştirmektedir.

ABD-İsrail ittifakının İran’a yönelik saldırıları ve İran’ın tüm bölgeyi ateş çemberine çeviren karşı saldırıları bir ayı aşkın süredir devam etmektedir. Savaş, Orta Doğu coğrafyasında yakıcı bir şekilde hissedilirken ateşkes, kara operasyonu gibi ihtimaller sıkça dile getirilmektedir. ABD emperyalizminin temsilcisi Trump’ın diline pelesenk ettiği “İran ateşkese yakın” açıklamaları İran tarafından her defasında reddedilmektedir. Dolayısıyla, savaş bölgeyi içine çekmekte, sadece İran-İsrail ve ABD arasında sınırlı kalmamaktadır.

Lübnan ve Yemen’de İran’ın müttefikleri de savaşa katılırken haydut İsrail devleti Lübnan’ı işgal etmekle tehdit etmekte, Lübnan’da Hizbullah’ın silahlı mücadelesini işgale gerekçe olarak göstermektedir.

Filistin, Lübnan ve Yemen hatları, birbirinden bağımsız kriz alanları olmaktan çıkmakta; İran’ın da dahil olduğu daha geniş bir bölgesel denklem içinde, “çok cepheli ama bağlantılı bir savaş rejimi”nin parçaları haline gelmektedir. Bu rejimde çatışma yalnızca askerî araçlarla değil, ekonomik yaptırımlar, “hukuki” düzenlemeler ve diplomatik kuşatma politikalarıyla birlikte yürütülmektedir.

BARBARLIĞIN RESMÎLEŞMESİ: FİLİSTİNLİLERE İDAM

İsrail parlamentosunda kabul edilen ölüm yasası, Filistinlilere yönelik yeni bir saldırının resmîleşmesidir. Ulusal Güvenlik Bakanı’nın yasanın parlamentodan geçmesini şampanyalar eşliğinde kutlaması barbarlığın vücut bulmuş halidir.

Batı Şeria’daki Filistinliler, suçlandıkları eylemlerde otomatik olarak İsrail askerî mahkemelerinde yargılanmaktadır. Bu tasarıyla işgal altındaki topraklardaki bir eylemin “terör” kapsamına alınması durumunda askerî mahkeme ölüm cezası verebilmektedir.

Batı Şeria’daki ölüm yasası, işgal altındaki topraklarda yaşayan Filistinlilerin hayatını tamamen İsrail’in keyfine ve zorbalığına tabi kılmaktadır. Bu yasayla birlikte, sıradan bir direniş eylemi ya da protesto, otomatik olarak “terör” kapsamında değerlendirilmekte ve askerî mahkemelerde ölüm cezasına çarptırılabilir. Böylece hukuk, işgalin bir aracı haline gelirken, Filistin halkının yaşama hakkı sistematik olarak ihlal edilmektedir.

Gazze’de ise saldırılar ve abluka, günlük yaşamın her alanını etkilerken, altyapı ve temel hizmetlerin çökertilmesi halk üzerinde uzun süreli bir baskı yarat-

maktadır. Okullar, hastaneler, su ve enerji hatları sürekli hedef alınmakta; böylece yaşamın devamını sağlamak neredeyse imkânsız hâle gelmektedir. Bu durum, sadece fiziksel yıkımı değil, aynı zamanda psikolojik bir savaşın yürütüldüğünü de göstermektedir.

SAVAŞA YENİ CEPHE: HUSİLER

28 Mart’ta Yemen’deki Husiler, İsrail’e füze fırlatarak savaşa katıldıklarını ilan etmiş oldu. Husiler Gazze saldırıları döneminde Kızıldeniz’deki gemileri hedef alarak işgale karşı çıktıklarını ilan etmişlerdi ancak bu saldırıları sona ermişti.

İran’ın Hürmüz Boğazı hamlesiyle küresel ticarette risk alarmları çalmaya başlamışken şimdi Husilerin alternatif olarak kullanılan Bab el-Mandeb rotasına saldırı düzenleyip düzenlemeyeceği merak konusu oldu. Hürmüz ticari nakliye etkin bir şekilde kapatılırken, Bab el-Mandeb rotası, Asya sularından Avrupa sularına geçiş yapmak isteyen gemiler için alternatif bir rota olarak giderek daha fazla kullanışlı hale gelmektedir. Ancak Husilerin aktif mücadeleye girmesi, Kızıldeniz’de nakliye karşı kampanyanın yeniden başlama olasılığını artırarak bu rotanın kullanımını engelleyecektir. Bunun Suudi petrol ihracatı için ciddi etkileri olacaktır. Cumartesi günü İsrail’e yapılan Husi saldırısının ardından piyasalar bu olasılığı açıkça fark etti. Petrol fiyatları pazartesi günü yüzde 3 arttı. Husiler henüz Bab el-Mandeb’den geçen tankerlere saldırı başlatmadı. Henüz böyle bir açıklamaları da olmadı ancak İran’ın savaşı yayma hamlelerinin ardından ne olacağı, kimlerin savaşa aktif katılacağı belirsizliğini koruyor.

LÜBNAN: HİZBULLAH HATTI

Bir ay öncesine kadar, Lübnan’da Hizbullah’ın görünüşte sona erdiği, silahlı kanadının yok edildiği görüşü yaygındı. Ateşkesin 2024’te etkin bir şekilde sona erdiği İsrail ile önceki savaş, Hizbullah’ı ciddi şekilde zayıflatmıştı. Ancak İran

dini liderinin İsrail saldırısında öldürülmesiyle patlak veren yeni savaşa Hizbullah’ı da eski konumunu güçlendirerek katıldı. Hizbullah’ın on binlerce savaşçısı olmasına rağmen, İsrail ordusu Lübnan topraklarının geniş bir bölgesinin tahliyesini emretti, açıkça işgal mesajı verdi. Buna rağmen Hizbullah’ı, bu kararları tanımadıklarını ilan ederek füzelerini İsrail’e ateşlemeye devam etti. Hizbullah’ı ile İsrail arasındaki ateşkesin İsrail tarafından sıkça ihlal edildiğini biliyorduk. Hizbullah’ı da ateşkes ihlallerini gerekçe göstererek füzelerini İsrail’e ateşledi ve İran’a desteğini sundu. Ancak asıl gerekçenin İran’a başlatılan saldırı olduğu herkesin malumudur.

Savaşta yeni bir cephenin açılmasıyla İsrail saldırılarına kaldığı yerden devam etme fırsatını buldu. (Zaten devam ediyordu) Ancak bu sefer halkın yaşam alanları bombalanarak ölenlerin çoğunun Hizbullah milisleri olduğu iddia edildi. Lübnan’da bir aylık süreçte binden fazla kişi katledildi. İsrail’in işgal emri vermesine rağmen Hizbullah’ı ile karadan bir savaşa giremeyeceği İsrail basınında da yer aldı. Karadan bir savaşta İsrail’in dezavantajları olacaktır. Halihazırda Lübnan’daki halkın çoğunluğu İsrail’in tanınmasını bile reddederken bir kara operasyonunda halkın işgale karşı da tutumu net olacaktır. Dolayısıyla savaşın hangi cephelerde ne kadar süreceğini önümüzdeki günlerde daha net göreceğiz.

Yukarıda bahsettiğimiz gibi bu savaş emperyalistlerin başlattığı haksız bir savaştır. Dolayısıyla bu savaştan en çok etkilenen de halklar olmaktadır. Halkların haklı savaşı tüm bu haksız savaş düzenine son verecek yegâne savaştır. Tarih gösteriyor ki halkların örgütlü ve kararlı mücadelesi, saldırgan güçlerin baskı ve işgal politikalarını kırabilecek tek güçtür. Bu bağlamda, haklı direniş ve mücadele, emperyalistlerin körüklediği çatışma düzenine karşı hem bir meşruiyet hem de bir umut kaynağı olmaya devam etmektedir.

İRAN: "HIZLI ZAFER"DEN, ATEŞKESE GİDEN SÜREÇ

ABD-İsrail ve İran arasındaki savaş, kırkıncı gününde karşılıklı yapılan açıklamalarla iki haftalık ateşkes sürecine girdi. 41 gün boyunca süren savaş, yalnızca ABD-İsrail ile İran arasındaki askerî çatışma olarak değil, emperyalist sistemin derinleşen çelişkilerinin yoğunlaşmış bir ifadesi biçiminde de değerlendirilmelidir. Şimdilik kısa sürmüş gibi görünse de (ilan edilen ateşkesin geçici olmaması ve sağlam bir temel içermemesinden ötürü) bu savaşın, yüksek yoğunluklu saldırılar içermekle daha kapsamlı bir savaşa doğru ilerlendiğini düşündüren, emperyalist güçler arasındaki çok daha ciddi gerilimlerin varlığına ışık tutan bir karakteri ve yapısı var. Rusya-Ukrayna savaşındaki ağır ilerleyişin aksine İran'da gerçekleştirilmek istenen hızlı yıkım, sınırlı ve esas olarak içerideki kargaşayı tetikleyecek bir kara operasyonu, yoğun teknolojik saldırılar ve diplomatik manevralarla ilerleyen süreç, saldırgan güçler olan ABD-İsrail açısından beklenen sonuçları üretmemiştir.

28 Şubat'ta İran dinî lideri Hamaney ve

Güvenlik Konseyi üyelerinin toplantı yerinin bombalanmasını da içine alan kapsamlı bir saldırı ile başlayan savaş, kısa sürede neredeyse tüm Körfez ülkelerini kapsayan, büyük yıkımlara yol açan bir savaşa döndü. İran'da saldırının hemen öncesinde patlak veren toplumsal isyanın rüzgârını da arkasına alarak gerçekleştirilen şok saldırı ve birinci kademe yönetimin imha edilmesi, kimi ekonomik ve askerî noktaların yok edilmesiyle "hızlı zafer" çılgılığı için, tam teslimiyet için bir zemin hazırlanması anlayışıyla hareket eden ABD ve kuklası İsrail, kırk günlük süre zarfında bırakalım "hızlı zafer" kazanmayı, "beklenmedik" bir direnç ve karşı saldırı ile karşı karşıya kaldı.

ABD ve İsrail açısından birer "gurur kaynağı" olan donanma, hava kuvvetleri ve savunma sistemleri; belirgin bir teknolojik üstünlüğe rağmen ağır darbeler almış ve ciddi bir prestij kaybına uğramıştır. Hegemonik güç olma özelliğinde bir süredir gerileme yaşayan ABD'nin, İran savaşıyla birlikte bu süreci daha da derinleştiren bir

pratiğin içine hapsediğini söylemek abartılı olmayacaktır.

Kuşkusuz savaşın neticesi, yalnızca askerî alandaki başarı ya da kayıplarla tanımlanamaz. Nihayetinde savaş, politikanın en kanlı ve en yalın biçimidir. ABD-İsrail saldırganlığıyla tırmanan bu savaşın ekonomi-politik arka planında; sadece Orta Doğu ölçeğine sıkıştırılamayacak düzeyde derinleşen bir emperyalist-kapitalist sistem krizi ve dünyanın yeniden bölüşüm/hızalanma ihtiyacı yatmaktadır.

Mesele sadece "direnış eksenini"nin tasfiyesi ya da İsrail'in güvenliğinin tesisi değildir. İran üzerinden doğrudan Rusya ve Çin'e verilmek istenen stratejik mesaj, bu savaşın en belirleyici parametrelerinden biri olmuştur.

"Hızlı zafer" hedefiyle harekete geçen ABD ve İsrail, evdeki hesabın çarşıya uymadığı bir tabloyla karşı karşıya kalmıştır. İran'ın politik, ekonomik ve askerî hamlelerini bütünlüklü bir şekilde bertaraf edememiş olmaları bu başa-

rısızlığın en somut kanıtıdır. Hamaney ve Laricani başta olmak üzere, İran yönetim kademesi ile askerî komuta kontrol yapısının hedef alınması; askerî karargâhların, stratejik ekonomik merkezlerin ve enerji kaynaklarının vurulması kuşkusuz İran'da devasa bir yıkıma yol açmıştır. Bu yıkımın ne kadar sürede telafi edilebileceği ayrı bir tartışma konusu olsa da, boyutlarının küçümsenemeyeceği ortadadır.

Ancak tüm bu ağır tahribata rağmen ABD; "rejim değişikliği", "İran nükleer programının tasfiyesi" ve "Çin-İran-Rusya ittifakının bu kritik ayağının kırılması" şeklindeki stratejik hedeflerine şimdilik ulaşamamıştır. Bu bağlamda, geçici ateşkesin ilan edildiği 8 Nisan sabahına kadar geçen süreçte, ABD ve İsrail'in ciddi bir stratejik tıkanma yaşadığı yadsınamaz bir gerçektir.

Kırkıncı gününde karşılıklı açıklamalarla girilen iki haftalık ateşkes süreci, oldukça kırılğan bir görünümündedir. Bu sürecin sonunda savaşın nereye evrileceğine dair kesin hükümler vermek için henüz

erkendir; ancak her iki tarafın da savaşı mevcut tempoda sürdüremeyeceğine dair emareler, asgari bir uzlaşma ve karşılıklı tavizler yoluna girilebileceğine işaret etmektedir. 7-8 Nisan tarihlerinde deklare edilen bu geçici ateşkes, sadece çatışan tarafları değil; dünya siyasetini, küresel güç dengelerini, askeri mevzi alışları ve hepsinden önemlisi dünya ekonomik sistemini derinden sarsmıştır.

Trump'ın "İran'da rejimi değiştirdik" şeklindeki söylemi, gerçekte sahada yaşanan stratejik başarısızlığın üzerini örtme çabasından ibarettir. "Hızlı bir zafer" kazanamayan, aksine ağır darbeler alan ABD emperyalizmi; rotasını kısa vadeli bir hedef olan "İran'ın dizginlenmesi" stratejisine kırmak zorunda kalmıştır. Bu taktiksel iflasın en belirgin örneği İsfahan operasyonu olmuştur. Trump yönetimi, tüm dünya kamuoyunun dikkatini "iki pilotu kurtarma kahramanlığına" çekerek, aslında o uçakların İsfahan'daki varlık nedenini gizlemeye çalışmaktadır.

Savaşın başından bu yana Hürmüz'ü kontrol etmek amacıyla Hark Adası'na kara harekâtı düzenleyeceği tehdidini savuran Trump; bu planın gerçekçi olmadığını anlayınca, İsfahan'daki uranyum zenginleştirme tesisine dar kapsamlı bir baskın planlamıştır. Hedef, İran'ın elindeki uranyumu ülke dışına çıkararak tıkanmış savaşı bir "zafere" dönüştürmektir. Ancak bu girişim başarısız bir kara harekâtına dönüşünce, Washington bu bozgunu gizleyip yeni bir "Er Ryan'ı Kurtarma" efsanesi yaratma derdine düşmüştür.

İran'ın direnci ve karşı saldırı stratejisi; sadece İsrail'e yönelik füze yağmurları ve Körfez'deki askerî üslerle sınırlı kalmamış, küresel ekonominin can damarı olan Hürmüz Boğazı'nın kapatılmasını da kapsamıştır. Dünya enerji ihtiyacının yaklaşık yüzde 30'unun geçtiği bu noktanın tıkanması, sadece bir enerji krizine değil, küresel enflasyonu tetikleyen bir şoka yol açmıştır. Savaşın şimdilik kısa süreli olması ekonomik etkileri henüz kalıcı hale getirmese de, piyasalarda aşırı kırılgan bir atmosfer yaratmıştır. Bu etkinin sürdürülebilirliği, mevcut geçici ateşkesin seyrine göre şekillenecektir.

Hürmüz kozunun askerî sonuçları kadar ekonomik yansımaları da savaşın gidişatını belirleyen ana faktörlerden birine dönüşmüştür. Petrol fiyatlarındaki her yüzde 10'luk artışın küresel enflasyona 0.2 puanlık bir ek yük getirdiği gerçeği, Trump'ın en çok çekindiği

başlıklardan biridir. Hızlı bir zafer elde edemeyeceğini anlayan ABD yönetimi; Hürmüz üzerinden piyasalarda oluşan bu basıncı kırmak ve özellikle yanına çekemediği AB'li müttefiklerini teskin etmek için hamleler yapmış, ancak sertlik ve yumuşama manevraları arasında gidip gelen bu süreçte kalıcı bir istikrar sağlayamamıştır.

Körfez ülkelerinin ve özellikle İsrail'in savaşı sürdürme yönündeki tüm baskılarına rağmen, ABD emperyalizmi için yaşanan stratejik tıkanıklığı aşmanın yalnızca iki yolu kalmıştır: Ya tehdit ettiği üzere nükleer silah kullanarak savaşı şiddetini geri dönülemez bir noktaya taşıyacak ya da sahte bir "zafer" edasıyla ateşkes masasına oturacaktı.

İlk seçenek; sadece İran ile yürütülen savaşın dozunu artırmakla kalmayacak, bölgesel sınırları aşarak küresel bir felakete ve topyekûn bir dünya krizine yol açacak niteliktedir. Özellikle Avrupa Birliği (AB) üyesi emperyalist odakları ve buna bağlı olarak NATO'yu İran savaşında kendi safında hizalamayı başaramayan ABD için bu seçenek, uygulanabilirliği oldukça düşük ve riskli bir yöntemdir.

Nitekim Trump'ın 7 Nisan için savurduğu; "Bu gece koca bir medeniyet yok olacak ve bir daha asla geri getirilmeyecek. Bunun olmasını istemiyorum; ama muhtemelen olacak" şeklindeki aşağılık ve bir o kadar da karanlık tehdit, savaşa başında itibaren doğrudan müdahil olmayan İran müttefiklerini (Çin, Rusya ve Demokratik Kore'yi) en üst düzeyde teyakkuza geçirmiştir.

Buna ek olarak, Birleşmiş Milletler ve ABD'nin kendi stratejik müttefiki olan AB ülkelerinin gösterdiği direnç, Washington'ı geri adım atmaya zorlamıştır. Ancak bu geri adımın tek nedeni uluslararası arenadaki diplomatik konumlanmalar değildir; İsrail'de ve özellikle ABD iç kamuoyunda yükselen güçlü ve kitlesel savaş karşıtı tutum, emperyalist yönetim üzerinde belirleyici bir baskı unsuru oluşturmuş görünüyor. ABD iç kamuoyunda savaşa verilen desteğin yüzde 25'lere kadar gerilemesi, sadece toplumsal bir tepkiyle sınırlı kalmamış; aynı zamanda Trump'ın ana omurgasını oluşturan MAGA hareketi içinde de ciddi çatırdamalara yol açmıştır. Gene de ABD yönetiminin kararlarını belirleyen kitleler olmadığı gerçeğini göz ardı etmemek gerekir. Devlet, hizmetinde olduğu tekeli mali sermayenin çıkarlarını gerçekleştirmek için kararlar almaya devam edecektir.

Avrupa Birliği üyesi emperyalistlerin "Bu savaş bizim savaşımız değil" şeklindeki kararlı çıkışı, ABD iç siyasetinde de güçlü bir yankı bulmuştur. Hegemonik bir güç olmasına rağmen, İran'a yönelik saldırganlığın uluslararası ve yerel düzeyde meşruiyet zemini bulamaması, Washington yönetimini en çok zorlayan unsurlardan biri haline gelmiştir.

"Hızlı zafer" vaatlerinden keskin bir dönüş yapan Trump; "Daha fazla askerimizi kaybedebiliriz" diyerek, "sonsuz savaş" psikolojisi üzerinden iç siyaseti yeniden dizayn etmeye çalışmıştır. Bu süreçte AB ve NATO'ya yönelik daha saldırgan ve tehditkâr bir üslup benimseyerek müttefiklerini zorla hizalama peşinde koşmuştur.

Şu bir gerçektir ki; askerî saldırganlık yoluyla İran iç siyasetini istikrarsızlaştırmayı ve toplumsal muhalefeti derinleştirerek rejimi içeriden sarsmayı hedefleyen ABD, sert bir kayaya çarpmıştır. Emperyalizmin bu pervasız saldırısı; İran içindeki dinamikleri parçalamak bir yana, aksine halkı "ulusal direnç" ve "vatan savunması" ekseninde kenetleyen bir katalizöre dönüşmüştür. Düşmanın her hamlesi, hedef aldığı kitlelerin direniş azmini bilemiş ve emperyalist hesapları altüst etmiştir.

12 gün süren yoğun çatışmaların hemen ardından, özellikle Çin'in sağladığı kapsamlı lojistik ve istihbarat desteğiyle hızla toparlanan İran'ın, 40 günlük savaş boyunca sergilediği "beklenmedik" direnç; ABD ve İsrail'i geri adım atmaya zorlamıştır. 7 Nisan sabahına ABD'nin ürkütücü nükleer tehditleriyle uyanan dünya aynı günün gece saatlerinde Pakistan'ın arabuluculuğunda gelen "geçici ateşkes" açıklamalarıyla sarsılmıştır.

Ateşkesin ardından taraflar, kendi siyasî ve askerî iradelerini yansıtan "ağır" şartlarını kamuoyuna deklare etmişlerdir.

İran ateşkes şartları olarak şunları sundu: Irak, Yemen ve Lübnan da dahil olmak üzere tüm müttefiklerine yönelik emperyalist saldırganlığın derhal durdurulması; savaşın yarattığı tahribat için tazminat ödenmesi; İran üzerindeki tüm ekonomik yaptırımların kaldırılması; ABD tarafından el konulan İran fonlarının ve dondurulmuş varlıkların şartsız serbest bırakılması.

ABD ise aynı ateşkes için şu şartlardan söz ediyor: İran'ın elindeki tüm zenginleştirilmiş uranyumun ülke dışına çıkarılması; nükleer silah üretilmeyeceğine dair uluslararası garanti verilmesi;

balistik füze programının kısıtlanması; stratejik öneme sahip Hürmüz Boğazı'nın koşulsuz bir şekilde yeniden trafiğe açılması.

11 Nisan'da Pakistan'da başlayacağı söylenen görüşmelere karşın, ateşkes ilanından hemen sonra, daha ilk günden yapılan ihlaller ve açıklamalarla kırılgan sürecin, dahası saldırıların devam ettiği görülmüştür. İsrail, Lübnan'a yönelik son zamanların en kapsamlı saldırılarından birini gerçekleştirmiştir. ABD ise Lübnan'ın ateşkes konusu dışında kaldığını açıklayarak ateşkes sürecini İran'ın değil, kendi istedikleri içerikte yürüteceklerini belirtmiştir.

ABD'de, yaklaşan kongre seçiminde Trump liderliğindeki Cumhuriyetçilerin, çoğunluğu kaybetme riski var. Bu aynı zamanda İsrail ile birlikte girilen İran savaşının iç siyasete etkilerinden birisi olarak görülüyor. Epstein dosyalarıyla yargının ve elbette kitlelerin de hedefi olan Trump, İran savaşı ile birlikte daha fazla köşeye sıkışmış durumdadır. Bu, ABD egemenleri arasındaki klik mücadelesi bakımında kuşkusuz önemlidir. Ancak İran savaşını Trump ile açıklamak sistemi anlamamak anlamına gelir. ABD emperyalizminin genel çıkarları tüm bu koşullarda belirleyicidir. Bu anlamda ateşkesin alacağı şekil esas olarak Trump'ın geleceğine göre değil, sistemin çıkarına göre şekillenecektir. İran, savaşın uzamasından yana değildir. Bununla birlikte İran savaş dayatılmaya devam ettiğinde de bu olasılığa göre konumlanmaya devam edecektir.

Geçici ateşkese rağmen savaş sona ermiştir denemez. Nitekim ateşkes sürecinde yapılan açıklamalar diken üstündeki bir rotayı tarif etmektedir. Ancak sürdürülemez niteliği de ortadadır. Bu anlamda diplomasi dilinin sertliği, savaşa ara vermiş iki güç açısından da diz çöktürmeyi hedefleyen karakterdedir.

Bugün ortaya çıkan tablo, sona ermesinden çok, savaşın yeni bir evreye girdiğini göstermektedir. Tarafların askerî kapasitesi değil, savaşın ekonomik ve politik maliyetleri belirleyici hale gelmiştir. Bu nedenle ateşkes bir çözüm değil, yeniden konumlanma süreci olarak görülmelidir. Savaşın kalıcı bir anlaşmaya mı yoksa yeni bir çatışma evresine mi evrileceği, önümüzdeki dönemin en belirleyici sorusu olmaya devam etmektedir.

MÜZAKERELERLE ÇİZİLEN SAVAŞIN ROTASI

ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırılarıyla başlayan savaşta, taraflar iki haftalık bir ateşte uzlaştı. Orta Doğu'da 40 günü aşkın gün süren ABD-İsrail-İran savaşı bölgede ciddi kırılmalar yaratarak şimdilik geçici bir ateşkes evrildi. ABD ve İran'ın Pakistan'da yürüttüğü temasların ilk turundan bir sonuç çıkmadı. Üstelik ABD Başkanı Donald Trump, Hürmüz Boğazı'ndan kontrollü geçişe izin veren İran'a karşı abluka uygulama kararı aldı.

ABD emperyalizminin temsilcisi Donald Trump ateşkesin uzayabileceğini, İran'la 2 gün içinde görüşebileceklerine dair açıklamalar yapsa da bölgede gerilimin fitili henüz sönmüş değil. Nitekim İsrail'in Lübnan'a yönelik saldırılarını sürdürmesi, ateşkesin kapsamına ilişkin tartışmaları da beraberinde getiriyor. İddialara göre ABD, Lübnan'ın da ateşkes kapsamına alınması gerektiğini belirtirken İsrail bu duruma karşı çıkarak saldırıları sürdüreceğini ifade etti. Ancak bu noktada dikkat çekici olan, İsrail'in ABD'den bağımsız hareket etme kapasitesinin sınırlı olmasıdır. Bu nedenle belirleyici olan, İsrail'in tek başına ne istediğinden çok, ABD'nin bu sürece nasıl yaklaştığıdır. Nitekim devam eden saldırılar, ABD emperyalizminin İsrail'in bu politikalarına açık bir itiraz geliştirmediğini göstermektedir.

İRAN'IN ŞARTLARI

İran ABD ile olan müzakerelerde Lübnan'a yönelik saldırıların durmasını şart koştu. İsrail devleti ise buna yanaşmamakta, sarsıcı saldırılarla müzakereden rol çalmaktadır. İran açısından kırmızı çizgiler son derece nettir. Balistik füze kapasitesi ve "vekil güçlerle dayanışma" pazarlık konusu değil; çünkü bunlar rejimin varlık sigortası olarak değerlendiriliyor. Bu unsurların terk edilmesi, İran için yalnızca bir dış politika tercihi değil, devletin güvenlik mimarisinin çözülmesi anlamına gelmektedir. Aynı şekilde İran'ın Hizbullah hattından vazgeçmesi de beklenmemektedir; zira İran, bu ağı zayıflaması durumunda İsrail'in sahada kalıcı bir üstünlük kuracağını

öngörmektedir. Mevcut tabloda olası bir anlaşmanın sınırları da bu kırmızı çizgiler içinde şekillenmektedir. İran için Lübnan ve özellikle Hizbullah'ın, İsrail'in bölgede "fiili üstünlüğüne" karşı en etkili güçlerdir; bu güçlerdeki zayıflama bölgedeki kontrolün İsrail'e geçmesi demektir.

Buna karşılık Hürmüz Boğazı, İran açısından yalnızca askerî bir stratejik nokta değil, aynı zamanda küresel enerji akışının belirleyici noktası olarak dünya ekonomisi için en güçlü geçiş noktalarından biridir. Bu da Boğaz'da söz sahibi olanın güçlü bir baskı aracına sahip olması anlamına gelir. Boğaz üzerindeki kontrol hakkına sahip olmak Tahran'a hem ekonomik hem de jeopolitik düzeyde önemli bir kaldıraç sağlamaktadır. Bu durum, İran'ın Çin'e yönelen enerji akışları üzerindeki etkisini de doğrudan belirlemektedir.

ENERJİ AKIŞI VE GÜÇ DENGELERİ

Geniş perspektiften bakıldığında bu çatışma, yalnızca bölgesel bir güvenlik krizi değil, aynı zamanda güç rekabetinin bir yansımasıdır. Enerji piyasalarının kontrolü ve ticaret yollarının güvenliği, mücadelenin temel eksenlerinden birini oluşturmaktadır. Bu çerçevede ABD açısından öncelikli hedefin Çin ile küresel rekabet olduğu, Orta Doğu'daki her gelişmenin de bu denge üzerinden değerlendirildiği görülmektedir. Bazı diplomatik kaynakların da işaret ettiği gibi ABD'nin uzun vadeli stratejisinde Çin, en temel rakip konumundadır.

Ancak bu büyük stratejik tasarım, sahadaki ekonomik gerçeklerle çelişmektedir. Özellikle enerji fiyatları ve enflasyon baskısı, ABD iç siyasetinde önemli bir sınırlayıcı faktördür. Hürmüz Boğazı'ndaki olası bir istikrarsızlık, küresel petrol akışını etkilerken, bu etkinin tümüyle ABD'ye değil, özellikle Asya ekonomilerine—Japonya ve Güney Kore gibi enerjide ithalata bağımlı ülkelere—daha ağır yansıdığı değerlendirilmektedir. Çin'in ise enerji çeşitliliği ve iç üretim kapasitesi sayesinde bu

şokları daha sınırlı hissettiği yönünde analizler bulunmaktadır.

Bu bağlamda, mevcut savaşın ABD açısından net bir stratejik kazanç üretip üretmediği tartışmalıdır. Nitekim İran'ın Hürmüz üzerindeki stratejik ağırlığını koruması ve kriz anlarında bu alanı bir baskı aracına dönüştürmesi, sahadaki güç dengesini daha da karmaşık hale getirmektedir.

Öte yandan son dönemde ortaya çıkan istihbarat raporları da bu karmaşıklığı desteklemektedir. Financial Times'in haberine göre İran Devrim Muhafızları'na bağlı havacılık ve uzay biriminin 2024'te Çin yapımı bir keşif uydusu edindiği ve bu kapasitenin savaş sırasında bölgedeki ABD üslerini hedefleme süreçlerinde kullanıldığı iddia edilmektedir. Bu durum, çatışmanın yalnızca kara ve hava sahasıyla sınırlı olmadığını, uzay ve istihbarat teknolojileri üzerinden de yürütüldüğünü göstermektedir.

Sonuç olarak, ABD'nin temel hedefleri olarak öne sürülen rejimi baskılama, nükleer kapasiteyi sınırlama ve vekil ağı zayıflatma stratejilerinin sahadaki karşılığı oldukça tartışmalıdır. Aksine, mevcut süreç İran'ın hem bölgesel hem de stratejik alanlarda bazı kritik kaldıraçlarını koruduğunu, hatta bazı alanlarda güçlendirdiğini göstermektedir.

LÜBNAN SAHASI

Lübnan ve İsrail, otuz yılı aşkın bir süre sonra ilk diplomatik görüşmelerini gerçekleştirdi.

Washington'da 14 Nisan'da görüşen tarafların, "doğrudan müzakerelere başlama" kararı aldıklarını duyuruldu. Son görüşmelerde Lübnan hükûmeti ile İsrail arasında on günlük bir ateşkes mutabakatına varıldığı açıklandı. Şimdiden söylenmelidir ki ateşkes kararına imza atan hükûmet Hizbullah üzerinde belirleyici bir güç değildir. Hizbullah hükûmetin temsil gücünü kabul etmekle birlikte İsrail karşısında özgün bir tutuma sahiptir. Hükûmete rağmen

silah bırakmayı reddetti, silahlı direnişi sürdürdü. Hükûmet ile Hizbullah arasında bu konuda bugüne kadar devam eden bir uzlaşmazlık söz konusudur.

Söz konusu görüşmede taraflar, Lübnan'da İran'ın desteklediği Hizbullah'ın etkisinin zayıflatılması için birlikte çalışmak üzerine anlaştı. İsrail'in "tüm devlet dışı terör örgütlerinin" tasfiye edilmesi için Lübnan'la birlikte çalışmayı kabul ettiği, ancak ülkedeki saldırılarını durdurma konusunda açık bir taahhütte bulunmadığı aktarıldı.

Bu görüşmelerin, kimi çevrelerce tarihî olarak nitelendirilse de Lübnan'da Hizbullah'ın etkisini zayıflatmak amacıyla yapıldığı göz ardı edilmemelidir. Lübnan hükûmeti ile İsrail bu konuda anlaşmış olabilirler; ancak Hizbullah İsrail saldırılarına açıktan karşılık verebilen ve bunu sürdürülebilir kılan en önemli, hatta belirleyici unsur olmaya devam etmektedir. İsrail'in saldırıları ise sadece Hizbullah'a yönelmemekte, saldırılar altyapıyı ve doğrudan halkı da hedef almaktadır. Lübnan hükûmeti, savaşın doğrudan muhatabı olan, Lübnan halkının ulusal davasını temsil edebilen Hizbullah'ı temsil etmemektedir ve dolayısıyla "barışı" amaçlayan İsrail-Lübnan görüşmeleri olmayacak duaya âmin demek gibidir. Lübnan'da direnişin sürüp sürmeyeceğine, savaşın seyrine karar verecek olan Lübnan hükûmeti değil Hizbullah'ın kendisidir.

Sonuç itibarıyla Orta Doğu'da şekillenen süreç, düzenin tesis edilmesinden ziyade çatışmanın farklı biçimlerde yeniden üretildiği bir güç mücadelesine dönüşmüş durumdadır. Ateşkes ve müzakere süreçleri, temel çelişkileri ortadan kaldırmaktan çok, tarafların stratejik pozisyonlarını yeniden kurduğu geçici aralıklar yaratmaktadır. Bu çerçevede bölgedeki istikrar, kısa vadeli diplomatik hamlelerden ziyade, küresel güç rekabetinin genel seyrine bağlı olarak şekillenmektedir.

"BARİŞ" BELİRSİZLİKLE, "DEMOKRASİ" SALDIRIYLA, "KARDEŞLİK" YALANLA YOL ALIYOR!

“Barış”, “demokrasi”, “kardeşlik” söylemleriyle karşılanan 2026 Newroz’u geride kaldı. Binlerin katılımıyla gerçekleşen Newroz kutlamalarına damgasını vuran Kürt Ulusal Hareketiyle devlet arasında gelişen “münazara” süreci oldu. Bunda şaşılacak bir şey olmadığı açık. Zira uzunca bir süredir ülke gündeminin de en esaslı konusu bu. Beklentilerin çok geriye düştüğü bir zamanda gerçekleşen Newroz’a katılım Kürt halkının ulusal duygularının, hatta ulusal uyanışının henüz gücünü koruduğunu gösterdi. Bunun aksini ummak da doğru olmayacaktır.

Girişte kullandığımız “münazara” tanımının bize ait olmadığını ifade edelim. Tanım Tuncer Bakırhan’a aittir ve yaklaşık bir buçuk yıldır devam eden sürecin de özeti niteliğindedir. Devlet tarafından somut hiçbir adımın atılmadığı bu dönemde, Newroz’da halkın yükselttiği barış talebi, hemen ertesi gün şafak baskınları, işkenceli gözaltı ve tutuklamalarla yanıtlanmıştır. Hiç de şaşırtıcı olmayan bu gelişme, devletin bu süreci nasıl yönettiğini ve gerçekte neyi amaçladığını da bir kez daha göstermiştir. Geride kalan 17 aylık sürece bakıldığında da atılan adımların tek taraflı olduğu, devletin tam teslimiyet ve tasfiyeyi hedeflediği, süreci oyalamayla, “barış” beklentisini karşılamaktan uzak bir şekilde yönettiği açıktır. Aslında “savaş” gerçekliğini kabul etmediği gibi “barış” olasılığını da kabul etmiyor devlet.

Erdoğan yaptığı açıklamada bu gerçeği bir kez daha vurgulamış ve “sürecin yasal boyutuna ilişkin mütalaalar, gazi Meclisimizin çatısı altında inanıyorum ki önümüzdeki dönemde sağduyu ile yapılacaktır. Örgütün tasfiyesine yönelik adımlar da aynı şekilde vakit kaybetmeden atılacaktır” demiştir. Tasfiye odaklı süreç yönetiminin açık ifadesi olan bu açıklama, bayram sonrasına ertelenmiş, süreç ile bağlantılı yasalara ilişkin de fikir veriyor. Geride bıraktığımız 17 ay içinde Öcalan’ın çağrılarına uygun olarak Kürt Ulusal Hareketinin attığı adımlar, şu ana kadar sadece İmralı’da uygulanan tecrit koşullarının esnetilmesiyle karşılık buldu. Demokrasi adına hiçbir gelişmenin yaşanmadığı bu koşullarda devlet Kürt halkına yönelik baskı poli-

tikasını tavizsiz hayata geçirmektedir.

Abdullah Öcalan’la düzenli yapılan görüşmeler, artık istenilen ve beklenen sonucu yaratmamaktadır. Somut adımlar atılmadığı için de görüşmelerdeki konular belli bir rutinin ötesine geçmemektedir. Nisan ayında beklenen yasal düzenlemeler, tam tasfiye ve teslimiyetin yaşanıp yaşanmadığının teyidinde bırakılmıştır. Bu teyit ise devlet tarafından istihbarat kaynaklarına bırakılmış durumda. Silah yakma töreni, örgütün kendini feshetme kararı, silahlı mücadele döneminin artık kapandığını keskin bir biçimde ortaya koyan ifadeler devlet açısından bir yeterlilik oluşturmamaktadır. Bu nedenle istihbaratın vereceği bilgiler yasal düzenlemelerin yapılıp yapılmayacağının temel dayanağı haline gelmiştir.

Somut bir gelişmenin yaşanmadığı durumda süreç iki noktada yürütülen tartışmalara odaklanmış durumda. Birincisi yasal düzenlemelerin yapılması, ikincisi Öcalan’ın koşullarının değiştirilmesidir. İfade ettiğimiz gibi yasal düzenleme şartı, tam tasfiyenin yaşanıp yaşanmadığının teyidine bağlanmış durumdadır. İkincisi ise geçtiğimiz günlerde kamuoyuna yansıyan İmralı adasında yeni bir cezaevinin inşa edildiğidir. Şu anki cezaevinden daha “konforlu” olduğu söylenen bu yapının “statü” tartışmalarına yanıt içerdiği düşünülüyor. “Umut hakkı”nı reddeden yaklaşım bu kez “konforu” gündeme sokmuş durumda. Tecrit koşullarında bir esneme olmaksızın yaratılan “konfor” ile Kürt halkının da gözü boyanmak istenmektedir.

Tecrit koşullarının ağırlaştırılması ya da esnetilmesinin devletin ihtiyaçlarına bağlı olarak yaşandığını daha önceki pratiklerden de biliyoruz. Kürt ulusal hareketinin ısrarla tartıştığı ve gündemde tuttuğu statü sorununun devlet açısından nasıl değerlendirildiği bilinmektedir. Devlet açısından muhataplığın sınırları nettir ve DEM’in “Öcalan’ın statüsü Kürt halkına tanınan statünün kendisidir” ifadesinde anlam bulan beklentiyle de ilgisizdir. Devletin Kürt ulusuna tanımak istediği bir statü yoktur ve sorun dün olduğu gibi bugün de bir “terör” sorunudur ve bu

temelde “çözülme” istenmektedir. Dolayısıyla talep edilen “baş müzakereci” statüsünün Abdullah Öcalan’a tanınması durumu mümkün değildir ve olmayacaktır da. İfade edildiği haliyle bir müzakere süreci değil, bir “münazara” süreci yaşanmaktadır ve devlet Abdullah Öcalan’ın konumunu tam da buna uygun biçimde ele almaktadır.

Meclis’te kurulan komisyona havale edilen “barış” sürecinin, ulusun inkârını esas alan raporu bundan sonra komisyonun atacağı adımların da habercisi niteliğindedir. “Kademeli” olarak çıkarılması planlanan yasaların haziran ayında sonuçlandırılması planlanıyor. Bu düzenlemeler, komisyondan bağımsız olarak “devletin” raporlarıyla şekillenecektir. Tüm bu gelişmelerin halkta derin bir güvensizlik yarattığı açıktır. Her zaman var olan bu güvensizlik bu dönem de güvene dönüşmedi, aksine güvensizlik derinleşti. Ulusal baskı bu dönemde de devam etti. Kurtuluşun endekslendiği “demokratik zeminin” bir karşılığının olmadığını halk en son Newroz’da yaşadı.

SURİYE’DE KAZANIM VE KAYIPLAR DENKLEMİ

Türkiye’de yaşanan oyalama ve saldırı denkleminin benzeri Suriye’de yaşanıyor.

29 Ocak’ta imzalanan anlaşmanın gerekleri Suriye devleti tarafından yerine getirilmiyor. Esir takasında yaşanan sorunlar ve belirsizlik devam ediyor. Colani hükûmeti emperyalistlerin tam desteğinin sonsuz avantajlarını kullanmaya devam ediyor. YPG tarafından verilen bir dizi tavizle süreç bu aşamaya getirildi ve bundan sonra nereye taşınacağı belirsizdir.

Amerika ve Fransa’nın baskısıyla imzalanan entegrasyon anlaşmasında petrol ve doğal gaz hatları, sınır güvenliği gibi kritik noktalarda YPG, taviz vermek zorunda bırakılmıştır. 29 Ocak anlaşmasının temel dayanağı; daha önce Şam’dan 3 tümen ve 2 tugay olarak entegrasyon teklifi almış olan SDG’nin bu sefer Halep’teki bir tümenine bağlanmak üzere Kobanê’de bir tugayın teşekkülü, Haseke’de bir tümene katılmak üzere Cezire bölgesinde 3 tugayın oluşturul-

ması, tugay komutanlarının Kürt olması, Asayiş’in İçişleri Bakanlığı bünyesinde Kürt bölgelerinde kalması, SDG güçlerinin belirlenmiş kışlalara çekilmesi, Suriye ordusunun Şedadi’ye inmesi, Savunma Bakan Yardımcılığı, Haseke valiliği ve Haseke emniyet müdür yardımcılığına SDG’nin önerdiği isimlerden atama yapılması, petrol-doğal gaz sahaları, sınır kapıları ve havaalanlarının merkeze devri, yerel kadroları korumak suretiyle özerklik kurumlarının devlet kurumlarıyla birleştirilmesi, bölgede düzenlenmiş diplomaların tanınması, müfredatla ilgili ortak komite çalışmalarının yürütülmesi, bölgedeki sivil kurumlar ile medya organlarının Şam’da ruhsatlandırılması öngörülmüyor. Göç edenlerin geri dönüşü dışında Afrin, Halep’teki mahalleler ve “Şehba” kapsam dışı bırakılıyor. Dönüşlerin parça parça başlamış olması, sürecin istenilen biçimde ilerlediği anlamına gelmemektedir. Zira kısmi hakların korunmasına rağmen burada da Newroz dönüşü halka dönük linç saldırıları yaşanmıştır.

Suriye’deki gelişmeler Kürt hareketinin kazanımları ve kayıpları bağlamında çok fazla tartışmayı beraberinde getirecektir. 29 Ocak Entegrasyon Anlaşması merkezî devlet yapılanmasının denetim ve otoritesini geliştirmeye zemin sunduğu açıktır. YPG açısından özerkliğin korunmasında sınırlar daha da geriye çekilirken, mevcut merkezî yapının halka uyguladığı katliamlar olası bir gelişmede nelerin yaşanacağının da göstergesidir. Başta ABD olmak üzere emperyalistlerin talep ve beklentilerine yanıt oluşturan entegrasyon sürecinin nasıl ilerleyeceği henüz belirsizdir ve bu belirsizlik Kürt ulusunun elde kalan kazanımlarına dönük saldırı zeminini de barındırmaktadır.

Erdoğan, Suriye’nin artık bir tehdit oluşturmadığını ifade ederken entegrasyonda yaşanan belirsizlikle uyum halindedir. Bölgedeki gelişmelere bağlı ilerletilen sürecin bundan sonra da bölge gelişmelerine bağlı kalması kaçınılmazdır. Üstelik şimdi İran’a dönük saldırılar ve ABD’nin PJAK’la ilgili açıklamaları söz konusudur. Görünen o ki süreç belirsizlik ve oyalamalarla devam edecektir.

Orta Doğu'da Emperyalizm

Süreç dünden çok daha yoğun bir şekilde emperyalistler arası ilişkilerin keskinleşmesini içeriyor. Bir dünya savaşı olasılığının gündemde olması ya da tartışılıyor olması bunun bir tezahürü. Hakeza bölgesel çatışmaların çok daha güçlü silahlarla ve devletlerin katılımıyla gerçekleşmesi de aynı çelişkinin tezahürüyü.

İRAN'A SALDIRI BİR HEGEMONYA KAVGASI

Orta Doğu'da İran ile Amerika-İsrail arasındaki savaşın henüz ilk aşamasında bölgesel düzeyi aşan, dünya ekonomisini, tüm enerji piyasasını ve uluslararası dengeleri sarsan bir nitelikte karşı karşıya olduğumuz anlaşıldı. İran'a yönelik "İsrail kışkırtmasıyla" gerçekleştiği iddia edilen ABD saldırısı emperyalistler arası çelişkinin yoğunluğunun en ileri göstergesi oldu. Bunun Çin'e veya Rusya'ya bir mesaj olduğundan kuşku yok. Bununla birlikte, tarihsel bir bakış açısından hareketle emperyalistlerin birbirleriyle savaşmaktan çok birbirlerinin nüfuz alanlarına saldırdığını biliyoruz. Bu, emperyalizmin sömürgeleştirme eğiliminin bir sonucudur. Emperyalizmin bir özelliği olarak sömürgeleştirme eğilimi ele geçirilmesi mümkün alanları hedef alarak gerçekleşir. Bu nedenle dünya, emperyalistlerin birbirleriyle çatışmasından çok "ara bölgeler üzerinde hâkimiyet kurma" çatışmasına sahne olmuştur. Bugün Orta Doğu'daki çatışma da aslında "ara bölge" üzerinde yoğun bir hâkimiyet çatışmasıdır. Bu çatışma, dünya ekonomisinde kapsamlı ve dönüşü olmayan bozulmanın bir sonucu olmakla birlikte bunun önüne geçme hamlelerinin de sonuçsuz kalacağına doğrudan bir kanıtı olarak değerlendirilmelidir. Çünkü bu süreçte biz sadece "İran'ın yok edilmesi gereken bir şeytan devlet" olduğu iddiasıyla meşgul edilmedik; bundan çok daha fazla emperyalistler arasındaki kışırmaya, bu konuyu içeren tartışmalara, hesap sormalara, hatta tehditlere tanık olduk. Bu da gösteriyor ki Orta Doğu'yu bütün olarak kapsayan bu "savaş" "yeni dünya düzeni"ndeki dağılmanın bir dışa vurumudur.

İlk analizlerin hemen hepsinde ABD hegemonyasının eskisi gibi sürmesinin artık mümkün olmadığı ve belirleyici güç olma avantajını korumak isteyen ABD'nin "çok kutupluluğa" hazırlanmak zorunda olduğu değerlendirilmiştir.

Bu tespitin haklılığı Hürmüz Boğazı'nın İran tarafından kapatılmasıyla ortaya

çıktı. Hürmüz Boğazı'nın trafiğe kapatılmasından itibaren tüm dünya için petrol arzında ciddi sorunlar oluşmaya başladı. ABD'nin "diğer büyük güçleri" yardımı çağırması ama olumlu yanıt alamaması, NATO hakkında en olumsuz ifadeleri sıralamaya başlaması, temel müttefiklerini açıktan ve fütursuzca suçlaması, İran tarafından kapatılan Hürmüz Boğazı'nın açılması için "olmadık" tehditlere başvurması ve bunu yaparken İran'a yönelik saldırıların sonuçları hakkında yalanlar söylediğini açık bir biçimde dışa vurması söz konusu ciddi sorunların boyutunu gösteren kimi olgulardır. Bu ciddi sorunlar "savaşa ara verilmesiyle" birlikte sonlanmamıştır. Hatta şimdilik İran'ın taleplerine dayanan bir "görüşme sürecinin" başladığının kabul görmesi sorunların devam edeceğini teyit etmiştir. ABD ne Körfez ülkelerine ne de müttefiklerine güvenilebilir olduğunu ispatlamış durumda. Kuşkusuz bunu sağlamak için çok daha fazla uğraşacak, tekrar tekrar saldıracak, tehditler savuracak, yıkıcı ekonomik hamlelere yönelecektir. Bu emperyalizmin "şaşmaz" kuralıdır. Çürümüş bir ekonomik sistemin son evresi olarak emperyalizmin sorun çözmekten öte sorun derinleştiren, kendi pislğinde debelenen halini Trump çok iyi sahnelemiştir. Bu "başkan" Nobel Barış Ödülünü hak ettiğini ileri sürerken yedi savaşı durdurduğunu ve gerçek bir barış adamı olduğunu ileri sürmüştü. İran'a yönelik saldırının ve meydana gelen yıkımın sorumluluğu, sürekli tehditler savurup durması onun "barışla" arasındaki mesafeyi açık etmiştir.

Bu süreç, emperyalizmin, saldırganlık eğilimini gizleyemediği bir süreç oldu. Emek gasbına dayanan kapitalizmin neden olduğu eşitsizlik "dünya düzeninin" temelde düzensizlik üzerine kurulu olmasının da nedenidir. Bu düzensizlik çoğunlukla hegemon gücün çıkarları doğrultusunda gerçekleşir. Bu dönem söz konusu güç ABD'dir. Çünkü ABD gücünü korumak için çok daha fazla sömürüye, talana, yağmaya ihtiyaç duymaktadır. Üzerinde yükseldiği devasa sermaye onun daha fazla saldırganlaşmasının da nedenidir. Sermayenin yeniden üretilmesinde yaşanan tıkanma dengesizliği derinleştirir. Oysa emperyalizmin, varlığını sürdürmek için dengeye ihtiyacı vardır. Dolayısıyla sistem bu açmazdan kurtulamaz.

Trump'ın ya da Netanyahu'nun mizaçlarında sorgulanan saldırganlık en nihayetinde emperyalizmin karakteridir. Kişilerin

her tutumunu sistemin açmazlarıyla anlamak devrimci hareketin halk kitlelerine karşı temel sorumluluklarından biridir. Sadece "başkan"ın kişiliğinden somutlaşmış dengesizliklerden söz edilmediği açık olmalıdır.

SAF TUTMAK KAÇINILMAZ

28 Şubat'ta başlayan savaş, özelde Körfez bölgesi açısından, genelde ise Orta Doğu açısından stratejik bir dönüşümü içermektedir. Bölgedeki ülkeler ve kapitalist ülkeler de saf tutmaya zorlanmıştır. İran'ın Körfez ülkelerindeki ABD üslerini vurması da bu saflaşmanın temel unsurlarından birisi oldu. İran'ın, ABD'ye yönelik saldırılarını genişletmesiyle, Körfez'in bilindik "arabuluculuğu" fiilen işlevsiz kalmıştır.

Orta Doğu'daki dengelerde görülen bozulma bu işlevin analizi için bir veridir.

Savaşın kimin ya da kimlerin daha çok yarar sağlayacağını ileriki zamanlarda daha net görebileceğiz. Buna karşın, şimdiden ABD hegemonyasının sarsıldığını söylemeliyiz. İran'a saldırının sonuçları, şimdilik ABD'yi zor bir denkleme sokmuştur. Amacın İran'ı "imha etmek" olmadığı koşullarda kurulmak istenen tahakküm, İran'ın bölgedeki nüfuzuyla çatışmalı olduğundan başarısız olmaya açıktır. Her türden bombardımanla sağlanan yoğun tahribat nedeniyle İran'ın bölgesel nüfuzu zayıflayabilir, hatta ülke içinde önemli siyasî dönüşümlerin koşulları olgunlaşmış da olabilir. Ne var ki zayıflama ve gerilemeye rağmen İran'ın bölgesel etkinliğinin ortadan kalkacağını beklemek için henüz yeterli bir sebep yok. Bütün bu durum özellikle Körfez devletlerinin dış politikasını derinden etkilemiştir.

Uşaklıkta sınır tanımayan, ekonomik karakteri gereği bağımsız hareket etme yeteneği hiç olmayan Körfez devletlerinin "güvenlik kaygılarını" öne sürerek daha fazla silahlanacağı öngörülebilir. Bu da ABD'nin en başından beri temel aldığı stratejilerinden biridir. Özellikle Suudi Arabistan'ın ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE) savunma harcamalarını artıracığı bugünden açıktır. Bu da yeni ittifakların oluşmasına, İsrail ile kurulan köprüünün sağlamlaşmasına, hatta Irak, Suriye gibi yeni koşullara sahip ülkeleri de kapsayan sınır tartışmalarına tanıklık edebiliriz.

Böyle düşünmeyi koşullayan bazı açıklamalara dikkat çekebiliriz.

BAE Devlet Başkanı'nın Diplomatik Danışmanı Enver Gargaş "zor zamanda kime güvenebileceğinizi iyi bilmelisiniz ve bu tür kriz anlarında net pozisyonlar almak önemlidir" minvalindeki açıklamaları önümüzdeki süreçte belirsiz/flu davranmaya uygun bir atmosferin olmadığını içerdiği için önemlidir. Bilindiği üzere burada temel sorun İsrail ile ilişkilerdir. İsrail'in devlet olarak kabul edilmesi ve bölgedeki ittifaka dahil edilmesi Körfez ülkelerinin bir "açmazı" olmaktan çıkacak gibi görünmektedir. Abraham Anlaşmalarının amacı da bunu sağlamak değil miydi? Bu açıklama Körfez'in ABD inisiyatifine sığınmayı ön gören tutumu temsil eder. Ne var ki sürecin bundan ibaret olmadığı açıktır. Diğer tarafta Çin ve Rusya'nın stratejileri var ve bölgenin dinamikleri bakımından bu stratejilerin de söz hakkı alacağı ileri sürülebilir.

Gene BAE'li kimi yetkililerin İran Devrim Muhafızları Ordusuna yönelik değerlendirmeleri de dikkat çekicidir. Devrim Muhafızlarının, aldığı darbelerden dolayı kurumsal olarak çöktüğünü iddia etmeleri bölgede bir rejim değişikliği beklentisinin ya da en azından bu ihtimale dönük bir hesabın Körfez ülkelerin gündemine girdiğini düşündürmektedir. Hatta İran'ın "ateşkesten" hemen sonra "zafer" ilan etmesi, rejimin ayakta kalışını öne çıkarması gelişmeye açık bu hesabın önünü alma hamlesi olarak değerlendirilebilir. Bu da gösteriyor ki bölgedeki asıl mesele zorbarların her şeye rağmen ayakta kalmasıdır. BAE nasıl ki İran'da rejimin çöküşüne hazırlanıyor sa İran da mevcut faşist diktatörlüğün ayakta duruşunu ilan ederek geleceğe hazırlanmaktadır.

Körfez devletlerinin hazırlığını desteklemek üzere ABD'nin 82. Hava İndirme Tümeni'nden bin askeri bölgeye sevk etmesi; Bahreyn, Kuveyt ve Suudi Arabistan'da kısa menzilli hava savunma sistemleri konuşlandırılması; Hürmüz'ün İran'ın kontrolünden çıkarılmasını amaçlayan planlamalar Orta Doğu'daki "yeni tahakküm" koşullarının somut askerî müdahalelerle desteklendiğini gösterdi. Bu stratejiye karşın halihazırda "ateşkes" bu sürecin tıkanıldığını, yeni tahakküm koşullarının ABD lehine olmadığını düşündürmelidir. Ateşkesin seyri bu bakımdan izlenmeye devam edilmelidir.

GÜVENİLMEZ GÜCÜN OTORİTESİ

Körfez devletlerinin dış politikasına damga vuran arabuluculuk işlevi, tüm

in Tahakkümü Derinleşiyor

aktörlere açık kapı tutumu yerini açık-tan taraf olmaya bırakacaktır. Buradaki belirli ülkelerin İran'ı şeytanlaştıran ve ABD'ye özgürlük havarisi rolü biçen tutumu daha belirgin hale gelebilir. Bununla birlikte ABD'ye rağmen düşülen “aciz durum” yeni süreçte kapsamlı bir güven sorununa da işaret ediyor. Bu da özellikle Çin açısından “ara bölgeye” yönelme koşuludur. Körfez devletleri henüz ocak ayında, adım adım gelişen savaş olasılığını engellemeye dönük açıklamalar yapmışken savaşla birlikte ülkelerinin bizzat saldırıya uğradığına tanıklık ettiler. Bunu ABD'nin, AB ülkelerinin, hatta Türkiye'nin de içinde bulunduğu Orta Doğu devletlerinin kınaması sonuç vermedi, tüm engelleme çabaları sonuçsuz kaldı. İsrail'in “demir kubbesinin” yaşattığı hayal kırıklığını uşaklıkta pervasız olan bu Körfez devletleri “ABD kubbesi” altında yaşadılar. Bu deneyim, ABD'ye duyulan güvensizliği somutlaştırmış ve derinleştirmiştir. Bununla birlikte mevcut ateşkesle de İran'ın tehdit içeren varlığı yeniden tanımlanmaktadır. Körfez devletleri için bu koşulun düzelmesini sağlayacak arayışlar gündeme gelecektir.

Günümüzde ABD'nin artık güven vermediğinden söz edilmektedir. Bu güvensizlik halinin nedeni İran gibi bir devletin ABD karşısında önemli avantajlara sahip olduğunun görülmesi ve istenen türden bir boyun eğişe itiraz etmesi olabilir mi? Son dönemde yaşanan şeyler böyle düşünmemiz için yeterli neden sunuyor Ne var ki belirli ülkelerde somutlaştırılan güvensizlik bundan ibaret değil. Emperyalizmin hiçbir zaman güven vermediği gerçeği bu iddiayla uyumlu değildir. Ne işgallerle, insan kıyımlarıyla, halkların iradesini hiçe sayan çeşitli müdahalelerle ilk kez karşılaştık ne de emperyalizmin halkların birliği ve uyanışı karşısında çaresiz düşmesine. Ki İran'ın direnişinin de böyle bir uyanışın ve birliğin de tezahürü olmadığı ortada. Körfez ülkeleri olarak tanımlanan uşak devletlerin kaygısını artıran İran olabilir mi? Kendi aralarındaki çelişkinin keskinliğinden, İran'ın bölgesel bir güç olarak bu ülkeleri zorladığından söz edilebilir; ne var ki İran aynı zamanda bu devletlerin halkları üzerindeki egemenliğinin bir gerekçesidir. Tıpkı emperyalizm için Orta Doğu'da bir tahakküm nedeni olması gibi. Bu güçler arasındaki mücadeleyi birinin diğerinden kurtulması için bir mücadele olarak görmemeliyiz. Ne ABD için İran bir varlık yokluk meselesi

olmuştur ne de İran için ABD veya İsrail. Son savaş hali de bunun bir sonucu değildir. ABD'nin amacı Orta Doğu'daki egemenliğini korumak ve sağlamlaştırmaktan ibaret. İran'a düşmanlık ve İsrail korumacılığının temelinde bu olgu var. Bu, hiçbir zaman bir din meselesi olmamıştır ya da “başkanların saldırgan mizaçları”, mesele daima emperyalizmin sömürgeleştirme eğilimi olmuştur.

Bu nedenle İran'a yönelik saldırının Orta Doğu'ya yönelik “sömürgeleştirme politikasının” bir devamı olduğunu, emperyalistler arası çelişkilerin derinleşmesinin, artan pazar ihtiyacının kaçınılmaz sonuçlarından biri olduğunu görmek gerekiyor. Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan ve Katar'dan yapılan açıklamalar önümüzdeki dönemde Orta Doğu'dan başlayarak yayılacak olan “çok kutupluluğun” tüm işaretlerini barındırıyor.

İran'ın dünya ekonomisi için en kritik enerji geçitlerinden biri olan Hürmüz Boğazı'nı kapatmasıyla başlayan emperyalistler arası kriz bu sürecin can alıcı konularından biridir. Ezilen halklara saldırı, “ara bölgelerde” hegemonya kurmak, bu süreçte işlenen her türden “suç” da elbette diğer önemli konulardır. Her biri, üzerinde çalışmayı hak eden ve kitlelerin bilincine yerleşmesi gereken konular olmakla birlikte bunlar “ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz” sözündeki “pratik bilginin gücü olarak” aşına olunan konulardır. En son Gazze'de dünya halklarının gözü önünde yaşanan büyük kıyım dahi çok söze gerek bırakmıyor. Şimdi de İsrail Lübnan halkına karşı, direnen halklardan nefret eden düşmanlıklar sergiliyor çekinmeden ve efendilerinin kendisini onaylayacağından emin olarak. Buna karşın “emperyalistler arası kriz” bir ölçüde özgündür. Yeni dönemin de öne çıkan karakteridir.

Bu savaşın yalnızca Orta Doğu'nun değil, tüm dünyanın geleceğini etkileyebilecek sonuçlar doğuracağı, enerji krizleri, dünya çapında ekonomik dalgalanmalara neden olacağı tartışılmıştır. Bu nedenle Orta Doğu'daki son dönem çatışmaları yalnızca askerî bir güç mücadelesi değil, bundan daha çok 21. yüzyılda emperyalistler arası güç dengelerinde dönüm noktası olarak değerlendirilmektedir. Petrol fiyatlarının hızla yükselmesi ve 100–120 dolar seviyelerinin gündeme gelmesi dünya genelinde, yoksullaşmanın bir başka adı olan enflasyonu yükseltecek, üretimin maliyetlerini artıracak,

ekonomik durgunluğu kalıcılaştıracaktır. Birçok analistin bu süreci 1973 Petrol Krizi ile karşılaştırmalarının nedeni de bu gelişmelerdir.

Orta Doğu'daki bu gelişmelerin “Batı ekseninde” yer alan ABD ve Avrupa ülkeleri arasında gerginliklere neden olduğunu biliyoruz. NATO hakkındaki değerlendirmelere de yansıyan bu gerginliğin dünya ekonomisindeki bozulmaya koşut süreceğini, dünya ekonomisindeki durgunluk ve enflasyon koşullarının bütün ticaret sisteminde bölünmelere yol açacağını tahmin etmek zor değil. Çin ve Rusya merkezli olarak alternatif finans ve ödeme sistemlerinin geliştirilmesi, doların dünya rezerv parası oluşunun sorgulanması bu sürecin öteden beri tartışılan, gündemde olan konularıdır. Özetle “çok kutuplu dünya” tartışmasının daha da hızlanacağını göreceğiz.

Bu savaştan önce çeşitli vesilelerle gündeme gelen/getirilen nükleer silahlanma ihtiyacı ve arayışlarının da bundan sonra öne çıkacağı ön görülebilir. “Ara bölgede tahakküm” sorunu silahlanmada bu düzeyin de gündeme gelmesiyle gelişecektir. Suudi Arabistan, Türkiye gibi ülkeler de nükleer silah edinmeyi tartışmaya devam edeceklerdir. Bu durum, Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşması'na endekli sistemin gerilemesine ve dünya savaşının koşullarının olgunlaşmasına neden olacaktır.

Orta Doğu'da yeni bir tahakküm kurma hamlesiyle ABD uluslararası ticareti doğrudan sarsmıştır. Bunun istenen bir şey, bir amaç olduğu iddia edilebilir mi? Kuşkusuz hayır. Fakat aynı analiz burası için de geçerlidir. Koşullar ABD'nin hamlelerini ona rağmen belirlemektedir; dolayısıyla ABD, içine girdiği karanlık tünelde kenarlara çarpmaktadır. Sadece Hürmüz'ün kapatılmasıyla sınırlı bir nakliye kısıtlaması yaşanmayacak, bunun zincirleme etkisiyle genel bir tedarik zincirlerinde kırılmalar yaşanacaktır. Dolayısıyla enerji taşımacılığı, gübre nakliyesi ve dolayısıyla üretimi ve deniz taşımacılığı gibi birçok sektör bu süreçten doğrudan etkilenmiştir. Gıda fiyatlarında artış bugünden gündemdedir ve uluslararası nakliyelerde yaşanan aksamalar temel birçok ürüne talebi artırmaktadır. Tüm bu gelişmelerin emperyalistler arasındaki çelişkilerin keskinleşmesinden kaynaklandığı ve yaşananların bu çelişkileri daha da derinleştireceği nettir.

KENDİ İÇLERİNDEKİ DALAŞ SONLARINI YAKLAŞTIRMAKTADIR

Bizim, başından beri emperyalistler arası çelişkinin varlığından söz ettiğimiz bilinir. Birçok hareket “küreselleşme” retoriğinden, teknolojik gelişmelerin uzlaşılardan söz açarak bu belirleyici çelişkiyi uzun bir zamandır göz ardı etti. Hatta devrimci mücadelenin olanaklarının neredeyse tamamen daraldığına dair iddialar bu “tespitle” güçlendi ve propaganda edildi. İçinde olduğumuz dönem bu fikrin yenilgisini içeriyor ve devrimlerin karşısında bütünleşik, her zaman bir arada hareket eden ve edecek bir karşı devrim gücü olamayacağını gösteriyor. Emperyalizme “kendi içinde uyumlu” yaftası asanlar yanılmışlardır. Bu, yaklaşık 20 yıldır yaşadığımız bir gerçekliktir. Şimdi ise çok daha belirginleşmektedir.

Bunun önemi nerededir? Yakın zamanda Hindistan'daki Maoist harekete sürekli ve bir noktaya kadar bütünleşik bir saldırının gerçekleştiğini, hareketin derin bir yara aldığından söz ettik. Kuşkusuz Hindistan'daki Maoist hareketin dayanağı çok güçlüdür, hem tarihi olarak hem de kitlelerin içinde kök salmış olması itibarıyla “imha edilebilir” bir hareket değildir. Maoist hareketin önderliğinde yaşanan derin aşınmanın bir nedeni, çok açıktır ki emperyalizmin Kagar Operasyonundaki bütünleşik tutumu olmuştur. Az önce sözünü ettiğimiz emperyalizmin iç uyumsuzluğu bu tutumun sürekli olamayacağına dair bir yargı da içerir. Maoist hareketin “kendi gücüne güvenmek”, “yenile yenile yenmeyi öğrenmek”, “kendi içindeki iki çizgi mücadelesinden dersler çıkararak ilerlemek”, “küçük bir güçten büyük bir güce doğru gelişmek” ilkeleri temel olmakla birlikte “düşmanın kendi içindeki parçalanmışlığından yararlanmak” ilkesi de önemli bir ilkedir. Sözünü ettiğimiz çelişki bu parçalanmışlığa işaret eder. Bu da önümüzdeki süreçte devrimci hareketlerin daha uygun koşullarda mücadele edeceğini gösterir.

Elbette emperyalistlerin bu gerçeği gördüğü ileri sürülebilir ve bu tespitimiz haksız eleştirilere maruz kalabilir. Fakat, diyalektik materyalizmin öğrettiği bir yaklaşım vardır: gerçeklikten ileri gelen çelişkiler ya da somut koşulların içerdiği çelişkiler esastır. Uzlaşmanın geçici ve uzlaşmazlığın mutlak olduğunu içeren bu yaklaşım emperyalistler arasındaki ilişkiye karşı tutumumuzda belirleyicidir.

DEVİRİMİN DİNAMIĞI KİTLELERDİR

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!
(V.I. Lenin)

Geçtiğimiz sayılarda kitle çizgimiz ve özel olarak da Maoist kitle çizgisi konusunda belirlemelerimiz, tartışmalarımız oldu. Sorunu farklı boyutlarda ele almamızın nedeni daha önce de ifade ettiğimiz gibi, “devrimimizin temel sorunu” olmasıdır. “Kitle çizgisi dendiğinde ne anlamamız gerekir”, “kitlelerin devrimimizdeki rolü ve buna bağlı olarak da kitlelerle ilişkilenecekten” ne düşünmemiz gerekir sorularını sormak gerekir. Bu sorulara, ancak doğru bir anlayışla yanıt verdiğimizde doğru adımlar atar, örgütlülüğü büyütür ve ileri doğru adımlar atmış oluruz.

“Kitlelerle sağlıklı bir ilişki kurabilmek için onların ihtiyaç ve isteklerine uyum sağlamamız gerekir. ... Burada iki temel ilke esastır: İlki, hayal gücümüzden doğan varsayımsal ihtiyaçlara değil, kitlelerin gerçek ihtiyaçlarına dayanmak; ikincisi ise, kararları kitleler adına bizim değil, doğrudan onların vermesini sağlamaktır.” (Kızıl Kitap syf:94)

“... onların ihtiyaç ve isteklerine uyum” sağlamak için, onların içinde olmayı başarmamız gerekir. İçinde olmaktan kastımız tek başına rutine bindirilmiş çalışmaları sürdürmek değildir. Kaldı ki bu faaliyetlerin nasıl ele alındığı, ne hedeflendiği ve ne hedeflenmesi gerektiği konusunda da sorunlu yaklaşımlarımız var. Kitleleri örgütleme hedefiyle mi bu faaliyetleri örgütleyiyor ve sürdürüyoruz yoksa sınırlanmış görevleri mi yerine getiriyoruz. Bu noktada en belirgin tartışmamız yayın dağıtımı üzerine yürütülen tartışmalardır ve bu faaliyeti neden yürüttüğümüz ve neden yürütmemiz gerektiği konusunda berrak bir yaklaşımın olmadığı görülmektedir. Bu yaklaşımın sağlıklı biçimde olmamasından kaynaklıdır ki kimi zaman yayın dağıtım faaliyetinin gereksiz olduğunu, “halkın sanal medyayı takip ettiği” gibi gerekçeler öne sürülebilmektedir. Sanal medyanın “kitle çizgimizdeki yeri” konusuna geçen sayımızda yaptığımız değerlendirmelerden sonra birebir ajitasyonun ve propagandanın önemi üzerinde daha

güçlü durmaya başladık. Konunun bu ekseninde değerlendirilmesine duyulan ihtiyaç bundan da anlaşılmaktadır.

Çok açıktır ki sorunun özü kitlelerle birebir temastır. Bunun öne-

mini ve bunu sağlamanın yolunun ne olduğunu tartışmalı, pratik işinde önümüze çıkan sorunları doğru kitle çizgisi bilinciyle ele almalıyız. Yayın, kitlelerle birebir temas sağlayacağımız araçlardan biri ve halihazıra en önemlisidir. Bu araç hakkıyla kullanıldığında alınacak sonuçlar genel çizgimizin de bir tür sınanmasıdır. Genel çizgimizi nasıl kavradığımızı ancak onu kitlelere taşıdığımızda görebiliriz. Elbette genel siyasî çizginin doğruluğu ve netliği tek başına yayın dağıtımı ile ilgili değildir. Ne var ki kavrayışımızın düzeyi ve kitlelerle birleşme yeteneğimiz açısından yayınlar önemli araçlardır.

KİTLE MÜCADELESİNDE POLİTİKLEŞMEK İÇİN PRATİĞE YÖNELELİM!

Halkımız AKP ve ortağı MHP iktidarının zulmü ve baskısı altında, ciddi bir yoksulluk içinde yaşamaktadır. Ekonomik kriz halkın temel birçok sorununun kaynağı durumunda. Geleceksizlik tüm toplumsal kesimler açısından ciddi bir sorundur ve halk, onu çeşitli arayışlara sürükleyen, içinde nefes dahi alamadığı zorlu bir yaşama mahkûm durumda.

Bu tablo bugün milyonların yaşadığı en temel sorunun ne olduğunu gösterir. Güçlü ilişkiler kuramadığımızda, yanıtlarımızın, doğru olsa bile genel kalacağı açıktır. Bu gerçek, toplumun tüm kesimleri için böyledir. Halkın yaşadığı sorunların, örgütlenmenin önündeki engellerin neler olduğunu tespit etmek için ve somut çözüm önerileri geliştirebilmek için kitlelerle bağlarımızın sıkı olması bir gereklilik de değil, bir zorunluluktur.

Devrim, kitlelerin kurtuluşu için yegâne yoldur. Devrim ise kitlelerin istemesi ile mümkündür. Bugün kitlelere ya da ezilen, baskı altında tutulan kesimlere devrim propagandasını hangi argümanlarla yapmak gerekir? Kurtuluşlarının devrimle mümkün olduğuna onları

nasil ikna etmek gerekir?

Gençliğin geleceksizliğini nasıl somutlaştırabiliriz? Kadınlara işlenen kadın cinayetlerinin sorumlusunun devlet olduğunu nasıl anlatmak gerekir? Bu gibi bir dizi soru sormak mümkün. İşte bu soruların yanıtları kitlelerde. Çünkü her kesimin yaşadığı sorunlar özgündür. Hatta farklı iş kollarındaki işçilerin sorunları bile farklılıklar taşımaktadır. Kimi sorunların ortaklığı bu özgünlükleri ortadan kaldırmadığı gibi biz de ortak sorunları gösterip her kesime aynı argüman ve araçlarla gitmemiz gerektiğini ihmal etmemeliyiz.

Yürüttüğümüz A/P faaliyeti, kitleleri örgütlemeye hizmet ettiği oranda mücadelemizde oynaması gereken rolü oynamış olur. Bunu başarmanın yolu yine kitlelerle kurduğumuz ilişkiye bağlıdır. Genel söylemleri kapsayan bir faaliyetin ötesine geçmek, somut durumu kavramak ve ona göre A/P faaliyetimizi örgütlemek... 1 Mayıs çalışmalarımızı ve akabinde gelişecek olan tüm politik gündemleri bu yaklaşımla ele almalıyız. 1 Mayıs'ı işçi sınıfının mücadele günü haline getirmek için, sınıfın bugünü sahiplenmesini sağlamamız gerekir. Bunu nasıl sağlayacağız sorusunun yanıtı ise işçi sınıfıyla kurulu ilişkimizdedir. Mevcut durumumuzda oldukça sınırlı olan bu ilişkilerin yüzeyselliğini de düşündüğümüzde bu sorulara yanıt oluşturma zor olduğunu biliyoruz. Örneğin işçi sınıfı kendisine dayatılan sefalet ücretine boyun eğer durumdadır. Bu ve benzer saldırılara karşı direnç oluşturmaya çalışsa da bu direncin sonunda işsizlikle karşı karşıya kalacağını bildiği için ya geri adım atmakta ya da yükselen sese sahip çıkmamaktadır. Bu gerçekliği nasıl tersine çevireceğiz?

Kendimizi ezilen halkı kurtuluşa götürecek öncüler, önderler olarak görüyoruz. Bu iddiayı taşımak kuşkusuz önemlidir ve gereklidir; ancak bu iddianın gerçekleşebilmesi için görevlere dört elle sarılmak olmazsa olmazdır. Bu iddiayı kitlelerden kopuk taşıdığımızda, kendimize olması gereken kadar değil daha ötesinde misyonlar biçmeyi getirir. Kitlelere yabancılaşmış bir örgüt, kitlelerden kopuk öncüler kendimizi adadığımızı ifade ettiğimiz davaya yabancılaşmayı, ondan uzaklaşmayı

getirir. Kitleler bizi kabul ettiği oranda onların öncüsü olmayı başarabileceğimizi kavramadığımızda onlara rağmen var olmayı kabullenmişiz demektir. Bu dar bir alanda, daralan ilişkiler ağı içinde, rutine bindirilmiş faaliyetlerle kendimizi var etme mücadelesi yürütmeyi kaçınılmaz olarak getirir. Başarı kitlelere rağmen değil ancak onlarla mümkündür, başarısızlığı tartıştığımız yerde de onlardan kopuk olduğumuzu kabul etmişiz demektir.

Geride bıraktığımız dönem bize, halk kitlelerinin, birikmiş öfkelerini akıtacak bir kanal aradığını göstermektedir. 19 Mart sürecinde gençliğin sokağa yansıyan öfkesi, 8 Mart'ta kadınların alanları dolduran çığlığı, emeklilerin yoksulluğa, halkın açlığa isyanını görüyoruz her gün. Dağınık, kendiliğinden, parçalı durumda olsa da halk sistemden umudunu kesmiş durumda. Henüz halkın, milyonlarca ses olup meydanlara çıkmaması bu gerçeği değiştirmez. Korkuyla terbiye edilmeye çalışılan yoksulların artık kaybedecek bir şeyi kalmamıştır. Bu kitlelere gitmek, onlarla buluşmak, onları örgütlemek için bizim tek gerçek zeminimizdir. Sorun bu zemini nasıl kullanacağımızdadır.

Konuya dair çokça tartışma yürütmek mümkün ve zaten yürütüyoruz da. Sorunlarımızı çözmeye dönük somut adımlar atmadığımız sürece aynı zeminde benzer tartışmalar yürütmek de kaçınılmaz olmaktadır. Bir aşamadan sonra kendini tekrar eden bu ve benzeri tartışmaları doğru anlamadığımızda, tartışmaların yönünü saptırmak da kaçınılmaz olarak yaşanıyor. Konu bağlamında en çok tartışılan nokta ise “kitle kuyrukçuluğu” olmaktadır. Mao “devrim kitlelerin eseridir” dediğinde “kitle kuyrukçuluğu” anlayışında değildi. “Onların istek ve ihtiyaçlarına uyum sağlamalıyız” derken de bize kitlelerin arkasından sürüklenmeyi emretmiyordu. Kitleleri örgütlemenin yol ve yöntemlerini komünistlerin nasıl ele alması gerektiğini öğretiyordu. Ancak bu anlaşılmadığında “kitle kuyrukçusu” olma tartışmaları gündeme gelmektedir. Ya da kitle çizgimizin ne olması gerektiği kavranmadığında, kitlelere dair yaptığımız her tartışma bizi yanlış sonuçlara götürecektir.

ÇALIŞTAY ÜZERİNE KISA BİR DEĞERLENDİRME

2026 yılı tüm dünyada ekonomik krizin ezilen halkları daha da kısıncasına aldığı bir yıl olarak başladı. Egemenler, neden oldukları siyasî ve ekonomik krizi aşmak için dünya halklarına saldırmaya devam ettiler, fütursuz bir zor kullanarak hak gasplarına dayanan yasaları daha bir pervasız uyguladılar. Bu süreçte kadınların payına ise daha çok ölüm, daha yoğun işsizlik ve şiddet, evlere hapsedilmiş daha kara bir yaşam düştü.

Antiemperyalizm ve Kadın Özgürlük Mücadelesi Çalıştayı'nın konu başlıklarını da artan bu saldırıların kavranması ihtiyacı üzerinden kurduk.

Fabrikalarda, sokak ortasında, evlerde katledilen kadınlar, Rojin Kabaiş'in tüm deliller ortada olduğu halde aydınlatılmak istenmeyen cinayeti... Egemenlerin, her kadın cinayetinde failleri aklamak için canhıraş çırpındığı bir süreçten geçiyoruz. Kadınlar, ekonomik krizin yükünü omuzlarında taşıdıkları, güvencesiz ve merdiven altı iş yerlerinde can verdikleri, kimi zaman yanarak katledildikleri, aynı işi yapmalarına rağmen ucuz iş gücü olarak görüldükleri ve hakları için mücadele ettiklerinde de işten atıldıkları bir gerçekliği yaşıyorlar. Üniversitede okuyan genç kadınların okulda ve yurtta maruz kaldıkları haksızlıkların, mobingin ve tacizin; LGBTİ+lara uygulanan baskı ve nefret suçlarının meşrulaştırıldığı, yeni yasama paketiyle birlikte LGBTİ+ olmanın suç olduğu ve hormon tedavisini engelleyen sınırlamaların getirildiği, yani "size yaşam hakkınız yok" dendiği bir süreçtir yaşadığımız.

Yoğunlaşmış olarak devam eden talanın, yanı başımızda büyüyen savaşın ve mazlum halklara reva görülen büyük yıkımın ve göçün ayyuka çıktığı koşullarda emperyalizmin ne olduğunu ve onunla nasıl baş edilebileceğini öğrenmek zorundayız. Kadınlar, tarihin kanlı sayfalarında okunabileceği gibi savaş ganimeti sayılmıştır. Emperyalizmin dayattığı veya yol verdiği, hatta bizzat gerçekleştirdiği savaşlarda bu gerçeklik yine karşımızdadır. Açlık ve zulüm kadınlar için sıradanlaşırken ganimet olarak görülmeleri onlar üzerindeki baskıyı tahammül edilemez kılmaktadır.

Haksız savaşların en çok kaybedeni olan kadınlar halkın özgürlük mücadelesinde de bu kez özneleşmek için erkek egemen akıl ile savaşmak zorunda kalmaktadır. Topraklarını savunan kadınların yarattığı toplumsal hafıza özneleşmenin mümkün olduğunu, hatta eylem içinde kaçınılmaz olduğunu öğretmektedir. Yaşam alanlarını da savunanların arasında kadınlar en önde saf tutuyorlar. Devlet şiddetine maruz kalıyor, gözaltına alınıyor; ama pes etmiyorlar.

Çalıştayımız, kadınların bir araya geleerek atölyeler kurarak eğitim çalışmaları gerçekleştirdikleri, birçok konu başlığını ele aldıkları, tartıştıkları bir sürecin ürünü olarak vücut buldu.

"Kadın Çalışmalarındaki Yanlış Düşüncelerle Mücadele Edelim" başlıklı yazı dizisi ile başladığımız eğitim çalışmalarını ek başka başlıklarla devam ettirdik. Bu çalışmalarda temel amacımız, toplumsal kurtuluş için mücadelede kadının konumunu bilince çıkarmak ve kendimizi, kendimizle birlikte etrafımızdaki kadınları örgütlemektir.

Her konu başlığında ilkin kendi durumumuzu anlamaya yöneldik ve sınıf mücadelesi ile bağımızın niteliğini anlamak istedik. Çünkü bizim niteliğimiz belirleyici bir öğedir. Kim olduğumuzu, ne yapmak istediğimizi, nasıl hareket ettiğimizi kavramadan "kadın kurtuluşuna" kitlesel bir içerik kazandırmak olanaksızdı. Kadın mücadelesinde esas ve tali olanı tartıştık. Kadının kurtuluşunun sınıfın kurtuluşu ile gerçekleşeceğinin altını tekrar çizdik.

Kadın mücadelesinin son yıllar içinde görece daha görünür olmasının önemli bir ayağının da kadınların daha politik ve somut söylevlerle sokağa çıkmasıdır. Ancak politik söylemin sınıfsal niteliğinin önemli olduğuna dikkat çekmeyi gerekli, hatta zorunlu gördük. Politik niteliği işçi sınıfının talebi ve ezici gücü ile buluşturmadıkça kaygan bir zeminde olacağımızın altını hep çizdik.

Burada kadın kurtuluşunun nereden besleneceğini, yani esas olanı kavramak ve bilince çıkarmak görevlerimizden biridir. Çalışmalarımızda esas olana yönelterek küçük ve mütevazı adımlarla

çalıştayı örgütledik.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne odaklanarak çalışmalarımızı başlatırken dört ana başlık üzerinden yürümeye karar verdik. Bunlar, "Kadın ve emek", "genç kadınlar ve LGBTİ+", "ekoloji ve kadın öznelliği", "savaş ve kadın" başlıklarıydı. Her başlığın kendi başına bir çalıştay konusu kapsamında olduğunu biliyorduk. Buna rağmen atölyelere katılacak kadınların eğilimini ve talebini dikkate almayı uygun gördük. 8 Mart hazırlıkları da hem kadın kitlelerine gittiğimiz hem de çalıştayı örgütlediğimiz bir süreç olarak değerlendirildi. Atölye çalışmaları devam ederken 8 Mart'ta için bulunduğumuz alanlardaki, yani en yakınımızdaki kadınlara yöneldik. Coşkulu bir 8 Mart sürecinin ardından 29 Mart'ta yapacağımız çalıştay hazırlıklarını hızlandırdık.

GERÇEKÇİ ADIMLARLA İLERİYE YÜRÜYORUZ

"Emperyalizm ve Kadın Özgürlük Mücadelesi" şiarı ile örgütlediğimiz çalıştayımızın her bir konusu yakın sürecin somutluğu ve kadınların ezildiği, yok sayıldığı ve bir o kadar da öne çıktığı meseleleri içeriyordu.

"Ücretli-ücretsiz emek ve kadın yoksulluğu" başlığı ile üretim ilişkilerini ele alırken kadınların hangi somut koşullarda yedek iş gücü olarak değerlendirildiğine yoğunlaştık. Ev içi emeğin nasıl kadının işi haline geldiğini tartıştık. Emeğin yenden üretiminin genel üretimdeki yerini değerlendirerek "yeniden üretimde" kadının emeğinin nasıl hiçleştirildiğini ele aldık. "Ev içi emeğe" dönüşen emeğin, cinsiyet temelli başlamasa da özel mülkiyet ile birlikte cinsiyet temelli geliştiğini ortaya koyduk. Görünmeyen bu emeğin ücretlendirilmesini tartıştık ve emekle birlikte üretim araçlarının toplumsallaşmasının kadının üretime katılımının önünü açacağını konuştuk. Esnek çalışma, evde yaşlı ve çocuk bakımı ve tüm bu işlerin kadının yaşamını ekonomik, psikolojik ve fiziksel olarak nasıl etkidiği üzerinde yorumlar yaptık.

"Haklı-haksız savaşlar ve kadının savaşta konumu" başlığında ilkin yaşadığımız ülkenin yarı feodal ve yarı sömürge ni-

teliğini ortaya koyduk. Emperyalizmin Türkiye'deki varlığını, devletin niteliğini, haksız ve haklı savaşları tartıştık. Kadınların haksız savaşlarda yaşadığı sorunları somutlaştırırken, haklı savaşta ise öznellik konumu hakkında belirlemeler yaptık. Temmuz ayında Ankara'da gerçekleştirilmesi planlanan NATO Zirvesi'ne karşı yapılan eylem ve etkinliklere katılma çağrısıyla bu başlık altında güncel bir görev belirledik.

"Genç kadın ve LGBTİ+ların özgürlük mücadelesi" başlığında genç kadınlara ve LGBTİ+lara yönelik devlet politikaları, barınma, eğitim ve sağlık gibi konu başlıkları tartışıldı.

"Ekoloji mücadelesi ve kadın öznelliği" başlığında öncelikle kadınların ekoloji mücadelesinde hem şirketlere hem de devlet şiddetine karşı doğalarını savunmak için yaşamlarını tehlikeye attıklarını anlatan yaratıcı bir drama atölyesi yapıldı. Sonrasında Türkiye'nin her karış toprağının, suyunun, dağının talan edildiği gerçekliği ortaya konuldu. Bu talanlarda direnişin öznesi kadınların devlet şiddeti ile tanıştıkları ve devlet gerçekliğini daha iyi kavradıkları belirtildi. Ekoloji mücadelesinin tek başına yürüyecek bir mücadele olamayacağı vurgusuyla tüm mücadelelerde olduğu gibi sınıfla buluşmayan mücadelenin sonuçsuz kalacağı tespiti yapıldı.

KADINLAR DEVRİMİN ÖZNESİ HALİNE GELMELİ

Muhakkak ki bu bizim açımızdan "yeni bir başlangıç"tır. Ele aldığımız her konu kadın mücadelesinde önemli bir yere sahiptir. Tüm konularda daha da derinleşmeyi önümüze hedef olarak koyduk. Yüzümüzü ezilen kadın kitlelerine dönmek olanaklarını yaratmak ve Yeni Demokrat Devrimin bir parçası olmak her günümüzün, her anımızın temel amacıdır. Her konuda bu amaçlara kolektif bir biçimde nasıl ulaşabileceğimizi kararlaştıracacağız.

Çalıştayın sonuçlarını bir kitapçık haline getirerek daha geniş bir perspektif ve yönelim için derinleşeceğimizi duyuruyoruz.

HEGEMONYA KAVGASI YOKSULLUĞU DERİNLEŞTİRİYOR

ABD ve İsrail'in İran'a saldırısının gölgesinde savaşın ekonomiye olası yansımaları üzerine çeşitli değerlendirmeler yapılmaktadır. Türkiye gibi ülkelerin, uluslararası tekelleri sermayeye göbekten bağımlı olmaları, aşırı borçlulukları ve sermaye birikimindeki zayıflık; tüm bunlardan kaynaklanan yüksek ve süregelen enflasyonla yönetiliyor olmaları, savaşın küresel etkilerinin bu coğrafyalarda daha keskin ve yoğun yaşanmasına neden olmaktadır. Savaşın seyrine dair belirsizlikler gelecek endişelerini artırmakta, ekonomik kırılganlıkları derinleştirmektedir. Savaşla birlikte hızla yükselen gübre ve gıda fiyatlarında kalıcı bir düşüş beklemek için somut bir neden bulunmuyor. Bilumum uzman takımı da ateşkese rağmen maliyetlerin düşmeyeceğini, fiyatlarda ancak geçici ve sınırlı gerilemelerin mümkün olabileceğini, orta ve uzun vadede yüksek gıda fiyatlarının görüleceğini, dolayısıyla hem dünya çapında gıda enflasyonun etkili olacağını ifade ediyor. Bunun kapsamlı bir yoksullaşma olduğunu biliyoruz. Dünya halkları ve özelde Türkiye halkı dünden çok daha

yoksul bir yaşama geçmektedir.

“KÜRESEL PİYASANIN” HÜRMÜZ TELAŞI

Orta Doğu'yu ateş çemberine çeviren savaşta geçici ateşkes kararı sonrası dikkatler küresel piyasalara çevrildi. Savaşın başlamasıyla dünya piyasalarında tarım, gıda ve enerji fiyatlarında ciddi yükseliş kaydedilirken bunun fiyatlardaki yansımalarının halklar için iç karartıcı olacağı ileri sürülüyor. Bu görüş, bizim de uzun zamandır dikkat çektiğimiz savaş koşullarının olgunlaştığı gerçeğiyle örtüşüyor. Dolayısıyla bu gündem ekonomi gündemi olmaktan ibaret değil; bununla birlikte bir savaş gündemi, dolayısıyla halkların kurtuluş arayışlarının güçlendiğini değerlendireceğimiz kapsamlı bir gündem...

İran'a yönelik saldırının dünya ekonomisinde belirleyici rollerden birine sahip Hürmüz Boğazı ile ilgili olduğunu artık hepimiz daha net görmeye başladık. Meselenin İran'daki gerici ve faşist rejimin tasfiyesi, İran halkının özgürlüğü meselesi olmadığı son ateşkes müza-

kereleriyle birlikte iyice belirginleşmiş olmalıdır. Çin ve Rusya'nın sürece daha aktif dahil olduklarını gördüğümüz koşullar Hürmüz Boğazı ile ilgili “hak” iddialarının yoğunlaştığı koşullar oldu. Kuşkusuz Çin de Rusya da başından itibaren bu savaşın bir tarafıydılar. İki “deneyimli” ülke de ABD'nin niyetini öngörmüş ve kendilerince “gerekli” tutumları almışlardı. Buna karşın “aktifleşmeleri” Hürmüz Boğazı'nı denetlemeye yönelik adımlarla başladı. Hem Rusya hem Çin, ki Çin çok daha dikkat çekicidir, meydan okuyarak ABD'nin niyetine karşı duracaklarını ortaya koydular. Çünkü Hürmüz Boğazı'nın dünya petrol ve ticareti için hayati önemde olduğunu en iyi bu “baş aktörler” bilmektedir. Bölgenin İran'ın kontrolünde olmasının savaşın seyrini ve ekonomik etkilerini belirleyen ana unsur olduğu artık tartışmasızdır. İsrail'in “olası Türkiye saldırısında” dahi temel mesele Orta Doğu'nun karmaşaya sürüklenip Hürmüz Boğazı üzerindeki denetimin el değiştirmesidir. Yoksa İsrail'e Türkiye'nin ve Türkiye'ye İsrail'in bir düşmanlık beslemediğini aralarındaki “çok sıkı” ilişkiden biliyoruz ya da biliyor olmalıyız.

HÜRMÜZ BİR GÜBRE KÖPRÜSÜ

Hürmüz Boğazı gübre üretiminin miktarının belirlenmesinde ana faktörlerden biridir. Bunun nedeni sadece “gübre tedarik yollarından biri” olması değil, aynı zamanda gübre üretimi için kullanılan ham maddelerin de tedarik yollarından biri olmasıdır. Daha da önemlisi doğal gazın gübre üretiminde kullanılıyor olmasıdır ve dünya doğal gaz kaynaklarının ve geçişlerinin ana noktalarından biri Orta Doğu'dur. Doğal gazı alarak amonyak ve diamonyum fosfat (DAP) gübresine çeviren ülkelerde Boğaz'ın kapanmasıyla gübre üretimi azalır ve fiyatlar da artar. Sıvılaştırılmış doğal gazın yüzde 20'sinin Hürmüz Boğazı'ndan geçtiğini düşünürsek eğer bunun gübre üretimine, dolayısıyla gübre fiyatlarına etkisi de kendiliğinden anlaşılacaktır. Orta Doğu'daki “hegemonya savaşının” dünya piyasalarına etkisini, dünya halkların üzerindeki kalıcı yoksullaşmaya katkısını bundan daha iyi açıklayabilecek bir veri olmamalıdır.

Özetle gübre üretimi için Hürmüz Boğazı “başat” unsurlardan biridir. Tam da

bu nedenle Çin daha savaşın başında kendini koruyacak ciddi bir önlem aldı ve gıda ihracatını kısıtladı.

Reuters Haber Ajansı Çin'in gübre ihracatını kısıtlama kararını 19 Mart'ta haberleştirdi. "Çin, 2026 yılı itibarıyla iç piyasadaki gübre fiyatlarını dengelemek ve yerel çiftçiyi korumak amacıyla azot-potasyum karışımları, üre ve fosfatlı gübreler (DAP, MAP) gibi kritik ürünlerin ihracatını önemli ölçüde kısıtlamış veya askıya almıştır. Yıllık 60 milyon ton üretimiyle dünyanın en büyük gübre üreticisi olan Çin'in bu sıkı ihracat kontrolleri, küresel arzı daraltarak gübre fiyatlarında yükselişe neden olmaktadır."

"Küresel piyasacıların" dünya ekonomisine etkilerini çok iyi bildikleri bu kısıtlamalar yeterince tartışılmış değil. Oysa bu konu hakkında ciddi, kapsamlı değerlendirmeler söz konusu. Çünkü Çin dünyanın en büyük gübre ihracatçısından biri ve tarım da tüm sektörlerin dayandığı temel sektör. Çin'in savaşın yansımalarına karşı aldığı ilk önlem iç pazarını korumak ve bunun da ilk adımı gübre ihracatını sınırlamak. Bu karar ABD'nin İran'a saldırısıyla derinleşen krizin yeni bir aşamaya geçmekte olduğuna işaret eder. Çin için gübre ihracatını kısıtlamak tüm sektörler için temel sektör olan tarımın çökmesini engellemek anlamına geliyor. Bu kararlar kendi tarım ekonomisini korumak, Hürmüz Boğazı'nın kapanmasıyla artan ve artmaya devam edecek gübre fiyatlarını kendi içinde dengelemek bu sayede dünya ekonomisindeki büyük dalgalanmadan en az seviyede etkilenecek mümkün olacak.

Bahar döneminde tarla ürünlerinin ve sebzelerin ekiminde kullanılacak gübrenin gerek sınırlandırılmasından gerekse de yükselen fiyatlardan dolayı ediniminde yaşanacak aksaklıklar bugünden alarm vermektedir. Tarımda yaşanacak kapsamlı aksamaların doğrudan tüketilen tarla ürünlerini, sebzeleri, meyveleri etkileyeceği gibi ve tarıma dayalı sanayiye doğrudan etkileyecektir. Bu hayvancılıkta önemli bir yere sahip yem bitkilerinin üretimini de zayıflatacağı ve fiyatlarını artıracacağı için bundan hayvancılık da etkilenecektir. Hemen her kalemde maliyetlerin artması ve önümüzdeki süreçte gıda ve genel enflasyonun yükselmesi artık kaçınılmazdır.

Hürmüz Boğazı üzerindeki iddialar henüz devam ediyor. Ateşkes müzakerelerinin temel konusu olan Hürmüz

Boğazı'nın eskisi gibi "güvence" altında olmadığı bilgisi bundan sonraki ekonomi politikalarında etken faktörlerden biri olacaktır. Bundan hareketle gıda fiyatlarındaki yükselişin düşmeyeceğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Gerçi kimi uygun koşullarda da fiyatların düşmesi beklentisinin karşılanmadığını halkımız birçok kez deneyimlemiştir. Bugünkü koşullar ise "uygun olmayan" koşullardır. Sürecin seyrinin bundan sonra da Hürmüz Boğazı'ndaki duruma göre devam edeceğini öngörebiliriz. Son günlerde yaşananlara bakılırsa bu seyrin karmaşık ve uzlaşmazlıklarla dolu olduğu görülecektir. Bu nedenle fiyatlarda kalıcı bir düşüş kısa vadede mümkün değil.

ZARARIN GİDERİLMESİ MALİYETLİ OLACAK

Ateşkesle birlikte savaşın sonlanacağı "umudu" arttı ve girilen karanlıktan çıkışın yolunun bulunduğu varsayıldı. Bir anlamda "hatadan dönüldüğü" ileri sürüldü. Ne var ki bu süreç ekonomik krizin bir ürünü olmakla, "kişisel hatalarla" açıklanamaz. Dolayısıyla "hatadan dönmek" gibi bir kolaycı çıkış ihtimali yok. Burada belirleyici olan güçlü devletlerin geçici bir dengede anlaşmasıdır. Böyle olsa bile bölge ülkelerindeki, özellikle Lübnan ve İran'daki, hatta İsrail'deki yoğun tahribatın giderilmesi için ciddi oranda para harcanacağı açıktır. Savaş koşullarının ve halihazırda gerçekleşen savaşın neden olacağı savunma harcamalarının da tarım sektörünü etkileyeceği ortadadır. Bu "hatadan" değil ama zarardan dönüşün pek mümkün olmadığını gösterir.

Tüm bunlardan; bu gelişmelerden ve koşullardan Türkiye doğrudan etkilenecektir. Mehmet Şimşek savaşın ülke ekonomi politikalarını etkilediğini, dolayısıyla bunlardan ötürü planların aksayacağını, hedeflerden uzaklaşacağını ileri sürerken görünürde "gaflet" içinde olduğu fikri uyandırıyor. Bu gelişmelerin şaşırtıcı olmadığı gerçeğiyle Mehmet Şimşek'in "plan bozucu gelişmeler" tarifi bize bu yöneticilerin yalan üzerine kurulu açıklamalar yaptıklarını hatırlatmaktan başka bir şey göstermez. Elbette bildiğimiz gerçeklik bundan daha fazlasıdır: Mehmet Şimşek kukla bir ekonominin yöneticisi olmakla Türkiye'yi emperyalist politikaların parçası kılmaya devam etmektedir.

LONDRA'DA İKNA TURLARI VE BAĞIMLILIK

Küresel piyasalar Hürmüz üzerinden gelecek darbeyi beklerken, Türkiye ekonomisinin "duayenleri" Londra sokaklarında uluslararası sermaye temsilcilerine ülkeyi pazarlamaya devam ediyor. Mehmet Şimşek ve Fatih Karahan, son toplantılarında savaşın Türkiye üzerindeki etkilerinin "yönetilebilir" olduğunu iddia ettiler. Savaşın yıkımından bir fırsat devşirme telaşıyla, Türkiye'nin turizmde bir "güvenli liman" gibi cazip hale geleceğini ve yüksek gelir beklediklerini savundular. Bu "yönetilebilirlik" iddiası, aslında savaşın ve krizin tüm yükünü dolaylı yollarla geniş halk kesimlerine yıkacak olmanın verdiği bir pervasızlıktır.

Türkiye ekonomisinin yapısal krizi olan bağımlılık, burada da sorunların asıl kaynağıdır. Bu ilişki, her dönem emperyalizmin ihtiyaçları doğrultusunda dizayn edilmiş bir üretim modelini zorunlu kılmıştır. Bugün yaşadığımız ithalata dayalı üretim rejimi, tam da bu bağımlılık zincirinin bir halkasıdır. Üretim sürecini her türlü dış etkiye açık hale getiren bu zemin, istikrarsızlığı ekonominin temel karakteri kılmıştır.

GIDA KRİZİ VE TALAN EKONOMİSİ

Bu bağımlılık ilişkisi kendisini en çıplak haliyle tarımda göstermektedir. Gıda enflasyonu ve yaklaşan gıda krizi, Türkiye'nin spesifik bağımlılık sorunlarından ayrı ele alınamaz. Türkiye, ihtiyaç duyduğu gübrenin yüzde 90'ını ithal etmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığı her ne kadar "stoklarımız yeterli" dese de sahadaki gerçeklik bunu yalanlamaktadır. Tarım Kredi Kooperatiflerinin gübre satışlarını kısıtlaması ve "karne" benzeri uygulamalara gidilmesi, üretim sürecinin karşı karşıya olduğu devasa riski tescillemektedir.

Girdi maliyetlerinin (enerji, gübre, tohum) katlanarak artması, üretimi sekteye uğratmakla kalmıyor; tarımın asıl taşıyıcısı olan küçük üreticiyi üretimden koparıyor. Borç batağındaki küçük köylü, artan maliyetler ve fiyatların baskılanması arasında sıkışarak tasfiyeye sürüklenmektedir. Bu, üretim kapasitesinin sınırlandırılması ve gıda egemenliğinin uluslararası sermaye lehine terk edilmesi demektir.

SICAK PARA MUHTAÇLIĞI VE REZERV KUMARI

Türkiye ekonomisi, sıcak para girişine mahkûm bir yapıya hapsedilmiştir. Savaş koşullarında, sermaye kaçış eğilimi

gösterirken, Şimşek ve ekibi faizleri yükselterek spekülâtif sermaye için "yağma koşullarını" daha cazip hale getirme telaşındadır. Londra'da bunun sözünün verildiğine dair güçlü emareler bulunmaktadır.

Yüksek kur riski ekonominin kronik sorunlarından biridir. Bu riski azaltmak için faiz artırımına gitmekte, rezervleri satarak kura suni bir istikrar sağlamaya çalışmaktadır. Savaşın ne kadar süreceğine dair belirsizliklerin krizi beslediği koşullarda ülke gerçekliği kuru baskılamaya politikasının kaynakların yetersizliği gerçekliği karşısında daha sert alt üst oluşlara yol açabileceği riskine işaret etmektedir.

Savaş başladığından bu yana MB döviz rezervlerinin yarıya yakınını satmıştır. Bu sürdürülebilir bir eğilim değildir. Savaşın kısa sürede sonlanacağına dönük bir beklentiye göre belirlenmiştir. Savaşın etkilerini "yönetilebilir" sınırlarda tutmak için faiz artışına gidileceği aşikârdır. Dahası tedbirler geniş halk kesimlerinin omuzlarına yıkılacaktır.

Toparlayacak olursak savaş koşulları sermaye kesimlerini heyecanlandıran bir özelliğe sahiptir. Küçük bir azınlığın gıdaya erişim, yüksek enflasyon ya da alım gücünün düşmesi gibi temel yaşamsal sorunları yoktur. Bununla birlikte geniş halk kesimleri savaşın etkilerinin "yönetilebilir" olduğu şimdiki koşullarda dahi yükü omuzlarında hissetmişlerdir.

Tarımsal üretime dönük desteklerin kırılması, girdi maliyetlerinin artması, küçük üreticinin zaten borçla döndürdüğü üretimi sekteye uğratmaktadır.

İthalata dayalı üretim sürecinin örgütlenmesi uluslararası sermaye lehine üretim sürecinin örgütlenmesini ifade eder. Bu eğilimin bir diğer özelliği üretim kapasitesinin ve çeşitliliğinin sınırlandırılması, haliyle üretimin bağımlı karakterinin pekiştirilmesidir.

Türkiye'nin ekonomik gerçekliği savaş koşullarının etkilerinin "yönetilebilir" olmayacağını dahası bağımlılık ilişkilerinden kaynaklı süregelen olan kriz halini daha fazla derinleştireceğini işaret etmektedir. Savaşın etkilerinin "yönetilebilir" olması sefaletin geniş halk kesimlerine pay edilmesi anlamına gelmektedir. Bunun diğer bir anlamı da uluslararası sermayenin yağmasına sonuna kadar açılmış bir ülke gerçekliğidir.

ULUSLARARASI ANTIEMPERYALİST LİG I. KONGRESİNİ GERÇEKLEŞTİRDİ

Antiemperryalist Lig (AEL) nisan ayının ilk haftasında Kolombiya'da Kuruluş Kongresini başarıyla gerçekleştirdi. Partizan'ın da içinde yer aldığı 50'den fazla uluslararası örgütün katıldığı kongre coşkuyla sona erdi. Antiemperryalist Lig internet sitesinde yaptığı açıklamada kongrenin detaylarına yer verdi.

Açıklamanın bütün halini kongrenin içeriğinin anlaşılması için okurlarımızla paylaşıyoruz:

Emperryalizme sarsıcı bir darbe! 14 ülkeden ve tüm kıtalardan 50'den fazla örgütü temsil eden 150'den fazla delegasyon, Uluslararası Antiemperryalist Lig'i (AEL) kurmak üzere Birinci Kongresi'nde bir araya geldi. Bu Kongre, antiemperryalist davanın muazzam bir zaferi olmuş, ortak düşman olan emperyalizme karşı mücadelelerinde ezilen halkların birliğini ve mücadelesini güçlendiren enternasyonal bir güce hayat vermiştir.

Sınıf mücadelesinin şiddetlendiği ve emperyalizmin Ekvador halkına yönelik saldırısının sürdüğü bir ortamda, bu Kongre'nin düzenlenmesi bir kararlılık

göstergesi ve emperyalizme yönelik doğrudan bir meydan okumaydı. So-kağa çıkma yasakları ve devrimci ile demokratik örgütlere yönelik giderek daha şiddetli saldırılarla birlikte, son haftalarda baskı artmış bu da etkinliğin yerinin değiştirilmesini zorunlu kılmıştır. Yoldaşlar yalnızca bir hafta içinde bu manevrayı örgütleyerek Kongre'yi rekor sürede Kolombiya'ya taşımışlardır. Emperyalistlerin burnunun dibinde, yoğun sınıf mücadelesi ve savaş koşullarında Kongre başarıyla gerçekleştirilmiş, ezilen halkların mücadelesini hiçbir şeyin durduramayacağı gösterilmiştir. Bu Kongre yalnızca bir başarı değil, aynı zamanda yeni örgütün, içinde yaşadığımız zamanların gerektirdiği gibi mücadele içinde doğacağını ve gelişeceğini ilan eden açık bir mesaj olmuştur.

Katılımcı örgütlerin yaptığı çeşitli konuşma ve selamlamalarda antiemperryalist ve enternasyonalist ruh açıkça görülmüştür. Ancak I. Kongreyi asıl karakterize eden şey, canlı siyasî ve ideolojik mücadele olmuştur. Üç gün boyunca tartışmalar merkezî bir yer tutmuş, Kongre katılımcıları arasında "daha geniş ve daha güçlü bir birlik" sağlandığı ve yeni kurulan Uluslararası

Antiemperryalist Lig'in acil görevleri konusunda ortak bir anlayış oluşturulduğu için Kongre, "oldukça olumlu" olarak değerlendirilmiştir.

BİRİNCİ GÜN: SELAMLAMALAR VE ENTERNASYONALİST RUH

Kongrenin ilk günü, farklı örgütlerin selamlamalarına ayrıldı. Uluslararası Antiemperryalist Lig'in I. Kongresinin büyük önemi tüm delegasyonlar tarafından vurgulandı; çünkü bundan böyle, başta yarı feodal ve yarı sömürge ülkeler olmak üzere farklı ülkelere örgütleri emperyalizme karşı mücadelede birleştiren bir oluşum bulunmaktadır. Brezilya'dan Yoksul Köylüler Birliği, Kızıl Birlik, Halkın Kadın Hareketi ve A Nova Democracia gazetesi dâhil olmak üzere 17 örgüt, bu örgütün gerekliliğini ve ezilen ülkelere yoksul köylülerin seferber edilmesinin önemini vurguladı. Türkiye'den Partizan tarafından proleter ideolojinin bu yeni örgütün ideolojik temeli olması gerekliliği üzerine kapsamlı bir sunum yapıldı. Ekvador'dan Halk Mücadelesi Savunma Cephesi ile Kolombiya'dan 13'ten fazla örgütten oluşan bir delegasyon çeşitli konularda söz aldı.

Katılımcılar arasında Şili, Fransa, Avusturya, Almanya, İspanya, Norveç, Finlandiya, İsveç, Danimarka ve Amerika Birleşik Devletleri'nden örgütler de yer aldı.

Kongrede bulunan örgütlerin selamlamalarına ek olarak, I. Kongre'ye katılmayan ya da AEL'in parçası olmayan ancak onu destekleyen Réunion Adası, Korsika, Venezuela ve Boliviya'dan diğer örgütler de bu yeni cephenin kuruluşuna yönelik selamlarını göndermiştir. Ayrıca FHKC'den Mariam Abu Daqqa gibi şahsiyetler, Hindistan'dan ve Rusya'dan örgütler de selamlarını iletmiştir.

Dünyanın dört bir yanından gelen selamlamalar, Uluslararası Antiemperryalist Lig'in dünya genelinde birlik içinde çalışan küresel bir örgüt anlayışını genişletmeye yardımcı olmuştur.

İKİNCİ GÜN: TARTIŞMA DAHA BÜYÜK BİR BİRLİĞE ULAŞIYOR

İkinci gün boyunca, AEL'in siyasî ve ideolojik çizgisine ilişkin Kuruluş Manifestosu taslağı kapsamlı biçimde tartışıldı. Tüm katılımcı örgütler bu canlı ve geniş tartışmaya katılarak, acil görevlere ve yeni kurulan örgütün siyasî

temeline dair farklı görüşlerin ortaya konulmasına ve tartışılmasına olanak sağladı. Tüm konuşmalar boyunca yalnızca kapsamlı tartışmanın iyi olduğu değil, aynı zamanda “sağlam ve gerçek bir birliğe ulaşmanın bir zorunluluk olduğu” vurgulandı.

Belgelerde, yalnızca ABD emperyalizmine karşı değil, tüm emperyalistlere karşı mücadele etme gerekliliği vurgulanmış ve halkların emperyalist saldırganlığa karşı yürüttüğü haklı mücadelelere verilmesi gereken destek öne çıkarılmıştır. Filistin Ulusal Direnişi’nin ABD emperyalizmi ve İsrail’e ağır bir darbe vuran El-Aksa Tufanı operasyonu örneği, etkinlik boyunca öne çıkarılmış; halkların her şeye kadir olduğu ve dünyanın en güçlü askerî gücüne bile darbe vurabileceği gösterilmiştir.

İran Ulusal Direnişi ile çeşitli Latin Amerika halklarının direnişi ve ayrıca Hint devletinin “Kagar Operasyonu” aracılığıyla baskıya maruz kalan Hindistan halkının mücadelesi de vurgulanmıştır.

Ardından, çeşitli delegasyonlar tarafından kültürel katkılar sunulmuştur. Dikkat çeken katkılardan biri, Partizan tarafından Halk Savaşında ölümsüzleşenler üzerine hazırlanan bir video olmuş; Rosa ve Nubar yoldaşlar anılmıştır. Brezilyalı devrimciler ise toprak mücadelesi, toprak işgalleri ve devrimci

alanlar üzerine bir video gösterimi yapmış; eski devlet baskısı ve onun tarafından öldürülen Gedeon, Rafael ve yakın zamanda öldürülen Flecha şahsında tüm yoldaşlar anılmıştır.

ÜÇÜNCÜ GÜN: POLİTİK KARARLAR VE KÜLTÜREL ETKİNLİKLER

Üçüncü gün, ikinci günün mücadeleleri sonucunda daha yüksek bir birliğin sağlanmasıyla ve tüm örgütlerin yeni Uluslararası Antiemperyalist Lig’i başarıyla kurma yönünde sağlam bir antiemperyalist temel üzerinde birleşme mücadelesiyle belirlenmiştir. AEL’in Kuruluş Manifestosu ile tüzüğü üzerine yapılan tartışmanın ardından, önceki tartışmalar temel alınarak belgelerde değişiklikler yapılmıştır. Bu, sonuç olarak zaferle tamamlanan I. Kongre’de Uluslararası Antiemperyalist Lig’in başarılı bir şekilde kuruluşunu işaret etmiştir. Bunun ardından Yürütme Komitesi oluşturulmuştur.

I. Kongre’de, Filistin halkı ve direnişine, savaş esirlerine, İran’ın ABD emperyalizmine ve İsrail Siyonizmine karşı mücadelesine, Venezuela ve Latin Amerika’daki ABD emperyalizminin müdahalesine, Ukrayna’daki emperyalist saldırganlığa, Kagar Operasyonu’na karşı direnişe ve Filipinler Komünist Partisi’ne bağlı Yeni Halk Ordusu’nun

57. kuruluş yıl dönümüne destek veren altı siyasî karar kabul edilmiştir.

Bunun yanı sıra, Fransa’daki G7 Zirvesi’ne yönelik bir eylem çağrısı ve “Dünyanın Antiemperyalistleri, Birleşin!” sloganı altında 1 Mayıs için ortak uluslararası kampanya da kabul edilmiştir. Bu kararlar, program ve tüzük önümüzdeki günlerde yayımlanacaktır.

Siyasî belgelerin başarıyla sonuçlandırılmasının ardından, delegasyonlar kültürel katkılarda bulunmuştur. Birkaç katılımcı, “kültürün bir başka mücadele silahı olduğu ve halka hizmet etmesi gerektiği” görüşünün altını çizmiştir. Şili’den Bandera Roja ve Kolombiya’dan Soldados Rojos, antiemperyalist içerikli şarkılar seslendirerek etkinliğe katkı sunmuştur. Ayrıca Kolombiya’daki örgütlerin performansı da öne çıkmış; gruplar, mücadele sözlerini ülkenin geleneksel müziğiyle birleştirmiştir.

Uluslararası Antiemperyalist Lig’in I. Kongresi ve bu örgütün başarılı kuruluşu, iki yıldan uzun süredir uluslararası ve ulusal düzeylerde yürütülen tartışma süreçlerinin doruk noktasını temsil etmektedir. Bu süreç, mevcut dünya durumuna ve antiemperyalistlerin bu durumdaki görevlerine ilişkin birleşik bir anlayışın oluşmasına yol açmıştır.

Bu Kongrenin temel hedeflerinden biri,

emperyalizme ve onun uşaklarına karşı mümkün olan en geniş cephenin inşası olmuştur. Kongre’de sınıf uzlaşmasına taviz vermeden, devrimci ilkelerde ve militan, tutarlı mücadelede kararlı kalınmıştır. Dünya çapındaki mücadeleler ve antiemperyalist güçler bağlamında, parçalanmışlığı aşmak ve “Mücadele etmeye cüret et, kazanmaya cüret et!” şiarı altında mücadele için güçleri birleştirmek hayati önem taşımaktadır.

Karşı devrimin eylemleriyle engellenmeye çalışılan bir kongrede, yaklaşık 50 örgütü ve 14 ülkeyi bir araya getirmek küçük bir başarı değildir; bu nedenle konferansın başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesi başlı başına emperyalizme vurulmuş büyük bir darbe olmuştur. Şimdi birlik daha da güçlenmiş durumdadır ve “Dünyanın Antiemperyalistleri, Birleşin!” sloganı altında Uluslararası Antiemperyalist Lig, ezilen ve sömürülen halkların kurtuluşu için emperyalizmi yenme hedefini gerçekleştirmek üzere kararlılıkla ayakta durmaktadır.

AEL’in Kuruluş Kongresi, “Yaşasın Antiemperyalist Lig”, “Yaşasın Enternasyonal Dayanışma”, “Emperyalizme Ölüm” gibi sloganların coşkusuyla ve Hindistan’daki katliamları mahkûm eden, Hindistanlı yoldaşların mücadelesini selamlayan sloganlar eşliğinde sona ermiştir.

Ankara NATO ve Emperyalist Savaş Karşıtı Birlik kuruldu

Partizan’ın da bileşeni olduğu Ankara NATO ve Emperyalist Savaş Karşıtı Birlik, “Halkların Katili NATO’ya Hayır” şiarıyla kuruluşunu ilan etti.

Ankara NATO ve Emperyalist Savaş Karşıtı Birlik yaptığı açıklamada, “Emperyalistler tarafından yeni bir paylaşım ve hegemonya savaşını derinleştirecek adımlar atılmaya devam ediliyor. Emperyalist paylaşım ve hegemonya savaşının daha fazla görünür olduğu böylesi bir dönemde, işçi sınıfı ve emekçiler sefaletle mahkûm ediliyor” dedi.

“EMPERYALİSTLER SALDIRGANLIKTA SINIR TANIMIYOR”

Tüm dünyayı savaş gündeminin kapladığı ifade edilen açıklamada, “Libya, Suriye, Sudan, Somali, Yemen, İran, Venezuela ve Küba son dönemde yaşadıklarımız... Filistin başta olmak üzere Orta Doğu’nun ezilen halklarının mücadelesini boğmak için emperyalistler

saldırganlıkta sınır tanımıyor. İşte böyle bir süreçte, NATO’nun 2026 Zirvesi’nin 7-8 Temmuz’da Ankara’da gerçekleştirilmesi planlanıyor” sözlerine yer verildi.

“NATO ZİRVESİ SAVAŞ HAZIRLIĞIDIR”

Bugün emperyalist paylaşım savaşının tekrar gündeme gelmesinin nedeninin emperyalist-kapitalist sistemin krizi olduğuna vurgu yapılan açıklamada “Dünyanın yeniden paylaşımı ve dizaynı adına bugün yeni savaş hazırlıkları

yapılmakta, yeni bölgesel savaş alanları açılmaktadır. Hiç kuşkusuz bu emperyalist hegemonya ve yeniden paylaşımın başını ise ABD emperyalizmi çekmektedir. İşte NATO’nun 7-8 Temmuz 2026 Zirvesi, bu yeni emperyalist savaş hazırlıklarının planlanması ve karar altına alınmasını ifade etmektedir” denildi.

Açıklamada, emperyalist savaşlarda ilk cepheye sürülenin yoksullar olduğu ve işçi sınıfı ile ezilen halkların bu savaşlardan hiçbir çıkarının olmadığına dikkat çekildi. Açıklama şöyle devam etti: “Ezilenlerin burjuvazi için dökülebileceği tek damla kanı olamaz, olmamalıdır. Emperyalist savaş karşısında takınmamız gereken tavır, toplumsal kurtuluşumuz için savaşmamız olmalıdır.”

“EMPERYALİST SAVAŞA, NATO’YA KARŞI BİRLEŞELİM”

NATO’ya karşı mücadele etmenin, emperyalist-kapitalist sisteme karşı

mücadeleyi yükseltmek anlamına geldiğine vurgu yapılan açıklamada şunlar söylendi: “Türkiye işçilerinin, emekçilerinin NATO’ya karşı çıkması, ekmeğine sahip çıkmasıdır. Gençliğin NATO’ya karşı çıkması, geleceğine sahip çıkmasıdır. Kadınların NATO’ya karşı çıkması, bedenlerinin savaş alanı olmasına izin vermemesi, özgürlüklerine sahip çıkmasıdır. Halkların NATO’ya karşı çıkması; doğasına, derelerine, havasına, suyuna sahip çıkmasıdır. NATO’nun 2026 Temmuz Zirvesi’nde halkların katili NATO’ya karşı işçilerin, emekçilerin ve ezilen halkların birleşik mücadelesini yükseltelim.

“Emperyalist savaşa, NATO’ya, COP31’e karşı mücadelede birleşelim. Emperyalizmin savaş örgütü NATO’nun bu topraklarda halklara yönelik yeni suçlar için hazırlık yapmasına izin vermeyelim. Tüm işçileri, emekçileri ve ezilenleri 6. Filo’yu denize dökken ‘68 kuşağının devrimci önderlerinin izinde sokağa, eyleme, mücadeleye çağırıyoruz.”

KİTLESEL YOK OLUŞ TEHDİDİ VE İNSAN FAKTÖRÜ

Son on yıllar içinde, dünya çapında en tartışmalı konulardan biri insan türünü de içine alacak biçimde bir kitlesel yok oluş tehdidi ve buna sebep olabilecek en önemli adaylardan biri küresel iklim krizi olmaya devam ediyor. Bu konuda “küresel” tanımının yapılmasının sebebi, bir biçimde dünyanın tüm bölgelerinde etkileri gözlemlenebilen ve tüm canlı yaşamını ilgilendiren bir konu olması sebebiyledir, yani sorun bütünü ilgilendirir. Bu bakımdan aslında sonuçları açısından homojendir ve yerel bir sorun değildir. Kitlesel bir yok oluş başlatabilir mi sorusunun cevabı da, evettir. Kimi bilim insanlarına göre bu süreç çoktan başlamıştır. Bu yok oluş süreçleri kimi zaman birden bire olmayabilir, binlerce yıllık bir süreci kapsayabilir.

Normal şartlarda beklenen, bir biçimde canlı yaşamının tümünü etkileyecek ve küresel olarak nitelendirilen bir soruna karşı, aynı biçimde küresel bir müdahalenin geliştirilmesi ve çözüm aranmasıdır. Ancak pratikte eşit bir çaba gösterilmesi bir yana, özellikle insan kaynaklı faaliyetler ile bu sürecin hızlandırıldığı, bilimsel olarak kanıtlanmış bu gerçekliğin görmezden gelindiği ve gerçek olmadığına dair propagandanın yayıldığı görülmektedir.

Kitlesel yok oluşlara kimi zaman, canlıların kendisinin sebep olduğuna dair geçerli bulgular vardır. Siyanobakteriler ilk ortaya çıktıklarında, su ve karbondioksiti ayrıştırarak şeker yani besin elde ediyorlardı. Gereken enerji güneşten elde edilirken salınan atık ise bugün yaşamın temel unsurlarından biri olan oksijendi. Salınan oksijen, öyle bir evreye vardı ki, oksijensiz ortamda yaşayacak biçimde evrimleşmiş tüm tek hücreliler yok olmaya başladılar. Bu kitlesel yok oluşa, büyük oksidasyon olayı denilmekte.

Yine Permiyen-Triyas yok oluşunda metan üreten arkelerin önemli bir yer tuttuğuna dair veriler mevcuttur. Yani canlılık, bir biçimde kendisinin sonunu hazırlayacak koşulları ürete-

bilmektedir. Ancak söz konusu olan bakteriler, tek hücreli ve çevresinin farkında olma becerisi oldukça düşük, basit elektro-kimyasal etkileşim ile varlığını sürdüren canlılardır, ayrıca bu biçimde evrimleştikleri için onları suçlayamayız elbette. Ancak söz konusu insan kaynaklı engellenebilir faaliyetler olunca, ortaya bir mücadele konusu çıkmaktadır. Soruna yönelik kavrayışta insan toplumunun genelinde bir yetersizlik olmakla birlikte, bu yetersizliğin kaynağı ise bilgi eksikliğinden değil, dezenformasyon ve çıkar çatışmasından kaynaklanmaktadır. Canlı yaşamını yok edebilecek bir sürece müdahale edebilecekken, bu süreci hızlandıran nasıl bir çıkar çatışması olabilir diyebiliriz ve mantık ilişkisi kuramayabiliriz elbette, ancak bizim mantığımızı besleyen, sağduyumuza yön veren sınıf çıkarlarımız ile, egemen gerici sistemin çıkarları arasında çelişki vardır. Bu sebeple bu gibi sorunlara dair ezilenlerde sağduyu ve engelleme yönlü bir yaklaşım oluşurken, gerici sistemin yapısal özellikleri, bu sorunu kendi çıkarlarının geliştirilmesi için bir basamağa dönüştürmeye çalışmasına sebep olur. Bu çıkar çatışması çelişkilerin önceliği gerekçesi ile, nihayetinde daha büyük ölçekli sorunların yaşanması pahasına hayata geçmeye devam eder. Nihayetinde her gün, yine insan toplumunu hegemonyası altında tutan gerici sistem, yok oluşa bir adım daha fazla yaklaştırır dünyayı, tehdidi her geçen gün daha da büyütür. Sürekli üretimi ve dolayısı ile tüketimi artırmayı, bunu gerçek ve temel bir talep oluşumuna ihtiyaç duymadan, günlük ve uzun vadeli ihtiyaçların ne olduğu ile ilgilenmeden, yalnızca kendi çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi için yapar.

Bunun en önemli örneklerinden biri Paris İklim Anlaşması ve emperyalistlerin bu anlaşmaya yönelik takındıkları tavidir. Anlaşmanın içeriği ayrıca tartışmalıdır, üretime ve askerî faaliyetlere yönelik acil ve ciddi bir kısıtlama içermemektedir, oysaki ilk elden müdahale edilmesi gereken alanlar

bu alanlardır. Buna rağmen, tüm bu sınırlılığa rağmen bu anlaşmanın taraflı olmayan birçok ülke vardır. Diğer emperyalist tekellerin rekabet gücü gerekçe gösterilerek, küresel iklim krizini tetikleyecek faaliyetlerine son vermeyi veya azaltmayı dahi taahhüt etmemektedirler. ABD emperyalizmi yalnızca bu anlaşmadan çekilmekle kalmamış, BM düzeyinde bağlayıcı olan ve “küresel ısınmanın” yavaşlatılması hedeflerinin tutturulabilmesi için önemli olarak değerlendirilen anlaşmalardan da çekilmek adına adımlar atmıştır. Ayrıca yaklaşık 60 çevre örgütü ve kuruluşa sağlanan fonlar kesilmiş, ardından ABD’den çekilmeleri çağırısı yapılmıştır. 2026 ile birlikte, yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik projeler rafa kaldırılmış, fosil yakıtları önceleyen enerji politikalarına geri dönmüştür. Bu politik dümen kırmanın en önemli gerekçesi, arz güvenliğinin sağlanması yani sanayi ve askerî faaliyetlere sağlanacak kaynağın uzun vadeli, maliyetli, geliştirilmesi zaman gerektiren ve yeterlilik riski bulan kaynaklar yerine, kendini ispatlamış ve daha düşük altyapı maliyeti gerektiren kaynaklara yönlendirilmesidir. Yani maliyet ve risk gerekçeleri ile, iklimsel çöküş hızlandırılmaya devam edilmektedir.

Dünya çapında hedef olarak konulan, sanayi devrimi öncesi döneme göre 1.5 derecelik bir ortalama sıcaklık artışı seviyesine gerilemenin yakalanamayacağı artık daha da net bir hale gelmiştir. Bu hedefin karşılığının 2 derece dolaylarında gerçekleşebileceği veya daha üst sıcaklık artışlarının gerçekleşebileceği ihtimali daha da kuvvetlenmektedir. Böylesi bir artış elbette felakettir, çünkü ekosistem üzerinde kalıcı ve geri döndürülemez sonuçlar açacaktır. Sorun yalnızca buzulların erimesi veya kutup aylarının yaşam alanlarının daralması değildir, dünya çapında tüm yaşam sistemleri birbirleri ile bağlantılıdır, bir yerde yaşanan kırılma diğer yerleri de etkileyecektir. Havada yaşanacak kirlilik hava ile sınırlı kalmayacaktır, sonuç olarak hava, kara ve deniz arasında sürekli bir döngü mevcuttur. Salınan

ağır gazlar atmosferi kalınlaştırdıkça dünya yüzeyinde fırın etkisi artacak, sıcaklık artışı ivmelenerek devam edecek, nihayetinde kara ve deniz yaşamı bütünü ile tehdit altına girecektir. Canlı yaşamını tehdit edecek herhangi bir doğal felaket, diğer felaketleri de tetikleyebilecektir. Bu tehditlerin ortaya çıkışı, ortadan kalkmasından daha hızlı gerçekleşecektir.

Sorun yalnızca tür yok oluşlarının hızlanması veya yükselen atmosfer sıcaklığı değildir. Daha büyük ölçekli tehditler kirlilik ve yaşam kaynaklarının geri döndürülemez ölçekte tahrip edilmesidir. Kirlilikten kastımız ise çevreye saçılan ve doğal döngüye ait olmayan nesneler değildir yalnızca, hava kirliliği ve nükleer faaliyetlerin oluşturduğu risk küçümsenmeyecek ölçektedir. Her ne kadar nükleer faaliyetler “temiz enerji kaynakları” olarak servis edilse de, bir kaza veya “maliyet kısıtlaması” büyük ölçekli bir bölgede telafisi mümkün olmayan zararlar ortaya çıkarabilmektedir. Ayrıca bu faaliyetler kontrolsüz radyoaktif reaksiyonlara yol açabilmenin yanı sıra, radyoaktif atıkların depolanması konusunda ve termal kirliliğe yol açabilecek faaliyetleri gerekçesi ile risk biriktirmeye devam etmektedir. Emperyalist-kapitalist sistemin bu gibi durumlarda toplum ve çevre güvenliğini önemsemekten çok, kendi çıkarlarını güvence altına alacak biçimde bir yönelimde olacağı açıktır.

Yok oluş tehdidini hızlandıran insan faktörüdür demek, sorunun niteliğini yeterli düzeyde açıklayamamaktadır, bu sebeple doğru değildir. Neticede insan bilinçlidir, faaliyetleri çevre ve toplum üzerinde devrimci sonuçlar doğurabilmektedir, bu yönü ile bakteriler ile aynı niteliği sergiliyormuş gibi sunmak mantıksızdır. Yok oluş tehdidini oluşturan insan faktörü değil, emperyalist-kapitalist sistemdir. Dolayısı ile, gerici sistem ile verilen mücadele, aslında insanlığın var oluş mücadelesidir, kendi varoluşuna kasteden sistemi yok etme zorunluluğunun bir ifadesidir.

ÇONA VE KARATAŞ KÖYLERİNDE YIKIM VE TALAN

Ekonomik ve siyasal kriz, halkı yoksulluk ve sefalet mahkûm ederken aynı zamanda egemen sınıfların kontrolden çıkmış rant ve talan dürtüsünü kamçulamaktadır. Fabrikalardaki işçi direnişlerinden köylülerin toprak mücadelesine kadar ülkenin dört bir yanı sıcak gelişmelerle kavrulmaktadır. Son süreçte kırık bölgelerde köylülerin yaşam alanlarından zorla koparılması, tarım alanlarına saldırılar ve ormanların maden şirketlerine peşkeş çekilmesiyle sömürü pik yapmış durumdadır. Ekonomik krizlerin şirketlere sunduğu en büyük fırsatçılık alanı açılan devasa rant sahalarıdır.

Son dönemde özellikle artan maden projeleri bu durumun son örneklerindendir. Bu bağlamda ormanlar da daralan kâr oranlarını telafi etmek için egemen sınıfların gözünü doğrudan diktiği alanlar olmuştur. Ormanlık alanlar genellikle devlet mülkiyetinde olduğu için düşük kira bedelleri, teşvikler ve vergi muafiyetleriyle “ucuz girdi” kapısı olarak görülmektedir. Kriz dönemlerinde ise egemen sınıflar, toplumsal huzursuzluğu yatıştırmak için hamasi söylemlerle kof bir şekilde “büyüme” ve “istihdam” vaatlerine ihtiyaç duymaktadırlar. Bu meşrulaştırma çabasının somut karşılığı olarak ormanlık alanlarda maden projeleri gündeme gelmektedir. Egemen sınıfların temsilcileri, krizdeki ekonomiye sıcak para ve değerli maden rezervi kazandırma, bölge halkına kısa vadeli iş olanakları sunarak gelişen sistem karşıtı öfkeyi söndürme, “milli kalkınma” adı altında maden projelerini meşru, çevre hassasiyetlerini ise suç ilan etme ek-seninde konumlanmaktadır.

Kriz derinleştikçe hukuki süreçler egemen sınıfların lehine daha fazla işlemektedir. ÇED süreçleri hızla gelişmekte veya “muafiyet” kapsamına alınmaktadır. “Kamu yararı” kavramı esnetilerek ormanlık araziler hızla maden şirketlerinin kullanımına tahsis edilmektedir. İktidar, kendi varlığını sürdürebilmek için hizmet ettiği egemen

sınıflara ve emperyalistlere bu alanları bir “imtiyaz” olarak sunmaktadır. Bununla birlikte ormanlık arazilerin genellikle şehir merkezinden uzak olması egemen sınıflar için bir görünmezlik kalkanına dönüşmektedir. Talan, geniş kitlelerin günlük yaşamından uzakta gerçekleştiği için toplumsal öfkenin örgütlenmesi bir hayli zorlaşmaktadır. Sonuç olarak kriz ortamında hisse senetleri ve tahviller değer kaybederken altın, bakır, lityum gibi madenler egemen sınıflar için “güvenli liman” işlevi görmektedir. Zira arazideki maden, kriz döneminde hızlıca nakit paraya dönüştürülebilecek en garanti servet kaynağıdır. Ormanlık alanlardaki maden arayışı, aynı zamanda siyasal kriz içerisindeki iktidarın finansman ihtiyacı ile daralan piyasalarda sıkışan şirketlerin yeni birikim alanı arayışının kesiştiği noktadır. Doğa, bu denklemde feda edilebilir bir hammadde deposu olarak konumlandırılmaktadır.

Bu anlamda Tirebolu, Akbelen, Sekasur gibi örnekler son süreçte ciddi rant ve talan alanları olarak öne çıkmaktadır. Kuşkusuz bu bölgelerdeki halkın örgütlü mücadelesi direnişin gündemdeki yerini tazeleyen en önemli faktördür. Bununla birlikte ülkenin dört bir yanında talan saldırıları sürerken gündemde pek az yer edinen, ekoloji örgütlerinin dahi yetişemediği köylü direnişleri de boy vermektedir.

YIKIMIN BAHANESİ NE?

Son günlerde görünmeyen direnişlerin duraklarından biri Osmaniye oldu. Osmaniye’nin Çona ve Karataş köylerine bağlı yaylalarda, devletin OİM (Orman İşletme Müdürlüğü) eliyle yürüttüğü talan saldırıları gün yüzüne çıktı. “2023 sonrası yapılan evler yıkılacak” söylemiyle başlatılan bu operasyonun ardında kuvvetle muhtemel bölgenin maden şirketlerine açılma hazırlığı yatmaktadır. Nitekim Çona ve Karataş yakınlarında daha önce gündeme gelen maden arayışları ve Çukurova’daki maden şirketlerinin kapasite artırma

iştahı, köylülerin neden jandarma ablukasıyla evlerinden koparılmak istendiği gizemine ışık tutmaktadır.

Yüzyıllardır bu topraklarda kök salan, mezarları beş kuşaktır aynı bölgede bulunan, devletin evlerine elektrik ve su hattı çektiği köylüler, bugün kendi topraklarında “işgalci” konumuna düşürülmektedir. Dahası, köylülerin Osmanlı’dan kalma tapuları ve yaşam alanları üzerinde hak iddia etmeleri bürokratik oyunlarla “geçersiz” sayılmıştır. Düne kadar bizzat devlet eliyle elektrik ve su hattı çekilen bu evler, bugün egemen sınıfların çıkarları uğruna “devlet arazisi” bahanesiyle hedef alınıyor. Bazı köylülerin açtığı davalar henüz sonuçlanmamış, duruşmalar ileri bir tarihe ertelenmişken OİM’in yargı sürecini beklemeden jandarma eşliğinde yıkıma girişmesi, adalet mekanizmasının sadece egemen sınıfların çıkarlarını koruyan bir çarktan ibaret olduğunu bir kez daha göstermiştir. Mezarları dahi beş kuşaktır bu topraklarda olan köylüler, 2023 yılından önce yapılan evlerin yerle bir edilmesindeki büyük çelişkiye ve hukuksuzluğa dikkat çekmektedir.

Yıkım saldırısına maruz kalan, iki odalı derme çatma barakalarda yaz ayını geçirebilmek için yakıt parasının hesabını yapan köylülerin kurduğu bu yaşam alanları “ormanı koruma” bahanesiyle talan edilmektedir. “Ormanı koruma” maskesi altında yürütülen bu talan, aslında halkın tarihini, emeğini ve yaşam biçimini yok ederek şirketlere dikensiz gül bahçesi sunmanın hazırlığıdır. “Yaylalar geçmişimizdir” diyen halkın ise çözüm beklentisine devletin verdiği yanıt hukuksuzluk, baskı ve barınma hakkına yönelik topyekûn bir saldırı olmuştur.

ÖRGÜTSÜZLÜK, GÜVENSİZLİK VE YENİLGİ

Çona ve Karataş köylülerinin yıkımın ilk günlerinde sergilediği o kararlı ve “birleşik” duruş, sürecin ilerlemesiyle

birlikte ciddi bir erozyona uğramıştır. Yayla evleri iş makinelerinin paletleri altında ezilirken, köylülerin anlatımları devlet kurumlarının yolsuzluklarını ve usulsüzlüklerini bir kez daha deşifre etmiştir. Köy sakini bir kadının şu sözleri OİM’in kimin çıkarını koruduğunu özetler nitelikte: “Orman memuru arkadaşlar burada tarlaları parsel parsel satanlarla çay içip kâr gütmeyi amaçlıyorlardı. ... Önce 190 kişiyle başlayan yıkım listesi pazartesi sabah 32’ye, öğlen 10’a düşüyor. Neye göre düşüyor? Bizim de mi dayımızın olması lazımdı?” Bu tepki, bölgedeki rüşvet ve kayırmacılık ağının, yoksul köylünün tepesine nasıl bir karabasan gibi çöktüğünü açıklamaktadır.

Yine devletin “imar barışı” aldatmacasının faturası ise köylülere kesildi. Bir başka kadın köylü, maruz kaldıkları bu organize dolandırıcılığı şu sözlerle dile getiriyor: “İmar Barışı dediler, bizi soydular; parayı bankaya yatırdık. Evimin çevresinde bir tane çam fidanı yok, dedelerimin ektiği dümdüz tarla.” Bir diğer köylü ise devletin bürokratik engellerle halkı nasıl oyaladığını ve mülksüzleştirdiğini aktarıyor: “10 yıldır kiralama istiyoruz ama dilekçemizi ne yaptılarsa yok. ‘Nasıl yaptırılır?’ diye danıştığımızda ‘istediğiniz gibi yaptırın’ dediler. Şimdi yıkıyorlar. Gidiyoruz ‘sistem bozuk’ diyorlar, dilekçemizi de bize vermiyorlar.”

Köylülerin bu ifadeleri sistemin kurumlarına karşı duyulan haklı güvensizliğin yanı sıra, hareketin kendiliğinden gelişiminin yarattığı zaafı da gün yüzüne çıkarmaktadır. Devletin parçala-yönet taktiği ve rüşvet çarkları, halk arasındaki birliği sarsmakta, kolektif bir direniş odağı olmaksızın sürdürülen tepkiler, bürokrasinin duvarlarına çarpmaktadır. Çona ve Karataş örneği, halkın hak alma mücadelesinde örgütsüzlüğün ve sisteme dair beslenen illüzyonların en büyük engel olduğunu bir kez daha ortaya sermiştir.

Osman Naci Güven (Parti Militanı): Bahçelievler Lisesi'nin önde gelen devrimci demokrat öğrencilerinden olan Osman Naci Güven hedef haline geldi. 21 Nisan 1977'de okul çıkışında öğrencilerin üzerine paramiliter çeteler ateş açtı. Osman Naci Güven'in açılan ateş sonucu şehit düştü. Osman Naci Güven'in cenazesi Bahçelievler Lisesi önünde düzenlenen cenaze töreninin ardından binlerce insanın katıldığı kitlesel yürüyüşle Kocasinan Mezarlığına kadar omuzlarda taşınarak toprağa verildi.

İsmail Hanoğlu (Parti Üyesi): 1975 yılında Proletarya Partisi ile ilişki kuran İsmail Hanoğlu bu dönemde fabrika ve inşaatlarda işçilik yaptı. 1976 yılından itibaren ise kendini tamamen Proletarya Partisine ve devrime adadı. İsmail Hanoğlu'nun iyi bir örgütçüydü. İlişki kurduğu herkese bir görev vererek onları örgütler, hem sorumluluk derecesini, ciddiyetini hem de gelişme yönünü ölçerdi. İstanbul Gültepe'de Şerif Nedim adında bir faşist hakkında ölüm kararı verildi. Bir askerî komiteye verilen bu görev yaklaşık bir ay çeşitli işler var gerekçesiyle ertelenince, kararı alan bölge organında sorumlu olan İsmail Hanoğlu, "Parti kararı ve görevi geciktirilemez, parti oyalanamaz" diyerek Şerif Nedim'i şahsen tanımadığı halde kararı uygulamaya gitti. İsmail Hanoğlu, grup halinde dolaşan faşistlerin içine arkadan dalarak "Şerif" diye yüksek sesle seslenip faşistin arkasını dönüp bakmasıyla alnının ortasından vurarak öldürdü. O anda dağılan faşistlerden bir kısmı kısa sürede tekrar toparlanıp bir tüp kamyonunun arkasına pusu kurarak ateş ettiler. Geri çekilip çatışan İsmail Hanoğlu, 20 Nisan 1978 tarihinde vurularak ölümsüzleşti.

Doğan Kolçak (Parti Militanı): Bayrampaşa Hapishanesinden firar eden Doğan Kolçak, Üsküdar'da 25 Nisan 1980 tarihinde bir ihbar sonucu polis tarafından kuşatıldı. Son mermisine kadar direnen Doğan Kolçak yaralandı. Direnişi karşısında acze düşen düşman ancak son mermisi de tükenince yanına yaklaştı ve Doğan Kolçak'ı orada katletti.

Nurettin Gül (Parti Militanı): 1941 yılında Dersim'in Mazgirt ilçesine bağlı Kızılıçık köyünde doğan Nurettin Gül, Çukobirlik'te işçi olarak çalışıyordu. İşçi ve semt alanındaki çalışmalarda aktif olarak yer aldı. Adana'nın Narlıca ilçesinde 26 Nisan 1980 tarihinde faşistler tarafından pusu kurularak katledildi.

Cemal Ferhat (Parti Militanı): Dersim'in Hozat ilçesine bağlı Peyik köyü doğumlu olan Cemal Ferhat, Nisan 1980 Nisan'ında Hozat'ta Halkın Kurtuluşu taraftarlarının bıçaklı saldırısında ölümsüzleşti.

Elif Ataklı (Parti Militanı): 26 Nisan 1981 tarihinde Almanya'da geçirdiği bir kaza sonucu yaşamını yitirdi.

Şerif Ahmet Aslan (Parti İleri Militanı): 1984 Nisan'ında İzmir Buca Hapishanesinde yakalandığı bir hastalık sonucu ölümsüzleşti.

Şefik Kuyukan (Parti Taraftarı): 1 Temmuz 1904 yılında Urfa'nın Siverek ilçesinde doğan Şefik Kuyukan esnaftı. Siverek'te Bucak aşireti ile yaşanan çatışmalarda Partiye her türlü desteği sundu. Bucak çeteleri tarafından 21 Nisan 1980 tarihinde kendi iş yerinde katledildi.

Yahya Kara (Parti Militanı): 1954 yılında Çanakkale'de doğan Yahya Kara Almanya'da mücadele yürütürken 10 Nisan 1981'de iş cinayetinde yaşamını yitirdi.

Metin Karataş (Parti Militanı): 1962 yılında Ovacık'ta doğdu. 1977 yılında Proletarya Partisinin düşünceleri ile tanışan Metin Karataş birçok kez gözaltına alındı. MHP'li bir faşistin takibi sonrası, silahları sakladığı yerin tespit edilmesi sonucu yakalandı. Çemişgezek Jandarma Karakolunda gözaltında bulunduğu sırada kendisini bağladıkları sandalyeyle birlikte kaçtı. Daha sonra 1979'da gerillaya katılan Metin Karataş, propaganda için gittiği Hozat'ın Söğve köyünde askerlerin pususuna düştü. Çemberi yararak yaralı bir biçimde kurtuldu ancak aşırı kan kaybı sonucu 20 Nisan 1982'de ölümsüzleşti.

GIZORİ ŞEHİTLERİ

Dersim'in Hozat ilçesine bağlı Gızori köyünde Halk Ordusu gerillalarıyla TC askerleri arasında 21 Nisan 1987 tarihinde çıkan çatışmada **Parti Üyesi** Ali Mete, **Parti İleri Militanı** Fecire Yıldırım ve **Parti Militanı** Müslüm Yıldırım ölümsüzleştiler.

ERZİNCAN MEYVAN VADİSİ ŞEHİTLERİ

15 Nisan 1995 tarihinde Halk Ordusuna bağlı bir gerilla birliği görev için Erzincan'ın Kemah ilçesine bağlı Timiği (Yağca) köyüne, diğer grup ise Meyvanlı (Sarıyazı) köyüne gitti. Meyvanlı köyüne giden grup henüz köye girmişken Timiği arazisinden patlama sesleri duyuldu.

Grup, Timiği köyüne girmek üzereyken

yakınlardaki karakoldan termal kamera destekli tank atışları yapıldı. Gerçekleşen tank saldırısında **Parti Üyesi** ve **KÖK (Konferans Örgütlenme Komitesi) Sekreter Yardımcısı** Halil Çakıroğlu, **Parti Üyesi** ve **Halk Ordusu Dersim Bölge Komutanı** Munzur Keskin, **Parti Üyesi** Süheyla Dağdeviren ölümsüzleştiler.

Cihan Çetinkaya (Parti Militanı): Zeytinburnu'nda lümpen arkadaş çevresinden uzaklaştı, devrimci olmak istiyordu. Cihan Çetinkaya, 1997 Nisan'ında eskiden içinde bulunduğu arkadaş çevresinde çıkan kavgada yaşamını yitirdi.

Davut Kirman (Parti Taraftarı): Nevşehir Hapishanesi firarından sonra 15-16 firariyi aylarca tanıdığı kitle ilişkilerinde barındırdı, onların tüm ihtiyaçlarını karşıladı. Kanser hastalığının ilerlediği dönemde tutuklandı. Ulucanlar Hapishanesindeki tutsaklık aylarında sağlığı tamamen bozulmasına rağmen bunu dert etmeyerek tutsakların "Davut Amca"sı olarak gönüllerinde taht kurdu. Tahliye edilmesinin ardından 1998 Nisan'ında yaşamını yitirdi.

Kemal Şahin (Parti Militanı): Kemal Şahin, Almanya'da yakalandığı kanser hastalığı sonucu 11 Nisan 1998'de yaşamını yitirdi.

Elif Külekçi (Parti Taraftarı): Proletarya Partisi şehidi Seyit Külekçi'nin annesi Elif Külekçi, 12 Nisan 1998'de Elbistan'da yaşamını yitirdi.

YARHOĞ ŞEHİTLERİ

14 Nisan 1999'da Tokat'ın Turhal ilçesine bağlı bağlı Arhoğ (Yeşilalan) köyünde TC askerleriyle Halk Ordusu gerillaları arasında çıkan çatışmada **Parti Üyesi** Seyit Külekçi ve **Parti Militanı** Doğan Altun ölümsüzleşti.

MERCAN VADİSİ ŞEHİTLERİ

25 Nisan 2000 tarihinde Dersim'in Ovacık ilçesinde bulunan Mercan Vadisinde Halk Ordusuna bağlı bir gerilla birliğinin bir pusu sonucunda TC güçleriyle girdikleri çatışmada **Parti Aday Üyesi** Yusuf Ayata, **Parti Aday Üyesi** Hasan Akyol, **Parti Aday Üyesi** Fehiman Bozgurt, **Parti Aday Üyesi** Umut İl, **Parti Militanı** Fikret Vural, **Parti Militanı** Zeynel Erdoğan ve **Parti Militanı** Mustafa Toptaş ölümsüzleşti.

Nergiz Gülmez (Parti Üyesi): 1970 yılında İstanbul'un Maltepe ilçesinde doğdu. Daha çocuk yaşta Proletarya Partisinin düşünceleriyle tanıştı. Çocukluğundan yetişkinliğine kendisine verilen her gö-

revi yerine getirdi. Bu süreçte birçok kez gözaltına alındı ve tutuklandı. 19 Aralık Hapishaneler Katliamı sürecinde 4 gün süren Ümraniye direnişinde yerini alan Nergiz Gülmez devrimci dayanışmanın en nadide örneklerinden birini sergiledi. Götürüldüğü Kartal Özel Tip Hapishanesinde ölüm orucu direnişine başladı. Sağlık durumunun kötüleşmesi sonucu 17 Mart 2001'de Kartal Devlet Hastanesine götürülür. Alınan karar doğrultusunda hastaneye kaldırılmayı protesto ederek su içmemeye başlar. 23 gün boyunca su içmeyen Nergiz Gülmez, ölüm orucunun 123. gününde, 11 Nisan 2001 tarihinde Proletarya Partisinin ilk Ölüm Orucu Şehidi oldu.

RABAT ŞEHİTLERİ

13 Nisan 2004 tarihinde görev için gittikleri Dersim'in Merkez ilçesine bağlı Rabat köyünde, TC askerleri almış olduğu istihbarat sonucu Ahmet Laço ve Sevda Yıldız'ın uğradıkları ev kuşatıldı. İlk çıkan çatışmada **Parti İleri Militanı** Sevda Yıldız ölümsüzleşti. Yaralanan **Parti İleri Militanı** Ahmet Laço ise yaralı bir vaziyette bir süre daha çatışmaya devam etti; fakat çemberi aşamadı ve ölümsüzleşti.

Hasret Tanrıverdi (Parti İleri Militanı): 1993 yılında Erzincan'da doğan Hasret Tanrıverdi henüz 14 yaşındayken Erzincan'da Proletarya Partisinin düşünceleri ile tanışmış, üniversite okumak için gittiği Ankara'da ise Komsomol safalarında örgütlendi. Hasret Tanrıverdi 2011 Temmuz'unda Halk Ordusu safalarına katıldı. 23 Nisan 2018 tarihinde Dersim Aliboğazı'nda 4 taburluk bir güçle operasyon başlatan TC güçleri tarafından Hasret Tanrıverdi ve Gül Kaya'nın da içinde bulunduğu grubun kaldıkları nokta kuşatıldı. Grubun komutanı olan Hasret Tanrıverdi, bir an bile tereddüt etmeden Gül Kaya ile beraber, "teslim olun" çağrılarına; kendilerini kuşatmaya çalışan düşman güçlerini mermi yağmuruna tutarak yanıt verdiler. Hasret Tanrıverdi yoldaşı Gül Kaya ile birlikte son mermisine kadar çatışarak ölümsüzleşti.

Gül Kaya (Parti İleri Militanı): 1993 yılında Antep'in Nizip ilçesine bağlı Köseler köyünde doğan Gül Kaya, 2007 yılında Ankara'da gençlik faaliyeti ile aktif mücadele yaşamına adım attı. 2012'de Komsomol Merkez Komitesinde görev aldı. Gül Kaya 2014 yılında Halk Ordusu saflarına katıldı. 23 Nisan 2018'de Hasret Tanrıverdi ile beraber çatışarak ölümsüzleşti.

KIBRIS'TA HALK İSYANI VE EMPERYALİST DALAŞ

Finans kapitalin spekülasyon ve borçlandırmaya dayalı yayılımı tüm dünyada derinleşen bir istikrarsızlığa yol açmaktadır. Emperyalistlerin “fazla sermayeyi” sömürge ve yarı sömürge ülkelere ihraç etmesi, bu ülkelerin bağımlı yapısını güçlendirirken emperyalist ülkelerde ve emperyalist devletler arasında çelişkileri keskinleştirmekte, tüm dünyayı sarsacak güçte ekonomik dalgalanmaların önünü açmaktadır.

Tüm Orta Doğu coğrafyasında yaşanan gelişmeler bu kapsamda değerlendirilmeye muhtaçtır. Orta Doğu halihazırda sistemin can damarlarının geçtiği, antiemperyalist mücadelenin keskin olduğu, ulusal sorunların halen sistemi rahatsız ettiği bir coğrafya ve bu bakımdan emperyalist-kapitalist sistemin “en zayıf halkası” durumunda. Bunun da bölgede, büyük bir hegemonya kavgasını kaçınılmaz kıldığını söyleyebiliriz.

Dünya emperyalist güçler arasında tamamen paylaşılmış durumdadır. İçerisinde bulunduğumuz tarihsel kesitte paylaşılacak yer kalmadığı için emperyalist dalaş, artık var olan nüfuz alanlarının zora dayalı olarak el değiştirmesi temelinde seyretmektedir. Bu dalaşın son dönemdeki güçlü ama “muhalif” figürü Çin’dir. Çin sosyal emperyalizmi, köhnemiş ve statükosunu korumaya çalışan Batılı emperyalist blokun pazar alanlarını zorlamaktadır. Bu durum öncelikle hegemonik gücün koltuğunu tartışma konusu yapmaktadır ve ardından emperyalistler arasında bir yeniden paylaşım savaşını gündeme getirmektedir. Orta Doğu, halihazırda işte bu gerici dalaşın kanlı arenası haline gelmiştir. Bölgede her gelişme bu dalaşın unsurlarını içermektedir.

İran bir savaş cenderesine sokulup emperyalist Batı blokunun markajında

tutulmak istenirken Lübnan’da antiSiyonizm dolayısıyla antiemperyalist direniş de silahsızlandırılmaya çalışılmaktadır. Bütün bölgede ise halklar yoksulluğa mahkûm bırakılmakta, sıklıkla iradeleri çiğnenmektedir. Kıbrıs bunun son örneği oldu.

KIBRIS'TA NELER OLUYOR?

Nisan ayı başında KKTC’de hükûmet, krizi ve bütçe açıklarını gerekçe göstererek “Hayat Pahallılığı Ödeneğinin” kısıtlanmasını içeren bir “Yasa Gücünde Kararname” (YGK) yayımladı. Kamu çalışanları ve emekliler, kendileri için bir kat daha yoksulluk anlamına gelen bu kararnameye karşı geniş çaplı grevler örgütlediler. Sendikalar ve muhalefet bloku, meclis onayı gözetmeyen YGK’yi hukuk dışı ve antidemokratik bir yasa olarak eleştirdi.

Aralarında KTAMS, KTÖS, KTOEÖS, EL-SEN gibi kurumların da olduğu 62 sendika ve kitle örgütü 7-8 Nisan tarihlerinde genel grev ilan etti. Genel grevin ilanı sonucunda gümrükler, limanlar, hastaneler ve okullar “felç” oldu. Eylemciler meclis binasını işgal etti, polis müdahalesiyle birlikte arbede yaşandı.

Hükûmet “kamu düzenini bozduğu” gerekçesiyle liman ve gümrüklerdeki grevleri 60 gün süreyle yasakladı. Genel grevin ve yaşanan olayların ardından hükûmet YGK’yi geri çekti. Ancak YGK yerine sunduğu “artışın yüzde 50’sinin ödenmesi, kalan yüzde 50’sinin 2027 başında verilmesi” teklifi de sendikalar tarafından “hak gasbı” olarak nitelendirilerek reddedildi.

YGK gerilimi sürerken Türkiye, KKTC ile 10 Nisan’da “İktisadi ve Mali İş Birliği Anlaşması”nı imzaladı. Bu anlaşma, 2026 yılının en büyük iç ekonomi gelişmesi oldu. Yaklaşık 23 milyar TL kaynağın

tahsis edildiği anlaşmada bütçenin yüzde 48’i altyapı ve üretime, yüzde 42’si ise savunma harcamalarına ayrıldı. Emperyalizme bağımlı, üretimden koparılmış, adeta “bitki örtüsü” kumar, turizm ve kayıt dışı finans olan KKTC’deki bu büyük hamle, egemen sınıfların kendi cephelerini konsolide etme ihtiyacını açıkça ortaya koydu.

KKTC ekonomik bakımdan derin bir açmaz içinde sürüklenirken genel olarak Kıbrıs, elbette özelde Güney Kıbrıs emperyalizmin gözdesi olmayı sürdürüyor ve uluslararası düzeyde “kıymet” görmeye devam ediyor.

KIBRIS: EMPERYALİSTLERİN LOJİSTİK ÜSSÜ

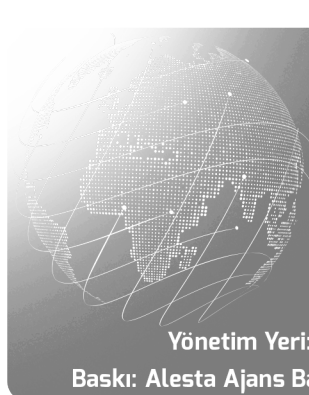
ABD-İsrail ile İran çatışmalarıyla birlikte Kıbrıs’ta askerî ve siyasî hareketlilik en üst seviyeye ulaşmış, ada adeta bir üs haline gelmiştir. ABD, 2003 Irak işgalinden bu yana Kıbrıs’a en büyük askerî yığınağı gerçekleştirmiş durumdadır. Adanın güneyinde Andreas Papandreou Hava Üssü ve Evangelos Florakis Deniz Üssü, ABD ve AB’nin desteğiyle modernize edilmektedir ve bu üsler, İran’a yönelik saldırılarda lojistik deposu olarak kullanılmaktadır. Dahası İsrail, Güney Kıbrıs ve Yunanistan arasında imzalanan “Üçlü Askerî Eylem Planı” ortak hava ve deniz tatbikatlarını, özel kuvvetler eğitimini ve olası bir kriz anında kurulacak olan “Hızlı Mücadele Gücü”nü içermektedir. Bu ittifak aynı zamanda Türkiye’nin bölgedeki “vatan toprağı” iddialarına karşı bir bariyer oluşturmayı da içermektedir.

Kıbrıs üzerindeki rekabet bununla da sınırlı değil. Çin’in denizcilik, enerji, teknoloji ve ticaret alanlarında Kıbrıs’a yatırım yapması, “Kuşak ve Yol Projesi” kapsamında menziline, Orta Doğu

ve Afrika kadar Avrupa’yı da aldığını göstermektedir. 13-18 Nisan tarihleri arasında Çin’in Hainan eyaletinde “Hainan Expo 2026” adıyla düzenlediği fuar, bir anlamda bu emellerin ilanı oldu. Kıbrıs Ticaret ve Sanayi Odası, Avrupa Birliği KOBİ Merkezi (EU SME Centre) ile birlikte Kıbrıslı küçük ve orta ölçekli işletmeler fuara dair özel bir iş misyonu düzenledi. Fuarda Kıbrıslı şirketler EU SME Centre’nin ortak sergi alanında temsil edildiler. Bu durum, Kıbrıs’ın Çin pazarındaki riskleri AB’nin güvencesiyle yönetmesini sağladı. Kıbrıslı delegasyon, Haikou ve Shenzhen şehirlerinde Çinli distribütörler ve e-ticaret şirketleriyle özel toplantılar gerçekleştirdi ve gıda, teknoloji ve lüks tüketim odaklı temaslar sağlandı. Fuarla birlikte Kıbrıslı şirketler, Çin’in yeni gümrük politikalarından faydalanan ilk Avrupalı gruplar arasında yer almış, Çin’in Kıbrıs kartı kanalları fiilen açılmıştır.

Çin, Kıbrıs’ta sadece ürün ithal etme üzerine değil, altyapı, teknoloji ve lojistik alanlarında kalıcılışmayı da amaçlamaktadır. Kıbrıs, bu yatırımlara kapısını açmakla birlikte AB ve ABD ile olan ilişkileri nedeniyle de Çin yatırımlarını “stratejik güvenlik” süzgecinden geçirmektedir. Önümüzdeki süreçte Batılı emperyalist blok ile Çin sosyal emperyalizminin Kıbrıs üzerindeki rekabetinin kızışacağını ve Levanten sularını hareketli süreçlerin beklediğini söylemek mümkün.

Özetle KKTC’de yaşanan “dramatik” ekonomik sorunlar oradaki devletin TC himayesine muhtaçlığını artırırken Güney’de emperyalizmin ihtiyaçları ve yönelimi Kıbrıs üzerindeki tahakkümün sonuçlarını gözler önüne sermektedir: Açıktır ki bölünmüş haldeki Kıbrıs talanın da emperyalizme ait bir üs olmanın da önüne geçemeyecektir.

YENİ DEMOKRASİ

MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!

OKU. OKUT!

Özgür Gelecek için Yeni Demokrasi Gazetesi

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No: 6 Daire: 3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenedemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi BBlok, 1. Kat, No:349 Zeytinburnu/İst.- 0212 501 21 20

yenedemokrasi1

yeni_demokrasi4

yenedemokrasigazetesi

yenedemokrasi36.net

yeni_demokrasi

YeniDemokrasiGazetesi

yenedemokrasigazetesi@gmail.com

YAŞASIN 1 MAYIS

*1 Mayıs Uluslararası İşçi Sınıfının
Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü*

Yeni Demokrasi
gazetesi